

přišel
zemřel
zvítězil

Příběh Ježíše z Nazareta

Radek Daniel

přišel
zemřel
zvítězil

Název a logo Advent-Orion je ochranná známka, která je zapsaná do rejstříku ochranných známek Úřadu průmyslového vlastnictví pod číslem zápisu 198705.

© Radek Daniel, 2010

© Advent Orion, Praha 2010

ISBN 978-80-7172-967-9

přišel
zemřel
zvítězil

Příběh Ježíše z Nazareta

Radek Daniel

PŘEDMLUVA

Pod pojmem „křesťan“ či „křesťanství“ se lidem vybaví různé věci. Někteří si vzpomenou na hrůzy středověku, kdy se víry v Boha zneužívalo k zastrašování a ovládání lidí, jiní si představí zástupy nudných věřících, kteří se za všech okolností usmívají a používají zbožné fráze, a dalším se vybaví nejrůznější skandály, jež se čas od času objeví ve sdělovacích prostředcích, nebo naopak zprávy o statečných lidech, kteří neváhali pro druhé obětovat svůj majetek či riskovat život.

Jaké je však skutečné křesťanství? Existuje vůbec nějaké měřítko, podle kterého můžeme pravost víry hodnotit? Anebo nám nezbyvá nic jiného, než považovat za křesťanství vše, co se za ně vydává, třebaže to má různé, často i diametrálně odlišné formy a podoby? Jednoznačná odpověď neexistuje. V záplavě různých církví, církvíček a sekt se člověk velmi těžko orientuje. Vše je natolik nepřehledné, že se mu tím ani nechce zabývat. A není se co divit: komu by se chtělo vstupovat do spleťitého labyrintu, v němž není snadné se vyznat a kde člověk jen obtížně nachází uspokojivé odpovědi.

V této knize nechceme v žádném případě poukazovat na to, co je pravé křesťanství. Naším cílem je představit osobu, která všechny křesťany světa spojuje, představit příběh výjimečného člověka, který si získal a stále získává srdce milionů lidí, představit toho, který je základem pravého křesťanství – Ježíše z Nazareta. Na následujících stránkách se pokoušíme rekonstruovat jeho příběh – příběh, který je napínavým dramatem, jenž má sílu člověka hluboce ovlivnit a proměnit. Přitom dbáme na to, abychom zůstali věrni původní biblické zprávě zaznamenané ve čtyřech evangeliích, a zároveň využíváme informace z knihy

Touha věků spisovatelky Ellen Gould Whiteové, která ve svém díle Ježíše popsala tak věrně, že má čtenář často pocit, jako by se s ním setkal tváří v tvář. Právě její dílo nás inspirovalo k napsání tohoto textu.

Uvědomujeme si, že tato kniha je poznamenána naší nedokonalostí, zkresleným vnímáním skutečnosti a neschopností vystihnout krásu Ježíšova charakteru slovy. Chápejte prosím následující řádky nikoli jako vyčerpávající informaci o Ježíši, nýbrž jako nedokonalý odlesk naší víry a jako pozvání do Ježíšova příběhu. Těm, koho naše kniha zaujme, doporučujeme přečíst si jedno z evangelií, popřípadě všechna čtyři, a některou další knihu o Ježíši, například již zmiňovanou Touhu věků.

Naším přáním je, aby vám čtení působilo radost a přinášelo pokoj.

Vydavatelé

PŘEDCHŮDCE

Schylovalo se k nejvýznamnější události lidské historie. Na zem se chystal sestoupit sám Tvůrce vesmíru. Bylo nutné mu připravit cestu. Oznamit to lidem a přimět je, aby na něj čekali. Bůh jim proto poslal člověka, který je měl vyburcovat ze spánku, probudit ze sna a vyzvat je, aby zkoumali své svědomí. Měl jim oznámit, že se brzy stanou svědky dramatických událostí. Kdyby se Zachránce objevil bez ohlášení, většina lidí by se k němu otočila zády a nepřijala by ho. A to Bůh nechtěl.

V malé vesnici v judské vrchovině žil kněz Zachariáš se svou ženou Alžbětou. Byli to jedni z mála lidí, kteří opravdově důvěřovali Bohu. Znali proroctví a s nadějí vyhlíželi den, kdy Bůh splní svá zaslíbení a pošle jim Zachránce, který zničí zlo a zvítězí nad smrtí.

Zachariáš sloužil dvakrát do roka v chrámu. Pokaždé se vypravil do Jeruzaléma a týden tam vykonával kněžskou službu. Při jedné takové příležitosti na něj padl los, aby vešel do svatyně svatých a obětoval tam kadidlo.

Opatrně odhrnul závěs a vešel do nejsvětější místnosti, kde přebývala Boží sláva. Zastavil se před oltářem a srdce mu divoce tlouklo. Měl pocit, jako by stál před Božím trůnem. Ruce se mu chvěly, v uších mu hučelo a po zádech mu stékaly drobné krůpěje potu. Vtom si všiml, že v místnosti není sám. Na pravé straně oltáře kdosi stál. Pohlédl tím směrem a hrůzou zkameněl. Neznámým vetřelcem byl nebeský posel. Místnost se naplnila podivným měkkým světlem.

„Neboj se, Zachariáši,“ řekl anděl klidným hlasem. „Tvá žena Alžběta ti porodí syna, kterému dáš jméno Jan. Bude to veliký prorok, který mnohé Izraelce obrátí k Bohu.“

Zachariáš zalupal po dechu. „To přece není možné...“ vydechl překvapeně. „Vždyť jsme už staří a moje žena je neplodná.“

„Jsem Gabriel, nejbližší Boží služebník,“ řekl anděl, aby svým slovům dodal váhu.

Zachariáš to jméno dobře znal. Před pěti sty lety anděl Gabriel navštívil proroka Daniela a oznámil mu, kdy se narodí Mesiáš. Zachariáš padl v posvátné bázni na kolena. Došlo mu, že se ocitl ve víru událostí, na které čekal celý život.

„Jelikož jsi neuvěřil mým slovům, oněmíš.“

Zachariáš se chvíli nemohl hnout z místa. Byl ochromený hrůzou a v hlavě měl zmatek. Nechápal, co se s ním děje.

„Co tam tak dlouho dělá?“ podívovali se lidé, kteří na něho čekali před chrámem. „Snad ho Bůh nepotrestal?“

Nakonec se přece jen otevřely dveře chrámu a Zachariáš vyšel ven. Napřáhl ruce, aby lidem požehnal, ale z jeho úst nevyšla ani hláska. Podle toho lidé poznali, že měl v chrámu vidění.

Krátce poté, co se Zachariáš vrátil z Jeruzaléma domů, Alžběta otěhotněla. A o devět měsíců později se jí narodil syn. Když se její příbuzní dozvěděli, jaké štěstí ji potkalo, radovali se spolu s ní. Osmý den se sešli k obřízce, a jak bylo zvykem, chtěli dítě pojmenovat po otci – Zachariáš. Alžběta se však proti tomu ohradila: „Ne, bude se jmenovat Jan.“

„Takhle se ale nikdo z vaší rodiny nejmenuje,“ kroutili sousedé i příbuzní překvapeně hlavami. „Zachariáši, jak chceš, aby se jmenoval tvůj syn?“ ptali se šťastného otce.

Zachariáš uchopil tabulku a chvějící se rukou na ni napsal: JAN. Jakmile dopsal poslední písmeno, jeho ústa se otevřela a začal chválit

Boha. Vzal své dítě do náruče, pohlédl k nebi a zvolal: „Staneš se prorokem Nejvyššího. Připravíš cestu Zachránci a oznámíš lidem, že se k nim Bůh sklání a zve je k sobě. Za tebou pak půjde ten, který je vyvede z temnoty a stínu smrti a přinese jim pokoj.“

Všichni, kteří tam toho dne byli, poznali, že skrze Zachariáše promluvil Bůh, a nadšeně o všem vyprávěli svým sousedům a známým. Díky tomu se zvěst o narození Mesiášova předchůdce roznesla po judských horách.

NAROZENÍ

Když byla Alžběta v šestém měsíci těhotenství, anděl Gabriel navštívil dalšího člověka. Byla jím dívka Marie, která žila v Nazaretě a byla zasnoubená s Josefem. Znenadání se před ní objevila zářící postava. Marie se polekala a padla na kolena.

„Neboj se, Marie, Bůh tě chce použít k velkým věcem,“ řekl jí anděl. „Porodíš syna a pojmenuješ ho Ježíš. Nebude to obyčejný člověk, ale Boží Syn. Získá trůn krále Davida a založí věčné království.“

„Jak se mi může narodit dítě? Vždyť ještě nejsem vdaná a s nikým nespím,“ divila se Marie.

„Sám Tvůrce vesmíru na tobě projeví svou moc. Narodí se ti dítě, které bude mít s Bohem velmi úzký vztah. Nediv se tomu. I tvá příbuzná Alžběta otěhotněla, třebaže se o ní říkalo, že je neplodná. U Boha není nic nemožné.“

Marie se celá chvěla. Věděla, že pokud se to opravdu stane, bude mít velké potíže. Lidé to nepochopí. Budou si myslet, že byla svému snoubenci nevěrná. Je možné, že ji dokonce ukamenují. A jak to vysvětlí Josefovi? Pak si ale uvědomila, že tento úkol před ní postavil samotný Vládce vesmíru – a ten přece ví, co dělá. Nenechá ji v tom.

„Dobře,“ pronesla odhodlaně, „ať se mi stane, co jsi řekl.“ Jakmile to vyslovila, anděl zmizel.

Když se po nějaké době Josef dozvěděl, že jeho nastávající je těhotná, byl v šoku. Nemohl tomu uvěřit. Ležel v noci na lůžku a trápil se. Měl Marii rád, ale neuměl se smířit s tím, že ho podvedla. Zbortil se mu celý svět. Všechny plány na spokojený život vzaly zasně. „Co si počnu? Správně bych měl veřejně oznámit, co udělala, a vyhnat ji. Tím bych ji ale společensky znemožnil, a dost možná vystavil i posměchu a lynčování. Ne, to neudělám. Nikomu nic neřeknu a tajně se s ní rozejdu.“ Zdálo se mu to rozumné a s touto myšlenkou konečně usnul.

Ve snu se mu však zjevil anděl, který řekl: „Josefe, vím, že jsi poctivý člověk. Nerozcházej se s Marií. Její dítě je od Boha. Přichází na svět, aby pomohlo lidem najít cestu k Bohu a přemohlo smrt.“

Ráno Josef udělal, co mu anděl řekl. Tak se Marie stala jeho ženou.

Krátce předtím, než měla Marie porodit, nařídil císař Augustus sčítání lidu. Pro obyvatele to znamenalo, že se museli dostavit tam, odkud pocházela jejich rodina. Josef s Marií se proto vydali do Betléma, Davidova města, kde se podle proroctví měl narodit Zachránce. Neviditelná ruka začala posouvat figurky po šachovnici světa. Jedna událost navazovala na druhou a proroctví oživala lidem před očima.

Když Josef s Marií dorazili k cíli své cesty, byli neuvěřitelně unavení. Vysílená Marie seděla na oslu a Josef se marně pokoušel najít nocleh.

„Moje žena je těhotná,“ vysvětloval zoufale. „Brzy porodí.“

Lidé však byli neteční. „Máme obsazeno,“ odpovídali lhostejně.

Jan s Marií prošli celé město, ale marně. Nenašel se nikdo, kdo by je vzal k sobě domů. Nakonec jim nezbylo, než se skrýt ve stáji pro

dobytek. A tam, uprostřed špíny a zápachu, se narodil Zachránce světa. Jeho křik prořzl ticho večera. Šťastná matka ho přivinula k sobě, v očích se jí zaleskly slzy a po krátké chvíli vyčerpáním usnula.

Na krajinu se zatím snesla tma. Marie spala. Josef držel novorozeně v náruči a přemítal. Nešlo mu na rozum, jak může toto mrně zachránit svět. Prohlížel si jeho drobounký obličej a malé ručky a trápil se. „Co jen s námi bude? Jak to všechno zvládneme? Budeme schopni se o toto vzácné a zázračné miminko postarat?“ Měl z toho strach. Odpovědnost na něm ležela jako těžký balvan. Nebylo mu ani trochu do smíchu.

Ve stejné chvíli se nebe radovalo. Andělé se stále více zajímali o dění na zemi. Nad betlémskými kopci se jich shromáždily celé zástupy a čekaly, až budou moci lidem oznámit radostnou zprávu. Rozhodli se předat ji obyčejným pastýřům ovcí, kteří seděli na pastvinách, hlídali spící stáda a povídali si o zaslíbeném Zachránci.

„Podle proroctví by se měl každou chvíli objevit,“ tvrdil jeden.

„No ano,“ přidal se jiný. „Vzpomeňte si jen, co se stalo knězi Zachariášovi. Jeho žena, která byla neplodná, otěhotněla a porodila syna. Možná je to sám Mesiáš.“

„To těžko, ale prorok to možná je,“ nesouhlasil další.

„Kéž by už přišel Mesiáš a začal vládnout! Pod Římany se žije tak těžko.“

Vtom se zvedl vítr, koruny stromů zašuměly a tmu noci projasnilo měkké světlo. Pastýři strnuli. Nedaleko místa, kde seděli, se objevil anděl.

„Nebojte se,“ pronesl klidným hlasem. „Přináším vám radostnou zprávu. Dnes se v Betlémě narodil Zachránce. Jmenuje se Ježíš.“

Jejich strach se proměnil v radost. „Konečně to přišlo! Utrpení skončilo!“ jásali v duchu. „Zachránce se ujme vlády a vrátí Izraeli jeho důstojnost!“

Anděl věděl, že čekají urozeného panovníka a že by se k dítěti v chlévě mohli otočit zády. Proto řekl: „Narodil se v chlévě chudým rodičům a nyní leží ve žlabu pro dobytek.“

Po jeho slovech pláň ozářilo oslepující světlo Božích zástupů. Země ztichla a ozvala se překrásná píseň:

*„Sláva na výsostech Bohu
a na zemi pokoj mezi lidmi.“*

Když andělé zmizeli, na betlémské kopce se opět snesla tma. Pastýři ale stále měli před očima oslepující záři. Ten neobvyklý výjev se jim nesmazatelně zapsal do paměti. Dlouho seděli a mlčky zírali před sebe. Nemohli se z toho vzpamatovat. Konečně jeden z nich řekl: „Pojďme se podívat do Betléma. Musíme zjistit, co se stalo.“

Vydali se tam a našli Marii s Josefem a malým dítětem ležícím v jeslích. Měli z toho obrovskou radost a všem o tom vyprávěli. Tak se zpráva o malém Ježíši začala šířit mezi lidmi.

ZASVĚCENÍ

Asi čtyřicet dní po Ježíšově narození se Josef s Marií a dítětem vydali do Jeruzaléma. Podle židovského zákona měli přinést oběť a zasvětit své prvorozené dítě Bohu.

Zasvěcování novorozenců byl velice významný obřad. Připomínalo zázračné vysvobození Izraelců z Egypta a zároveň poukazovalo na mnohem důležitější vysvobození, které lidem přinese Boží Syn. Ježíšovo zasvěcení mělo tedy obrovský význam. Předobraz se začínal naplňovat.

Kněz, jenž obřad prováděl, však vůbec netušil, čeho se stal součástí. V jeho očích byli Marie s Josefem jen obyčejní chudí lidé, kterých v chrámu potkával tucty, a nemínil s nimi ztrácet čas. Bezmyšlenkovitě vzal dítě do náruče a před oltářem je pozdvihl. Potom je vrátil matce a zapsal do seznamu prvorozených jméno „Ježíš“. Vůbec ho nenapadlo, že by dítě, které před chvílí držel v rukou, byl sám Vládce vesmíru.

Přestože si kněz ničeho zvláštního nevšiml, skutečnost, že Bůh dává světu svého Syna, nezůstala utajena. Ve chvíli, kdy rodiče s Ježíšem přistoupili ke knězi, se otevřela chrámová vrata a dovnitř vešel stařec jménem Simeon, o němž bylo předpověděno, že nezemře dřív, dokud nespatří Zachránce. Simeon se rozhlédl kolem a bez zaváhání zamířil k Marii a Josefovi.

Když kněz dítě předal Marii, Simeon si je od ní vzal. Svíral malého Ježíše v náruči a prožíval neskutečnou radost. Po jeho vráscitě tváři stékaly slzy dojetí. Chvějícíma se rukama zvedl dítě k nebi a zvolal: „Teď můžu konečně zemřít, Bože. Na vlastní oči jsem viděl Zachránce – světlo, které ozáří nejen Izrael, ale také všechny národy světa.“ Potom se obrátil k Marii a řekl: „Tvůj syn přinese některým záchranu, a jiným zatracení. Mnozí se postaví proti němu, protože odhalí jejich nečisté úmysly. A ty sama prožiješ velikou bolest.“

Vtom k Marii přistoupila prorokyně Anna a potvrdila Simeonova slova. Zářila štěstím a děkovala Bohu, že směla spatřit Mesiáše.

Marie byla z toho všeho překvapená. Se zalíbením si prohlížela drobnou tvář svého dítěte a vzpomínala na to, co jí řekli pastýři v Betlémě. Jejich i Simeonova slova jí připomněla stará proroctví a ona nabyla přesvědčení, že její syn je král, který usedne na Davidův trůn a bude vládnout. Ani ve snu ji nenapadlo, že ho čeká nevýslovné utrpení. Netušila, že cesta k záchraně světa je cestou bolesti, zármutku a strádání. S radostí v srdci vyšla z chrámu do sluncem zalitého dne. Byla šťastná, že toto všechno se stalo právě jí. Optimisticky hleděla vstříc budoucnosti.

MUDRCI Z VÝCHODU

V době Ježíšova narození pozorovalo několik mudrců z Východu noční oblohu a všimlo si zajímavého úkazu. V dále spatřili podivný zářící

bod, jakousi neznámou hvězdu, která upoutala jejich pozornost. Nepodobala se ani stálici, ani planetě. Nevěděli, co by to mohlo být, ale tušili, že by to pro ně mohlo mít zvláštní význam. Začali se radit s kněžími a filozofy a hledat ve starých spisech. V Balámově proroctví, které patří mezi prastaré mystické spisy, se dočetli, že „vyjde hvězda z Jákoba, povstane žezlo z Izraele“.

„Je snad tato hvězda znamením, že se v Izraeli narodil očekávaný Zachránce?“ říkali si.

Následně dostali ve snu od Boha pokyn, aby se vydali hledat právě narozeného krále. Bez váhání vyrazili na cestu.

Nechali se vést hvězdou, a proto putovali v noci. Kráčeli ztichlou krajinou, nad hlavou měli černé nebe poseté hvězdami a jejich nitro naplňoval zvláštní pocit. Připadali si, jako by je vedla neviditelná ruka, jako by je táhla jakási záhadná síla, které se nedokázali vzepřít. Jejich očekávání každým krokem rostlo a nemohli se dočkat, až spatří toho, který vyvede svět z bídy a zoufalství.

Po dlouhých týdnech putování dorazili do Izraele. Sestupovali z Olivové hory a kochali se pohledem na spící Jeruzalém. Hvězda, která je celou dobu doprovázela, se zastavila nad chrámem a po chvíli jim zmizela z očí.

„Jsme na místě,“ řekli si s uspokojením, a jakmile se rozednilo, vyrazili do ulic. Očekávali, že celé město bude na nohou a všichni budou mluvit o Mesiášově narození. To se však spletli. Nikdo nic nevěděl. Všichni jen bezradně krčili rameny, kroutili hlavami a odpovídali neurčitě.

Zamířili do chrámu v naději, že se tam dozvědí víc. Ale ani tam nepochodili. Kněží na ně hleděli s opovržením a odmítali se s nimi bavit.

Po Jeruzalémě se zatím rozkřiklo, že do města zavítali mudrci z Východu a hledají novorozeného krále. Zpráva se brzy donesla až k Herodovi a velice ho zneklidnila. Moc dobře věděl, že ho jeho poddaní nenávidí a že by ani na okamžik neváhali a zbavili se ho.

Ze strachu se začal pítit po informacích. Zavolal si přední kněze a znalce zákona a zeptal se jich: „Kde se má narodit Zachránce světa?“

Představitel národa jeho nenadálý zájem zaskočil. Nechtěli se s ním, pohanem, o duchovních věcech vůbec bavit, a proto mlčeli.

„No tak, bude to? Dozvim se konečně, kde se má Mesiáš narodit!?“ rozčilil se Herodes.

„My to nevíme,“ odpověděl jeden z nich a doufal, že tím nepříjemnou audienci ukončí.

„Tak mi to zjistěte! A hned!“ přikázal král rozzuřeně. „Jinak...“ Nechal nakousnutou větu viset ve vzduchu a gestem ruky naznačil, že s nimi udělá krátký proces.

Když viděli Herodovo rozčilení, dostali strach. Po krátké poradě se nejstarší z nich postavil a rozechvělým hlasem řekl: „Podle všeho se narodí v judském Betlémě. Naznačuje to citát z proroka Micheáše: ‚A ty, Betléme efratský, ačkoli jsi nejmenší mezi judskými rody, z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli, jehož původ je odpradáвна, ode dnů věčných...‘“

Když to Herodes uslyšel, začala se mu chvět kolena, celý zrudl a jeho nitrem lomcoval hněv smísený se strachem. Nakonec se ale ovládl a zdánlivě klidným hlasem pravil: „Dobrá, můžete jít.“ Potom k sobě pozval mudrce a na všechno se jich dopodrobna vyptal. Tvářil se, že mu zpráva o Mesiášově narození udělala obrovskou radost, a s předstíraným zájmem řekl: „Až ho najdete, dejte mi vědět, kde je. Rád bych se mu také poklonil.“

Mudrci slíbili, že se u něho na zpáteční cestě určitě zastaví, uctivě se s ním rozloučili a vydali se do Betléma. Když vyjžděli z bran Jeruzaléma, byla už noc. Nad obzorem se k jejich veliké radosti opět objevila ona zvláštní hvězda.

Cestou se jim hlavou honily znepokojivé myšlenky. Chování Židů je mátklo. Nedokázali pochopit, jak je možné, že o novorozeném králi nic nevědí, ba dokonce jsou ke zprávě o jeho narození neteční. Copak je

nezajímá, že se v jejich národě narodil Zachránce lidstva? Copak je jim jedno, že do jejich světa vstoupil samotný Tvůrce vesmíru? Doufali, že aspoň v Betlémě bude situace jiná.

Ale ani tam lidé nic nevěděli. Všichni zase jen bezradně krčili rameny. Nakonec je jakýsi pastýř poslal do nízkého stavení na konci města. Nikde nebyla žádná stráž, která by chránila vzácné dítě, ani se tam nekonaly oslavy. Malý chlapec ležel v roztrhaných plenkách a jeho jedinou stráží byli rodiče, prostí vesničané.

Mudrci byli zaražení. Opravdu je tohle ten, který má zachránit svět? Nemohli tomu uvěřit.

Potom však dali na chvíli všechny předsudky stranou a v chudém dítěti poznali Boží přítomnost. Obrátili se k němu jako ke svému Zachránce, poklonili se mu a dali mu královské dary – zlato, kadidlo a myrhu.

Druhý den se chtěli vypravit zpět do Jeruzaléma, aby Heroda seznámili s tím, jak úspěšně pořídili. Ve snu však dostali pokyn, aby k němu nechodili. Vyhnuli se tedy Jeruzalému a vraceli se do své země jinou cestou.

Podobné varování dostal i Josef. Anděl mu v nočním vidění řekl, aby s Marií a dítětem okamžitě uprchl do Egypta a zůstal tam, dokud bude Herodes dítěti usilovat o život. Josef uposlechl a ještě té noci vyrazil s rodinou na cestu.

Když Herodovi došlo, že se už mudrců nedočká, začal běsnit. Napadlo ho, že se rabíni proti němu spikli a požádali cizince, aby mu nic neříkali. Toto pomyšlení ho dohánělo k šílenství. Rozhodl se použít násilí. Dá Židům jasně najevo, aby si s ním nezahrávali a aby je ani ve snu nenapadlo pokusit se na trůn dosadit svého krále.

Poslal do Betléma vojáky a nařídil jim zabít všechny chlapce ve věku do dvou let. Poklidné město se znenadání proměnilo v místo bolesti a utrpení. Herodes se radoval. Bláhově si myslel, že svým krutým činem

od sebe odvrátil nebezpečí. Ve skutečnosti však na sebe přivolal zkázu. Krátce po této události zemřel.

Po Herodově smrti se Josef s Marií a malým Ježíšem vrátili do Izraele. Původně se chtěli usadit v Betlémě, ale anděl jim řekl, aby do Betléma nechodili, protože tam vládne Herodův syn Archelaos, který je téměř stejně tak krutý jako jeho otec. Podobal se mu nejvíce ze všech synů. Vrátili se tedy do svého starého domova v Nazaretě. Tam Ježíš prožil převážnou část svého života.

DVANÁCTILETÝ

Když bylo Ježíši dvanáct let, vzali ho rodiče o Velikonocích do Jeruzaléma. Pro Židy byl dvanáctý rok života velice důležitý. Po dosažení tohoto věku se mohl židovský chlapec začít nábožensky vzdělávat a měl povinnost účastnit se náboženských slavností.

Spolu s Ježíšem a jeho rodiči mířily do Jeruzaléma davy lidí. Většina poutníků chodila ve skupinkách. Cesta jim tak lépe ubíhala a bylo to rovněž bezpečnější, protože všude bylo plno lupičů. Ženy a starci jeli po strmých skalnatých stezkách na volech či oslech, silnější muži a mladí lidé kráčeli pěšky. Celá země kvetla a ze všech stran se ozýval ptačí zpěv.

Ježíšovi rodiče využili daleké cesty k tomu, aby svého syna poučili o významu tohoto velkého židovského svátku.

„Viš, Ježíši,“ začal své vyprávění Josef, „Velikonoce jsou připomínkou vyjití Izraelců z Egypta. Poslední noc v egyptském zajetí Bůh našim předkům přikázal, aby se rychle připravili na odchod. Také nařídil, aby rodiny zůstaly pohromadě. Měli zabít beránka, jeho krevi potřít zárubně a potom ho upéct a sníst s chlebovými plackami a hořkými bylinami.“

„A proč to měli udělat?“ zajímal se Ježíš.

„Protože tu noc musel Egypt nést důsledky svého krutého zacházení s naším lidem. Téměř všichni prvorození zahynuli. Jen domům, které měly záručně pomazané krví, se pohroma vyhnula a prvorození v nich díky beránkově krvi přežili.“

Ježíš visel tátovi na rtech. Hltal každé jeho slovo, protože ve velikonocních symbolech začínal nacházet závrtnou hloubku. A vše začal chápat ještě lépe ve chvíli, kdy vešel do chrámu a uviděl kněze v bílých rouchách, jak vykonávají slavnostní obřady. Cítil, jako by každý úkon přímo souvisel s jeho životem. Napadaly ho nové myšlenky. Pozorně zkoumal velké tajemství a pozvolna začínal rozumět svému poslání.

Potom zatoužil být sám. Potřeboval si vše ujasnit a prodiskutovat s Bohem. Proto zůstal po skončení velikonoční bohoslužby v chrámu. V tu dobu probíhala v jedné z chrámových lodí výuka náboženství. Shromáždili se tam přední rabíni se svými žáky. Přidal se tedy k nim, posadil se k nohám uznávaných učenců a bedlivě naslouchal jejich výkladům. Toužil po poznání, a proto se začal učitelů vyptávat na prorocství a na právě probíhající události, které ukazovaly na příchod Mesiáše. Jeho otázky byly promyšlené. Každé slovo, které vypustil z úst, rabíny upozorňovalo, že jejich chápání textů je nesprávné a povrchní.

Když rabíni hovořili o tom, že Mesiáš usedne na trůn a zničí nepřátele Izraele, Ježíš namítl: „U proroka Izajáše se ale píše, že bude trpět a zemřít za hříchy lidí. Všichni ho zavrhnou. Co to podle vás znamená?“

Učenci krčili rameny. Podobné verše záměrně přehlíželi, protože odporovaly jejich výkladu. Rozpačitě na Ježíše hleděli a nevěděli, co říct. Potom ho sami zahrnuli otázkami a žasli nad tím, jak odpovídal. Starozákonní slova v jeho ústech oživala a dostávala nový význam. Tímto způsobem jim dal Bůh příležitost zamyslet se nad vlastními názory, revidovat je a prohloubit své poznání. Oni ji však nevyužili. Přestože poznali, že jejich představa o Mesiáši neodpovídá textům Písma, nechtěli se jí vzdát. Pomalu se začali bránit pravému poznání a vzdalovat se od něj.

Josef s Marií zatím prožívali krušné chvíle. Při odchodu z Jeruzaléma byli obklopeni svými známými a vůbec nevěděli, že s nimi Ježíš není. Všimli si toho až pozdě večer, když se utábořili.

„Kde jen může být?“ ptala se Marie se slzami v očích.

„Neboj se,“ uklidňoval ji Josef. „Určitě se mu nic nestalo. Zeptáme se známých, třeba zůstal s nimi.“

Ale nikdo o něm nic nevěděl. Marie začínala panikařit. Vzpomínala, jak ho chtěl Herodes zabít, a dostala strach. „Musíme se pro něho vrátit do Jeruzaléma,“ řekla Josefovi. „A to hned.“ Okamžitě vyrazili na cestu. Krajinu zahalovala tma a v jejich hlavách se honily černé myšlenky. Přípravovali se na nejhorší. Marii trápily výčitky svědomí. *Proč jsem na něho nedávala větší pozor? Jak jsem to jen mohla udělat? Vždyť mi ho do péče svěřil sám Bůh.*

Hned po rozednění zamířili do chrámu. Jakmile vešli dovnitř, zaslechli známý hlas. „Ježíš je tady!“ vyhrkla Marie nadšeně a rychlým krokem zamířila ke skupině rabínů a jejich žáků. Ježíš jim zrovna něco vysvětloval. Marie se zastavila a zaposlouchala se do jeho slov. Synova moudrost ji udivila. Znovu si uvědomila, že Ježíš není jen obyčejný člověk.

Když domluvil, přistoupila k němu a objala ho. „Co jsi nám to udělal? Víš, jak jsme si o tebe dělali starosti? Všude jsme tě hledali.“

Ježíš se na matku překvapeně podíval: „A proč jste mě hledali? Copak nevíte, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?“ Když poznal, že mu rodiče nerozumějí, ukázal na vysvětlenou prstem k nebi. Z jeho tváře přitom vycházelo zvláštní světlo.

Tím, co Ježíš udělal a řekl, dal svým rodičům najevo, že si začíná uvědomovat svůj božský původ a své poslání. Už ve svých dvanácti letech tušil, že krev beránka, který byl každoročně o Velikonocích obětován v chrámu, bude nahrazena jeho vlastní krví. S nikým o tom ale nemluvil. Věděl, že by ho lidé nepochopili.

Po Velikonocích se vrátil domů a pomáhal rodičům s těžkou prací. Žil s nimi dalších osmnáct let.

HLAS NA POUŠTI

Přiblížila se doba, kdy měl Ježíš začít veřejně působit. Tehdy se na scéně objevil Jan Křtitel. Pro mnohé to byl záhadný podivín. Dlouhé roky žil sám na poušti, uprostřed pustých pahorků, divokých roklí a skalních jeskyní. vzdal se všech radostí a požitků, které mu život mezi lidmi nabízel, a podřídil se tvrdým podmínkám pouště.

Svým zjevem připomínal starozákonní proroky. Nosil roucho z velbloudí kůže a kolem boků kožený pás. Jedl kobylinky a med divokých včel a pil čistou vodu, jež stékala po skalách.

Za tichých nocí rozjímal nad starozákonními proroctvími. Se zápallem v nich hledal zmínky o příchodu Zachránce a s potěšením zjišťoval, že doba jeho příchodu už nastala.

Jan sice plně nerozuměl podstatě Mesiášova poslání, ale doufal, že Izrael nejen osvobodí od nepřátel, ale také zvýší jeho duchovní úroveň. Stav národa byl totiž velice špatný. Lidé byli pesimističtí, zlí a samolibí. Neustále se proti něčemu bouřili. Když se po sesazení Archelaa dostala Judea pod přímou správu Říma, došlo ke vzpouře, v níž zahynuly tisíce nejstatečnějších Izraelců. To vše stupňovalo nenávist vůči Římu a probouzelo stále větší touhu po vysvobození z jeho moci.

Tehdy se z pouště ozval Janův burčující hlas plný naděje: „Zbavte se zla, které je ve vás! Boží království je blízko!“ Jeho slova pronikala k lidským srdcím jako nůž. Do pouště začaly proudit zástupy lidí. Všichni chtěli vidět toho podivného muže, který vypadal a mluvil jako prorok Elijáš. Stejně jako on přímočaře upozorňoval na úpadek národa a vyzýval lidi, aby se vrátili k Dárci života.

„Vraťte se k Bohu, protože se brzy objeví Mesiáš!“ volal mocným hlasem. „Odhoďte hřích a na znamení nového života se nechte pokřtít v Jordánu. Jedině tak se zachráníte.“

Přicházeli si ho poslechnout králové, rabíni, vojáci, venkované i pobudové. Mnozí z nich vyznávali své hříchy a nechávali se křtít. Většina

lidí se Janovým požadavkům podřizovala proto, že se chtěla více přiblížit Bohu. Našli se však i takoví, kteří si mysleli, že si tím zajistí výhody a získají přízeň Mesiáše.

„Vy pokrytci,“ pustil se do nich Jan, „myslíte si, že se tímto způsobem vyhnete zaslouženému trestu? Začněte být k druhým lidem slušní, a pak za mnou přijďte. Náboženství ani církev vám nepomůžou. Důležité je, jací jste!“

Jeho slova na posluchače silně zapůsobila. Uvědomili si, jak jsou nedokonalí, a pocítili touhu dát svůj život do pořádku.

„Co máme dělat?“ ptali se ho.

„Kdo má dvoje oblečení, ať je dá tomu, kdo nemá žádné, a kdo má něco k jídlu, ať udělá to samé,“ odpověděl Jan. Pak vyzval výběřčí daní, aby byli poctiví, a vojáky varoval před násilím.

Učil, že ti, kdo vejdou do Božího království, budou litovat zla, které napáchali, a naučí se milovat druhé lidi. Budou laskaví, čestní a věrní. Zastanou se bezbranných, budou pomáhat potřebným a soucítit s nimi. Stanou se důkazem, že Bůh má moc člověka změnit. V jejich každodenním životě se bude projevat spravedlnost, milosrdenství a láska.

„Já vás křtím vodou k pokání,“ hřímal Jan. „Za mnou ale přichází někdo větší a silnější. Ten vás bude křtít Duchem svatým a ohněm.“

Jan tušil, že se brzy objeví Zachránce. V jeho přítomnosti se lidé setkají s krásou Božího charakteru a poznají vlastní špatnost. Pokud budou ochotni změnit svá srdce, stanou se jeho přáteli. Jestliže se ale budou jeho vlivu bránit, dopadne to s nimi špatně.

KŘEST

Zprávy o podivném proroku z pouště se rozletěly po celé Galileji. Došly se k obyvatelům nejzápadnějších horských vesnic i k rybářům

na moři. A samozřejmě pronikly také do Nazaretu. Když se o Janovi doslechl Ježíš, odložil tesařské náradí, rozloučil se s rodiči a připojil se k zástupům, které mířily k Jordánu. Nemohl se dočkat, až se s Janem setká. Přestože byli bratrance, osobně se neznali. Každý totiž žil v jiném prostředí – Ježíš v galilejském Nazaretě a Jan v judské poušti.

Jan o Ježíši samozřejmě slyšel. Znal okolnosti jeho narození, věděl, co se stalo v chrámu i během Velikonoc, doslechl se o jeho spravedlnosti a čistotě charakteru. Protože ale Ježíš žil dlouhou dobu v ústraní a s nikým o svém poslání nemluvil, začaly v něm hlodat pochybnosti. Říkal si: „Je to opravdu ten zaslíbený Zachránce, anebo máme čekat někoho jiného?“ Přitom však nepřestával spoléhat na to, že mu Bůh nakonec toho pravého ukáže. A to se také stalo. Nejprve se Jan v nočním vidění dozvěděl, že se Mesiáš nechá od něho pokřtít, a krátce nato se s ním setkal.

Toho dne se k němu jako obvykle nahrnuli lidé. Stáli na břehu a po jednom vstupovali do vody. Najednou v zástupu zahlédl neznámou tvář, která byla jiná než tváře ostatních. Vyzařovala z ní podmanivá energie, pokoj a láska. Ještě nikdy nic podobného neviděl.

To je on! napadlo ho.

Vtom se neznámý prodral davem a vstoupil do řeky.

„Pokřti mě,“ požádal Jana zvučným hlasem.

„Já tebe?“ vydechl Jan překvapeně. „Ty bys měl pokřtít mě. Vždyť jsem špatný člověk.“

„Udělej, co jsem ti řekl. Bůh si to tak přeje,“ řekl Ježíš vlídně.

Jan poslechl, přistoupil k Ježíši a ponořil ho do chladné vody Jordánu.

Proč to dělá? uvažoval přitom Jan. *Vždyť v něm není ani trocha zla. Nepotřebuje ničeho litovat.*

Ježíš se nenechal pokřtít proto, aby odstranil svá provinění. Udělal to kvůli tomu, aby se ztotožnil s hříšnými lidmi. Symbolicky se zařadil mezi nedokonalé, chybní a hříšné. Stal se jedním z nás.

Když Ježíš vystoupil z vody, dolehla na něho tíha jeho poslání. Plně si uvědomil, že ho čeká tvrdý zápas. Přestože lidem přináší pokoj, mnozí ho budou považovat za nepřítele. Za syna zla. Bude sám. Nikdo ho

nebude chápat. Dokonce ani jeho matka, otec a bratři. Padl na kolena a začal se modlit.

Jan na něho z vody strnule hleděl. Připadalo mu, že Ježíšův pohled proniká hradbou mračen až k Božímu trůnu. Bylo to něco nevídaného. Lidé se rozestupovali a šum hlasů zvolna slábl.

Ježíš se modlil za lidi celého světa. Prosil Otce, aby jich co nejvíce přijalo nabídku věčného života. Aby zatoužili vrátit se k Bohu. Moc dobře ale věděl, že to nebude snadné, že bude muset projít hrozným utrpením. Zmítala jím nejistota. *Zvládmu to?*

Když andělé zaslechli slova jeho modlitby, chtěli okamžitě zasáhnout a povzbudit ho. Otec je ale předešel. Přímo ze svého trůnu vyslal paprsky své slávy. Nebesa se otevřela a na Ježíšovu hlavu se sneslo jasné světlo v podobě holubice. Někteří ze shromážděných poznali, že se ocitli v Boží přítomnosti.

Z otevřeného nebe zazněl hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.“ Pod Janem se podlomila kolena. Nemohlo být pochyb: muž, kterého právě pokřtil, byl zaslíbený Zachránce. Aniž by věděl, co dělá, ukázal na něho prstem a zvolal: „To je beránek, který smíří svět s Bohem!“ Jeho hlas zněl jako burácení hromu.

Lidé k němu překvapeně otáčeli hlavy. „Co tím chce říct?“ ptali se jeden druhého. „Co to znamená, že tento muž je beránek?“

V této záhadné větě bylo skryto tajemství Ježíšova poslání. Ukazovala na to, že Bůh lidem přinese oběť. Položí život, aby oni mohli žít.

ZÁPAS V POUŠTI

Po křtu Ježíš cítil, že potřebuje být se svým nebeským Otcem sám. Chtěl se připravit na tvrdý zápas. Chtěl posílit svůj vztah s Bohem a získat

vnitřní sílu, kterou bude potřebovat k překonání všech budoucích překážek. Vydal se proto do nehostinné pouště, kde měl jistotu, že ho při hovorech s Bohem nebude nikdo vyrušovat. Tam se svěřil do Boží péče. Dokonce se vzdal i potravy. Celých čtyřicet dní nic nejedl, jen se modlil.

Po tak dlouhé době bez jídla byl hladový a zesláblý. Ústa měl vyschlá a téměř omdlával. Cítil, že je u konce svých sil. Prosil Boha o pomoc, ale najednou měl dojem, že je od něho strašlivě daleko. Zdálo se mu, že mezi ním a Otcem vyrostla vysoká, neprostupná zeď.

Nepřítel vítal jeho slabost s nadšením. Pozorně ho sledoval, a když viděl, že je vysílený a zmatený, rozhodl se zaútočit. Zjevil se mu v podobě Božího anděla. Vložil do tohoto setkání všechn um a lstivost. Nic neponechal náhodě. Věděl, že musí svého protivníka zničit. Když neztvítězí on, zvítězí Bůh.

„Přicházím od Božího trůnu,“ pronesl líbezným hlasem.

Ježíš na něho pohlédl s nadějí v srdci. Zatoužil vymanit se z pout utrpení a ukončit tento dlouhý a vysilující půst.

Z výrazu jeho tváře satan poznal, že přišla jeho chvíle, a klidným hlasem ho vyzval: „Jestli jsi Boží Syn, řekni, ať jsou z kamenů, které leží kolem, chleby.“

Ježíš se zarazil. Nečekal, že by Bůh zpochybňoval jeho identitu. V duchu si zopakoval větu, kterou slyšel, když vystoupil z Jordánu: *Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.* Zbystřil pozornost. Andělova výzva se mu vůbec nelíbila. Vždyť ho naváděl, aby využil božskou moc ve svůj prospěch. Tím by se přece oddělil od Boha a postavil se na stranu padlého světa.

Pozorně si anděla prohlédl a potom namítl: „Bůh říká: Život nezávisí jen na potravě, ale také na slovech, která vycházejí z jeho úst.“

Satan byl zklamaný. Doufal, že Ježíš podlehne tělesné slabosti a udělá, k čemu ho navede. Teď však poznal, že se přepočítal. Ježíš se nenechal zmást a ani na okamžik nezačal spoléhat jen sám na sebe. Jeho vztah k Otci zůstal neporušený. Satan viděl, že musí znásobit svou

Istivost. Musí Ježíše porazit jeho vlastní zbraní. Rozhodl se použít slov Bible.

Vzal Ježíše do Jeruzaléma, postavil ho na střechu chrámu a řekl: „Jestliže jsi Boží Syn, vrhni se dolů. Bůh přece říká, že pošle své anděly, aby tě zachránili.“ S pomocí biblického citátu chtěl Ježíše přimět, aby se z vlastní vůle dostal do situace, kdy by ho Otec musel zachraňovat před smrtí. Přestože tento čin vypadal na první pohled jako důkaz víry, ve skutečnosti se jednalo o pravý opak. Ježíš by tím ukázal, že nejedná v souladu s Boží vůlí, ale vynucuje si nadpřirozený zásah.

Andělova slova způsobila v Ježíši zmatek. *Copak jsem přestal Bohu rozumět? Copak blouzním z hladu? Chce snad Bůh, abych se vrhl střemhlav z chrámu a před zástupy lidí, kteří se shromáždili na nádvoří, dokázal, že jsem Boží Syn? Je sice pravda, že bych si tím zajistil popularitu, ale kvůli tomu jsem přece nepřišel. Nemám lidi ohromovat šilenými činy, nýbrž jim mám představit krásu Božího charakteru.*

Pohlédl andělovi do tváře a řekl: „Je také psáno: ‚Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.‘“

Satanem lomcoval vztek. Myslel si, že zesláblého Ježíše snadno porazí, ale on se nenechal zvíkat. Rozhodl se odkrýt karty. Odhodil masku a postavil se před Ježíše jako vládce tohoto světa. Jako ten, který svou lstí ovládl člověka.

„Pojď,“ řekl satan a zavedl Ježíše na vysokou horu. Tam mu ukázal všechna království světa v celé jejich slávě: města a chrámy, mramorové paláce, úrodná pole a bohaté vinice. Před Ježíšovýmá očima, které se dlouho dívaly jen na bezútesnou poušť, se objevil obraz nebyvalého bohatství a krásy. Satan vynesl největší trumf. „Tohle všechno ti dám, když se mi pokloníš,“ řekl.

Byla to lákavá nabídka. Kdyby ji Ježíš přijal, získal by to, kvůli čemu přišel na zem, a vyhnul by se utrpení. Celý svět by byl jeho. Mohl by neomezeně vládnout a vrátit lidem ztracenou svobodu. Prohlížel si svého nepřítele a chvěl se. Zápasil, aby neztratil vědomí. Zaťal ruce v pěst a zhluboka se nadechl. Vtom mu to došlo. Kdyby se satanovi poklonil,

uznal by jeho vládu a o všechno by přišel. Zavrával a s vypětím všech sil pravil: „Jdi mi z cesty, satane! Já se budu klanět jedině Bohu. Ten si mou úctu zaslouží. Ty ne!“

Nepřítel poznal, že tuto bitvu prohrál, a zmizel. Ježíš padl vysílením na zem a zdálo se mu, že umírá. V tu chvíli k němu přistoupili andělé, kteří celý zápas sledovali, a zahrnuli ho svou péčí. Dali mu najíst a snažili se ho utěšit a povzbudit. Ujistovali ho o Otcově lásce a oznámili mu, že se celé nebe raduje z jeho vítězství. Ježíš opět získal sílu k životu a s novou vervou se vydal splnit své poslání.

PRVNÍ UČEDNÍCI

Činnost Jana Křtitele přitahovala čím dál větší pozornost. V Izraeli, který musel dlouhé roky snášet útlak a nadvládu Říma, se probudila naděje. Davy, které denně proudily k břehům Jordánu, doufaly, že Bůh projeví svou moc a vysvobodí Izrael z rukou nepřátel. Lidé v Janovi viděli pokračovatele starozákonních proroků. Některým připomínal Mojžíše, jiným Eliáše.

Zprávy o Janově kázání a křtech se donesly i k náboženským vůdcům. Znepokojily je. Báli se, že dojde ke vzpouře a ke krveprolití.

„Je třeba zjistit, kdo to je,“ pokyvovali členové velerady starostlivě hlavami. „Pokud by to byl náhodou prorok, nebo dokonce Mesiáš, musí s námi spolupracovat. Není možné, aby si dělal, co chce.“

Velerada věděla, že je nutné zakročit. Každou chvíli mohlo dojít k problémům. Mezi lidmi kolovaly podivné zvěsti. Šuškali si o Janově zázračném narození, o jeho čistém životě a radikálním učení. To poslední se náboženským vůdcům obzvláště nelíbilo. Janovy myšlenky je vyváděly z klidu, nutily je, aby se zamysleli nad vlastním životem, smě-

řovaly jejich pozornost do nitra. A to jim bylo samozřejmě proti srsti. Snižovalo to jejich vážnost a důstojnost. Cítili, že jejich moc nad lidmi slábne, a proto vyslali k Jordánu zástupce kněží a levitů, aby s novým učitelem promluvili.

Vybraní delegáti se ve svých překrásných oděvech prodírali davem k prorokovi. Lidé po nich uctivě pokukovali a uvolňovali jim cestu. Mnozí z nich měli strach. Když dorazili ke břehu, zaujali důstojnou pózu a změřili si Jana povýšeným pohledem.

„Kdo jsi?“ zeptali se ho.

Jan se usmál, a protože pochopil, co mají na mysli, odpověděl: „Já nejsem Mesiáš.“

„Jsi tedy Eliáš?“

„Nejsem.“

„Jsi prorok?“

„Ne.“

„Kdo tedy jsi? Jaké je tvé poslání?“

Jan se zamyslel a po chvíli odpověděl: „Jsem jen hlas, který oznamuje příchod Zachránce světa.“ Těmito slovy vyjádřil podstatu svého díla. Přišel, aby lidi připravil na setkání s Mesiášem, aby je upozornil na jejich chyby a přivedl je k lítosti nad zlem, kterého byli plní. Každý, kdo se povyšoval, se musel ponížit. Jedině tak měl naději, že Zachránce neodmítne.

„A proč tedy křtíš, když nejsi prorok?“ vyptávali se rabíni dál.

Jan pohlédl na shromážděné lidi. Oči mu zahořely a tvář se rozzářila. Rozpřáhl ruce a zvolal: „Já křtím vodou, ale mezi vámi stojí někdo, koho neznáte. Tomu nesahám ani po kotníky.“

Členové velerady moc dobře věděli, co to znamená. Pochopili, že v zástupu lidí stojí ten, koho Jan považuje za Mesiáše. Ihned se začali rozhlížet, ale nikoho výrazného nespatri. Ani nemohli. Ježíš působil velmi nenápadně. Byl vyhublý pústem a sešlý právě prožitým utrpením. V jeho očích však bylo možné spatřit božský soucit i moc. Ale na to byli rabíni příliš málo vnímaví. Zběžně přeletěli dav pohledem,

a když nikoho pozoruhodného nenašli, otočili se k Janovi zády a odešli. Usoudili, že nemá cenu s ním marnit čas.

O den později, když byl Jan se dvěma svými učedníky zase u Jordánu, opět spatřil mezi lidmi Ježíše. Proroka naplnil Duch svatý a zvolal: „Podívejte, tamhle je beránek!“

Jeho učedníci se podívali do míst, kam směřoval Janův pohled, a uviděli velmi zajímavou tvář. Okamžitě opustili svého učitele a vydali se za neznámým mužem. Poháněla je zvědavost a touha. Už byli blízko a chystali se ho oslovit, ale nemohli najít vhodná slova. Nebyli schopni dát dohromady kloudnou větu. Vtom se muž otočil a zeptal se: „Hledáte někoho?“

Ucouvli a naprázdno polkli. Zpočátku nevěděli, co mají říct. Nejraději by vyhrkli: „Hledáme Mesiáše.“ Toho se však neodvážili. Zatoužili promluvit si s Ježíšem o samotě, a proto se po chvíli mlčení rozpačitě zeptali: „Mistře, kde bydlíš?“

Ježíš se usmál a odpověděl: „Pojďte a uvidíte.“

Jan s Ondřejem ho ochotně následovali a toho dne u něho zůstali. Díky tomu, že s Ježíšem strávili určitý čas o samotě, měli možnost ho lépe poznat a objevit v něm kvality, které povrchnímu pozorovateli zůstaly skryty. Hloubavý a citlivý Jan si všiml, že je Ježíš velmi zvláštní. Zahlédl v něm slávu Božího Syna. Byl ze svého objevu nadšený.

Také Ondřej měl ze setkání s Ježíšem velkou radost a chtěl se o ni s někým podělit. Běžel za svým bratrem Šimonem. „Našli jsme Zachránce,“ oznámil mu nadšeně.

„Kde? Doved' mě k němu!“ vyhrkl Šimon a hned spolu s bratrem vyrazil na cestu.

Když došli na místo, Ježíš se na Šimona podíval a svým jasnozřivým pohledem pronikl k jádru jeho povahy. Uviděl jeho vznětlivost, láskyplné a soucitné srdce, tížádnost i přehnané sebevědomí, jeho budoucí

pád, lítost, všechno jeho úsilí i mučednickou smrt. „Ty jsi Šimon,“ řekl. „Janův syn. Já ti však budu říkat Petr neboli Skála.“

Šimon poznal, že nastal osudový okamžik jeho života. Byl uchvácený mocí, která z Ježíše vyzařovala, a ihned se stal jeho učedníkem.

Následujícího dne se Ježíš vydal do Galileje. Potkal Filipa a řekl mu: „Pojď se mnou!“

Filip poslechl a hned pro něho začal pracovat. I on v Ježíši poznal Mesiáše a zatoužil o něm říct druhým. Vypravil se proto za svým kamarádem Natanaelem. Zastihl ho ve chvíli, kdy Natanael ležel pod stromem a uvažoval o slovech Jana Křtitele a o proroctvích, která se vztahovala na Mesiáše. Modlil se k Bohu, aby mu dal poznat, jestli ten, kterého Jan označil za Mesiáše, je skutečně zaslíbený Zachránce.

Z přemítání ho vytrhl Filipův hlas: „Našli jsme toho, o kterém psal Mojžíš i proroci.“

Natanael sebou trhl. Filipova slova chápal jako vyslyšení svých proseb. „Kdo to je?“ zeptal se dychtivě.

„Ježíš, syn Josefa z Nazareta,“ odpověděl Filip.

„Z Nazareta?“ vydechl Natanael zklamaně. „V tom zapadákově nikdo normální nežije.“

„Pojď a uvidíš,“ vyzval ho Filip.

Jakmile Ježíš uviděl Natanaela, ukázal na něho prstem a řekl: „Tohle je správný chlap, který vás nepodvede.“

„Odkud mě znáš?“ zeptal se Natanael překvapeně.

„Dřív, než tě Filip zavolal, jsem tě viděl pod fíkovníkem,“ odpověděl Ježíš s úsměvem.

To Natanaelovi stačilo. Okamžitě poznal, že Ježíš je víc než pouhý člověk. Odhodil všechny předsudky a vyznal: „Mistře, ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele!“

Tak vzniklo jádro Ježíšových následovníků. Byli úplně jiní než náboženští představitelé židovského národa. Nepocházeli z vážených rodin ani nebyli společensky uznávaní, ale zato byli vnímaví a čestní. Z celého srdce toužili poznat pravdu a přiblížit se k Bohu. Díky tomu, že

dokázali odhodit předsudky a nespoleháli na názory náboženské elity, poznali toho, který přišel zachránit svět, a stali se jeho učedníky. Od tohoto okamžiku se jejich život radikálně změnil. Přišli o dřívější pohodlí, ale získali to nejcennější, co mohli – vztah se Zachráncem světa.

NA SVATBĚ V KÁNĚ

Ježíš se vrátil od Jordánu do Galileje. Když tam dorazil, doslechl se, že se v malé vesnici nedaleko Nazareta bude konat svatba příbuzných. Protože vyhledával společnost lidí, ihned tam s učedníky zamířil a s radostí se svatby zúčastnil.

Mezi svatebními hosty byla i jeho matka. Měla velkou radost, že zase vidí svého syna. Od chvíle, kdy odešel z domu, už uplynulo hezkých pár dní a ona na něho celou dobu trpělivě čekala.

Prohlíží si ho. Je to pořád on, ale přece je jiný. Jeho tvář se změnila. Je poznamenaná zápasem, který prožil na poušti, a zároveň je v ní nový výraz důstojnosti a moci, jenž svědčí o jeho zvláštním poslání. Je s ním skupina mladých mužů, kteří ho nazývají Mistrem. Nadšeně vyprávějí o tom, co viděli a slyšeli při křtu i při jiných příležitostech. „Našli jsme Zachránce! Našli jsme Vysvoboditele Izraele!“ říkají nadšeně.

Ježíš se dobře baví. Je na něm vidět, že je mu s lidmi dobře. Chová se k nim pozorně a mile. Každé jeho gesto, každá grimasa svědčí o tom, že je z celého srdce miluje. Směje se, raduje se, zpívá. Je společenský. Lidé v jeho přítomnosti odhazují masky a odkrývají své pravé já. Všichni jsou jím okouzleni.

Když Marie vidí, jak se svatebčanům líbí, zatouží po tom, aby ukázal, že je skutečně Božím vyvoleným. *Ano, teď nastala chvíle, aby předvedl nějaký zázrak, říká si v duchu.*

Krátce nato se k ní nakloní rozmrzelý hostitel a špitne jí do ucha: „Musíme rychle sehnat nějaké víno. Hosté se nesmějí dozvědět, že došlo. Chápali by to jako projev neúcty.“

„Neboj se, zařídím to,“ odvětlí Marie a jde za Ježíšem. „Už nemají víno,“ oznámí mu. „Nemohl bys s tím něco udělat?“

Ježíš pochopil, co po něm žádá, a rázně odpověděl: „Matko, co po mně chceš? Ještě nenadešla má chvíle.“ Dal jí tím jasně najevo, že dobře ví, co dělá, a nikomu nedovolí, aby jím manipuloval. Marie sice je jeho matkou a on ji poslouchá, ale v duchovních věcech je nezávislý. Řídí se pouze vůlí svého nebeského Otce. Slovy „Ještě nenadešla má chvíle“ ji upozornil, že každý jeho veřejný čin je součástí Božího plánu. V jeho životě má všechno svůj čas.

Ježíšova slova Marii ani trochu nevyvedla z míry. Důvěřovala mu a věděla, že pokud uzná za vhodné, ochotně lidem pomůže. Obrátila se proto na obsluhující, ukázala na Ježíše a řekla: „Udělejte, cokoli vám nařídí.“ Byla si jistá, že Ježíš projeví svou moc.

Po chvíli Ježíš vstal od stolu. Rozhodl se zasáhnout, protože věděl, že pomůže mnoha lidem: zachrání dobré jméno hostitele, povzbudí svou matku, prohloubí víru učedníků, upozorní na své poslání a hlavně vykoná symbolický čin, který budou lidé promýšlet i po dvou tisících letech. Vyhledal obsluhující, zavedl je k šesti velkým kamenným nádobám a řekl: „Nanoste do nich vodu.“

Služebníci se dali hned do práce. Popadli vědra a začali nosit vodu. Když byly nádoby plné, Ježíš nařídil: „A teď z nich naberte a doneste správci hostiny!“

„Proč bychom měli nosit správci hostiny, který se stará o kvalitu pokrmů a nápojů, obyčejnou vodu? Bude si myslet, že nám přeskočilo,“ kroutil obsluhující nechápavě hlavami. Protože jim však Marie řekla, aby udělali všechno, oč je její syn požádá, poslechli ho. Vzali džbán a naplnili ho až po okraj.

„To je neuvěřitelné!“ vydechli vzápětí. „Vždyť to není voda, ale víno.“

Zpráva o zázračném činu se rychle roznesla mezi svatebčany. Nastalo pozdvižení. Všichni se sháněli po Ježíši. Chtěli ho vidět, chtěli s ním mluvit, chtěli být v jeho blízkosti. „Jak se to jen mohlo stát?“ vrtalo jim v hlavách. „Něco takového mohl udělat jedině Bůh.“ Ježíš ale zmizel. Těsně předtím, než po něm začali pátrat, nenápadně ze svatby odešel. Nechtěl na sebe upoutávat pozornost a chtěl dát příležitost svým učedníkům, aby lidi seznámili se vším, co se o něm doposud dozvěděli.

Díky tomu mohli učedníci poprvé vyznat svou víru v Ježíše. Vyprávěli, co viděli a slyšeli u Jordánu. Lidé hltali každé jejich slovo. Začínali tušit, že jim Bůh poslal Zachránce, a dělili se o to se svými sousedy a známými. Tak se stalo, že se zpráva o zázračném znamení roznesla po celém kraji a donesla se i do Jeruzaléma, k náboženským představitelům.

Hned od začátku svého veřejného působení jim byl Ježíš trnem v oku. Jeho jednání bylo jiné než jednání náboženských vůdců. Zatímco oni svými předpisy a formalismem ubíjeli svobodu myšlení i jednání, Ježíš v lidech probouzel chuť do života a osvobozoval je od predsudků. Ukazoval jim pravou Boží povahu. Ukazoval jim, že Bůh lidi miluje a má o ně zájem. Touží s nimi navázat vztah, stát se jejich pánem, ochráncem a přítelem a darovat jim věčný život. Ukazoval jim, že Tvůrce vesmíru je Bohem radosti, Bohem lásky a svobody. Bohem, který chce pro člověka jen to nejlepší.

V CHRÁMU

Z Káně se Ježíš s matkou a učedníky vrátil do Kafarnaum. Po několika dnech se Ježíš vydal do Jeruzaléma na oslavu židovských Velikonoc. Připojil se k jedné z velkých skupin lidí, kteří mířili do hlavního města,

a splynul s davem. Nikým nepozorován poslouchal, o čem si lidé povídají. Hovořili o Mesiáši, na něž upozornil Jan Křtitel. Bylo na nich vidět, že jsou jím nadšení. Doufali, že vrátí Izraeli důstojnost a slávu. Ježíš věděl, že budou zklamání, a snažil se je nenásilně vést ke správnému pohledu. Upozorňoval je na nejrůznější starozákonní texty a probouzel v nich zájem o hlubší porozumění Božímu slovu.

Když dorazil do Jeruzaléma, zamířil do chrámu. Prodíral se křivolkými uličkami, proplétal se davy lidí, vystupoval po strmých schodech. V chrámu byla hlava na hlavě. O Velikonocích se tam shromáždili Židé ze všech částí Palestiny i ze vzdálených zemí. Chrátová nádvoří byla plná lidí všech společenských skupin. Vypadalo to tam jako na tržišti. Prodávala se tam obětní zvířata a vládl tam neuvěřitelný zmatek. Křik prodejců a směnárníků, vyměňujících cizí peníze za chrátový šekel, se mísil s bečením ovcí a cinkotem mincí. Hluk byl tak velký, že rušil i věřící v chrámu, kteří chtěli v tichu rozmlouvat s Bohem.

Ježíš nad tím nevěřičně kroutil hlavou. Byl nešťastný. Chrám, přibytěk Boží slávy, se proměnil v jarmark, kde se lidé vzájemně okrádali. Směnárníci šidili, prodejci měli vysoké ceny a kněží to všechno podporovali, protože z toho dostávali tučné provize. V lidech to vytvářelo představu, že Bůh je tyran, který se k nim chová bezcitně a nesmlouvavě. Neodpustí jim a nepožehná, dokud mu nepřinesou obět.

Ježíši bylo jasné, že musí zasáhnout. Že musí narovnat pokřivenou představu o Bohu. Ukázat lidem, že zvířecí oběti jsou předobrazem dokonalé Oběti, kterou jim přinese sám Bůh. Zmocňovala se ho lítost. Ze schodiště chrátového nádvoří přehlížel celé prostranství, které se před ním otevíralo, a prorockým zrakem hleděl do budoucna. Viděl nejen roky, ale celá staletí a tisíciletí. Viděl, jak kněží a vládcí připravují chudé o jejich práva a brání jim v poznání pravé Boží povahy. Viděl, jak je lidem zatajována Boží láska a jak lidé kupčí s milostí. Z jeho tváře bylo možné vyčíst smutek a rozhořčení. Vyzářovala z něj podmanivá moc, která k sobě přitahovala pozornost davu. Obyčejní lidé, směnárníci, prodejci i kněží k němu otáčeli hlavy. Cítili, že tento muž čte jejich

myšlenky a zná jejich skryté pohnutky. Někteří si před ním ze strachu zahalovali obličej, jako by se chtěli skrýt před jeho pohledem.

Ruch pomalu utichal, až na chrámovém nádvoří zavládlo nepřijemné ticho. Všech přítomných se zmocnil strach. Připadalo jim, že se ocitli před Božím soudem. Hleděli na Ježíše a viděli, jak z jeho těla vyzářuje božství. Očima přehlížel dav a zkoumal každého jednotlivce. Pak znenadání promluvil a jeho zvučný hlas se ozvěnou nesl chrámem: „Pryč s tím! Nedělejte z domu mého Otce tržiště!“

Lidé sledovali, jak sestupuje ze schodů a zvedá dŕtky z provazů, které našel u vstupu do chrámu.

„Okamžitě zmizte!“ přikazuje vyděšeným směnárníkům a s nebyvalou horlivostí převrací jejich stoly. Mince s cinkotem dopadají na mramorovou dlažbu. Nikdo se je neodváží zvednout. Chrámoví úředníci, vypočítaví kněží, dohazovači a obchodníci s dobyt看em utíkají pryč i se svými ovce a voly. Davu se zmocňuje panika. Cítí, že je zastínilo božství. Dokonce i učedníci se chvějí. Naplnila je posvátná bázeň.

Za chvíli je hlučný dav i se všim zbožím pryč z chrámu. Zmatek vystřídalo hluboké a posvátné ticho.

Vyčištění chrámu má symbolickou hodnotu. V této události se setkáváme s podstatou Božího působení. To, co se stalo s jeruzalémským chrámem, se mnohem dříve stalo s lidským srdcem. Člověk z něho vědomě vytěsnil Dárce života a na jeho místo dosadil podvod a klam. Ježíš přišel na zemi proto, aby tento stav změnil. Aby se přiblížil k lidem a probudil v nich touhu navázat vztah s Bohem a přijmout jeho životodárnou sílu. Přišel, aby lidem ukázal, že jejich život je na Bohu závislý. Přišel vyčistit chrám lidského srdce a znovu do něj dosadit toho, který tam patří.

Jeho jednání ovšem vyvolávalo v mnoha lidech strach a zášť. Negativně působilo zejména na ty, kdo se nechtěli zbavit své vnitřní špíny, ba jí ani připustit. Vůbec nejhůř reagovali právě kněží. Měli z něj strach a začínali ho nenávidět. Jeho pronikavý pohled jim odkrýval jejich vnitřní stíny. A to se jim samozřejmě nelíbilo. Jelikož se nechtěli

změnit, přišli s jinou myšlenkou. V jejich srdcích začal pozvolna zrát nápad, že Ježíše zabijí.

Lidé se začali pomalu vracet do chrámu. Přišli s nimi i vyděšení kněží, kteří utekli spolu s prodavači a směnárníky. To, co uviděli, jim vyrazilo dech.

Ježíš stál obklopený prostými lidmi, kteří se postupně vzpamatovali z prožitého šoku, a uklidňoval je: „Nebojte se, já vás vysvobodím. Proto jsem přišel na svět.“

Tlačili se na něho a úpěnlivě prosili: „Požehnej nám.“ Slyšel každého. Soucítěně se skláněl k trpícím. Dostalo se na všechny. Byli uzdraveni ze svých nemocí. Němým se otevřela ústa a hlasitě mu děkovali, slepí hleděli do tváře svého Zachránce, ztrápení se usmívali.

Když kněží viděli, že nad lidmi ztrácejí moc, jejich nenávist k Ježíši se ještě prohloubila. Cítili sice, že je to Mesiáš, ale nedokázali se s tím smířit. Vnímali ho jako nepřítele, jako někoho, kdo ohrožuje jejich postavení. Jeden z nich to nevydržel a do šumu hlasů zvolal: „Ukaž nám nějaké znamení, abychom věděli, že to smíš konat!“

Ježíš se k nim obrátil a chvíli je mlčky pozoroval. Důkaz jim už přece dal. Pronikl do jejich srdcí a ukázal jim jejich stinné stránky. Když však žádali znamení, odpověděl podobenstvím: „Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej postavím.“ Tím naznačil, že ví o jejich zášti a vražedných úmyslech. Tušil ale, že to nepochopí.

„Cože? Ty si myslíš, že bys tento chrám dokázal postavit za tři dny? Vždyť ho stavěli celých čtyřicet šest let!“ křičeli rozhořčeně. „To je nehořádnost. Ten člověk vůbec neví, o čem mluví.“

Ježíš to však věděl moc dobře. Slova, která pronesl, byla určena těm, kdo v něho později uvěří. Až vstane z mrtvých, jejich pravý smysl se objasní. Pro mnohé se pak stanou rozhodujícím důkazem jeho božství.

NIKODÉM

Vyčištění chrámu vyvolalo u kněží a vůdců národa nenávist. Chtěli lidem jasně ukázat, že jsou to oni, kdo má v rukou moc, a proto ihned začali plánovat, jak Ježíšovo působení zastaví. „Musíme rázně zakročit,“ navrhovali čelní představitelé nejvyšší rady. „A to velmi tvrdě!“

„Správně, zbavme se ho!“ přizvukovali jim mnozí.

Někteří ale tento názor nesdíleli. Uvědomovali si, že se vůdci izraelského národa v minulosti mnohokrát postavili proti pravému proroku v domnění, že se jedná o samozvaného buřiče, a nechtěli se dopustit stejné chyby. K této skupině patřil i Nikodém.

„A co když toho člověka opravdu poslal Bůh?“ zeptal se odvážně. „V takovém případě by bylo velmi nebezpečné jeho výzvy odmítat, nemyslíte?“

Odpovědi mu byl šum a rozpačité pokyvování hlav. Nikdo se proti jeho slovům neodvažoval protestovat. Stíhání Ježíše bylo tedy na nějaký čas zastaveno.

Nikodém však neměl klid. Od chvíle, kdy se o Ježíši doslechl, pečlivě studoval proctví o Mesiáši. A čím více studoval, tím více se utvrzoval v přesvědčení, že Ježíš je ten, který má přijít. Měl dojem, jako by na něj některé prorocké věty křičely: „To je on! To je Mesiáš!“ Jeho nitro bylo rozpolcené. Nemohl spát, nemohl pracovat, neustále musel myslet na Ježíše. Nakonec se rozhodl, že ho vyhledá. Aby se však nekompromitoval, rozhodl se navštívit ho v noci.

Zjistil, že přespává na Olivové hoře, a když se na město snesla noc, vydal se za ním. Stoupal po svahu a v duchu si opakoval, na co se ho zeptá. Z neznámého důvodu měl ze setkání s Ježíšem obavy. Zastavil se a pohlédl na ztichlé město. V dálce se k noční obloze tyčil obrys chrámu. I ve tmě působil majestátně. Při tom pohledu si Nikodém znovu uvědomil, kým vlastně je – váženým učitelem a čelným představitelem vyvoleného národa. „Je absurdní, abych se bál setkání

s někým tak bezvýznamným, jako je Ježíš,“ řekl si polohlasem a znovu přidal do kroku.

Jakmile vystoupal na vrchol, opřel se o kmen olivovníku a znaveně oddechoval. Po tváři mu stékal lepkavý pot.

Ježíš ho zpozoroval, zvedl se od ohně a přišel k němu. „Co tě sem přivádí?“ zeptal se vlídně.

„Mistře, jsem přesvědčený, že jsi učitel, který přišel od Boha. Nikdo totiž nemůže dělat to, co děláš ty, aniž by s ním byl Bůh.“

Ježíš na jeho lichotky nereagoval. Pohlédl mu zpříma do očí a poznal v něm člověka, který upřímně hledá pravdu, a rozhodl se utvrdit ho v přesvědčení, které v něm pozvolna zapouštělo kořeny. Jakoby scestně pravil: „Pokud se člověk znovu nenarodí, nemůže spatřit království Boží.“

Nikodém byl zmatený. *Co tím chce říct? Blouzní snad?* Chvilí hledal vhodná slova a potom se jízlivě zeptal: „Jak se může člověk znovu narodit, když už je starý?“ V jeho nitru se odehrával tuhý boj. Pýcha hájila své místo a nechtěla ustoupit probouzející se pokoře.

Ježíš poznal, co se s Nikodémem děje, a proto dodal: „Nenarodí-li se kdo z vody a Ducha, nemůže vejít do Božího království. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch.“

Jeho slova zazněla do ticha noci jako práskání biče. Nikodém začínal chápat. Ježíš mu říkal, že se k Bohu nikdo nemůže přiblížit vlastním úsilím. Život s Bohem není úpravou či vylepšením starého života, nýbrž úplnou změnou charakteru – znovuzrozením. A takovou změnu může přinést jen mocné působení Ducha svatého. Ale pořád byl zmatený. Jeho srdce chápalo, rozum se však bránil.

Aby mu Ježíš pomohl, ilustroval svůj výrok příkladem: „Vítr vane, kam chce. Slyšíš jeho zvuk, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“

Vítr je sám o sobě neviditelný, ale my vidíme a cítíme důsledky jeho činnosti. Tak se projevuje i působení Ducha v činech člověka, který se vystavil jeho moci a napojil se na Zdroj života. Jeho život se mění.

Špatné vlastnosti se zvolna přetvářejí v dobré. Na místo hněvu, závisti a hádek nastupuje láska, pokora a pokoj. Smutek se mění v radost. Neviditelná síla přetváří člověka v novou bytost.

Nikodém cítil, že se to nyní děje i v jeho životě. Jeho srdce tálo a sílil v něm zájem o Ježíše. Chvilí tiše stál a potom udiveně vydechl: „Jak se to může stát?“

„Ty jsi učitel Izraele, a tohle nevíš?“ podivil se Ježíš.

Za normálních okolností by Nikodéma tato věta urazila. Je přece vážený učenec, odborník na náboženské otázky, a Ježíš jen obyčejný tesař, bezvýznamný dělník z Nazareta. Teď však poslušně čekal, až mu Ježíš podá nějaké vysvětlení. Cítil, že se setkal s někým, kdo ho mnohonásobně převyšuje, a zatoužil dozvědět se víc. Hlavně ho zajímalo, jak může člověk získat věčný život. A Ježíš mu na jeho nevyslovenou otázku odpověděl.

„Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.“ Takto jednoduše Ježíš formuloval své poslání. V náznaku Nikodémovi ukázal, jakým způsobem zachrání svět.

V Nikodémově mysli se začínala rodit přibližná představa o Ježíšově záchranném díle. Sice je zcela nechápal, ale začínal tušit, že je to něco významného – mnohem významnějšího, než si kdokoli z lidí dokáže představit. Před očima mu oživaly obrazy ze Starého zákona. V myšlenkách se vracel k putování Izraelců po poušti. Viděl je, jak umírají na uštknutí jedovatými hady. Byla to svízelná situace. Už to vypadalo, že všichni zahynou. Potom k Mojžíši promluvil Bůh a nařídil mu, aby vyrobil měděného hada, připevnil ho k tyči a tu umístil do středu tábora. Pokud se uštknutý člověk na měděného hada podíval, nezemřel. Tento had ale lidem sám o sobě nepomáhal. Byl to jen symbol, předobraz Zachránce. Směřoval jejich pozornost k Dárci života. Probouzel v nich víru a ukazoval jim, že je jejich život v Božích rukou. Pro svou záchranu nemohou udělat nic než věřit v Boží opatření. Měli se podívat, a potom mohli žít.

Nikodém stál v němém úžasu. Ježíš mu zjevil překrásné tajemství. Bylo sice zahalené závojem, ale vyzařovala z něj podmanivá síla. Pro Izrael i svět se Ježíš stane něčím podobným jako Mojžíšův had. Každý, kdo na něj s vírou pohlédne, získá věčný život. Tyto představy se Nikodémovi pozvolna vpíjely do srdce, stávaly se jeho součástí a měnily jeho povahu. Výsledek jejich působení zatím nebyl vidět, měl se projevit až po Ježíšově ukřížování. Tehdy úlomky myšlenek v jeho mysli do sebe zapadnou jako dílky skládačky a vytvoří překrásný obraz, který mu definitivně promění život.

ZASTAVENÍ V SAMAŘSKU

Z Judska do Galileje se Ježíš s učedníky vracel přes Samaří, což bylo velmi neobvyklé. Žádný pravověrný Žid by touto cestou nešel. Židé a Samařané byli úhlavními nepřáteli a jedni druhým se zdaleka vyhýbali. Žid by si od Samařana nikdy nic nepůjčil, nepřijal by od něho žádnou službu a nevzal by si ani krajíc chleba nebo trochu vody. Ježíš však tuto vzájemnou nesnášenlivost nepodporoval. On mezi lidmi nedělal rozdíly.

Ten den bylo strašlivé horko. Slunce pálilo tak intenzivně, že se to téměř nedalo snést. Učedníci umdlávali a toužili po odpočinku. Nikde však cestou nenašli žádné stinné místo, kde by se mohli na chvíli posadit. V pravé poledne dorazili do šekemského údolí, na jehož okraji byla Jákobova studna.

„Běžte koupit něco k jídlu, já tady na vás počkám,“ řekl Ježíš chraplavým hlasem.

Když odešli, sedl si na zem, opřel se zády o studnu a zavřel oči. Přemohla ho únava, hlad a žízeň. Od rána urazil velký kus cesty a teď na něho pražilo polední slunce. Při pomýšlení, že má čerstvou vodu na

dosah ruky, byla žízeň ještě mnohem nesnesitelnější. Nemohl však nic dělat, protože neměl ani lano, ani vědro a studna byla příliš hluboká. Musel počkat, až někdo přijde a vodu mu nabere.

Za chvíli ke studni dorazila jakási Samařanka. Vůbec se na Ježíše nepodívala, nabrala si vodu a chtěla odejít.

„Dej mi napít,“ ozvalo se za jejími zády.

Trhla sebou a překvapeně pohlédla na neznámého muže. „Jak můžeš ty, Žid, chtít ode mne, Samařanky, abych ti dala napít?“ vydechla zmateně.

„Kdybys věděla, kdo jsem, požádala bys ty mě, abych ti dal vodu života,“ řekl Ježíš tajemně.

Žena sice jeho slova nepochopila, ale cítila, že jsou velmi významná. Přestala si ho dobírat a zvažněla. „Pane, kde chceš tu živou vodu vzít? Vždyť nemáš ani vědro. Jsi snad větší než náš praotec Jákob, který nám tuto studnu dal?“

Ježíš se záměrně vyhýbal všemu, co se týkalo sporů mezi Židy a Samařany, a snažil se hovor směřovat na to nejdůležitější – na věčný život. Proto na ženinu otázku přímo neodpověděl. Místo toho ukázal na studnu a řekl: „Každý, kdo pije tuto vodu, bude mít opět žízeň. Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit na věky. Tato voda se v něm stane pramenem věčného života.“

„Dej mi tu vodu, abych už nežíznila a nemusela sem chodit,“ vyhrkla žena dychtivě.

Živá voda, o níž Ježíš mluvil, bylo spojení s Tvůrcem vesmíru. Aby je žena mohla navázat, bylo třeba z jejího srdce odstranit temný stín viny, který na něm dlouhé roky ležel.

„Jdi, zavolej svého muže a přijďte sem,“ přikázal jí Ježíš.

„Nemám muže,“ namítla žena.

„To je pravda,“ řekl Ježíš. „Měla jsi pět mužů a ten, s nímž teď žiješ, není tvůj muž.“

Žena se zachvěla. Neviditelná ruka obracela stránky jejího života a odkrývala věci, které si myslela, že zůstanou navždy skryty. Její svě-

domí se probudilo. Protože jí však jakákoli zmínka o jejím zpackaném životě uváděla do rozpaků, pokusila se změnit téma. „Pane, vidím, že jsi prorok,“ řekla uctivě. „Mohl bys mi říct, kdo má pravdu. My uctíváme Boha na této hoře, zatímco vy Židé tvrdíte, že má být uctíván v Jeruzalémě.“

Ježíš její úhybný manévr prokoukl. Usmál se a opět stočil řeč k tomu nejpodstatnějšímu. Prohlásil: „Přichází hodina... ano, už je tady, kdy ti, kteří Boha milují, ho budou uctívat v Duchu a v pravdě. Můj Otec si to tak přeje.“ Naznačil jí tím, že to podstatné se odehrává v lidském srdci. Pokud je člověk otevře Bohu a nechá se jím změnit a vést, bude všechno v pořádku. Jestliže je však před ním uzavře, nic mu nepomůže – ani příslušnost k vyvolenému národu či jediné pravé církvi.

Ježíšova slova na ženu silně zapůsobila. Ještě nikdy nic podobného neslyšela. Začínalo jí docházet, jak moc je vnitřně vyprahlá. Tím, že střídala muže, si zničila život. Přišla o dobrou pověst, prožila spoustu zklamání a přestala si vážit sama sebe. Ne náhodou chodila pro vodu v pravé poledne, kdy všichni ostatní byli doma a spali. Vyhýbala se nepříjemným pohledům, výsměšným úšklebkům a pomluvám. Cítila, že její duše žízní, a věděla, že voda ze studny v Sychar tuto žízeň neuhásí. Probudila se v ní zvláštní touha. Ježíš jí ukázal, že zná všechna tajemství jejího života, a přitom jí rozumí. Místo odsouzení jí nabídl milost, která může očistit její duši.

„Vím, že se má brzy objevit Mesiáš,“ vyhrkla rozrušeně. „Až přijde, všechno nám objasní.“

„To jsem já,“ řekl Ježíš tichým hlasem a usmál se na ni.

Při těch slovech se v ženě srdci zrodila víra. Všechno, co jí neznámý muž až do této chvíle řekl, se spojilo v překrásnou symfonii. *Ano, jásama žena v duchu, našla jsem pramen živé vody. Našla jsem Zachránce, který má lidem přinést věčný život.* Odložila džbán a utíkala do města, aby o tom řekla ostatním.

O chvíli později se vrátili učedníci. Nabízeli Ježíši jídlo a pití, ale on na jejich pobídky nereagoval. Jen tiše seděl a rozjímal. Jeho tvář zářila.

Učedníci poznali, že v duchu rozmlouvá se svým Otcem, a přestali na něj na chvíli naléhat. Po nějakém čase si však řekli, že ho nemohou nechat hladovět, a znovu svou nabídku zopakovali.

„Já mám pokrm, který vy neznáte,“ odvětil Ježíš.

„Jaký pokrm? Ty jsi něco jedl?“ ptali se udiveně.

„Žiju z toho, že plním vůli svého Otce,“ dodal Ježíš na vysvětlenou. Radoval se, že jeho slova přiměla samařskou ženu k zamyšlení nad životem a probudila v ní touhu po Bohu. Služba člověku, který hladoví a žízni po životě, mu byla milejší než jídlo a pití. Nacházel v ní útěchu a povzbuzení. Milosrdné skutky mu dodávaly sílu.

Mezitím žena dorazila do vesnice. Byla tak nadšená setkáním s Ježíšem, že zapoměla, jak se na ni lidé dívají, a všem o tom vyprávěla. Vykríkovala: „Pojďte se podívat na člověka, který mi řekl všechno, co jsem dělala. Říká o sobě, že je Mesiáš.“

Lidi to zaujalo. Okamžitě všeho nechali a vydali se ke studni. Když dorazili na místo, shromáždili se kolem Ježíše a začali mu klást všemožné otázky. A on ochotně odpovídal. S každým jeho slovem se do nich vlévala nová energie. Začínali mít jasno. Připadali si jako lidé, kteří v úplné tmě zahlédnou paprsek světla a drží se ho, dokud nevyjdou z temnoty na světlo. Krátká rozmluva jim ale nestačila. Chtěli se dozvědět víc a také si přáli, aby si toho podivuhodného učitele poslechli i jejich přátelé. Proto pozvali Ježíše do svého města a prosili ho, aby u nich zůstal. Ježíš se tedy zdržel v Samaří dva dny. Během této doby v něj uvěřilo mnoho dalších lidí.

Takto začal Ježíš bořit zeď mezi Židy a ostatními národy. Navzdory židovským předsudkům přijímal pohostinství opovrhovaného lidu. Spal pod jejich střechami, sedal u jejich stolů a jedl jídlo, které mu uvařili. Učil v jejich ulicích a choval se k nim nanejvýš přátelsky. Svým jednám ukazoval, že všichni lidé jsou pro něj stejně hodnotní a důležití.

ZÁZRAČNÉ UZDRAVENÍ

Zprávy o vyhnání prodejců z chrámu se roznesly po celé Galileji. Lidé si vyprávěli o tom, že Ježíšovy činy provází nevídaná moc, které se nikdo – ani kněží či chrámová stráž – neodvážá postavit.

„Dobře to udělal,“ pokyvovali hlavou Galilejští. „To, co se děje v chrámu, nemá obdoby. Je to učiněná svatokrádež.“

Po celém kraji se šušovalo, že by Ježíš mohl být Mesiáš. Jen lidé v Nazaretu nesdíleli všeobecné nadšení.

„Cože? Ježíš, a Mesiáš?“ kroutili nevěřičně hlavou. „Vždyť je to chudý tesař. Syn Josefa a Marie.“

Ježíš věděl, co si tam o něm lidé myslí, a proto svým učedníkům řekl: „Mojí sousedé mě nepřijímají. Je jim na překážku, že mě znají od narození. Pojďme raději do Kány. Tam budeme více k užítku.“

Věděl, že se nedaleko odtud právě odehrává jedna soukromá tragédie. Královskému služebníkov, váženému židovskému občanovi, umírá syn. Leží v horečkách, tváře mu žhnou a vypadá to, že každou chvíli vydechne naposled. Nikdo si s nemocí neví rady. Lékaři vyzkoušeli všechno možné a přestali věřit v jeho uzdravení.

Chlapcův otec byl na pokraji zhroucení. Držel syna za ruku, hleděl do jeho zsinalé tváře a v duchu se modlil. Vtom se otevřely dveře a do místnosti vstoupil jeho sluha. „Pane, do Kány prý zavítal onen neznámý učitel, který tam před nedávnem proměnil vodu ve víno a také vyhnal prodejce z chrámu. Někteří říkají, že je to prorok, a jiní jsou dokonce přesvědčeni, že je to Mesiáš. Možná by vám mohl pomoci.“

Jakmile to šlechtic uslyšel, začal jednat. Věděl, že synovi už moc času nezbyvá. Naklonil se nad něj, v rychlosti ho políbil na zpcené čelo a vyrazil z domu.

Cestou nešetřil síly. Chtěl k Ježíši dorazit co nejdříve. Byla to jeho poslední naděje. Chvillemi šel a chvillemi běžel. Díky svému ostrému tempu urazil oněch dvacet pět kilometrů, které ho dělily od Ježíše, za pár hodin.

„Kde je ten učitel z Nazareta?“ vyptával se kolemjdoucích zadýchane.

„Tamhle,“ odpověděla jedna žena a prstem ukázala k místu, kde stál početný zástup lidí.

Šlechtic se dal do běhu. Se srdcem plným obav se prodral až k Ježíši. To, co uviděl, ho hluboce zklamalo. Uprostřed davu stál docela obyčejný člověk v zaprášeném oděvu.

Cože, tohle má být ten zázračný učitel? Ten Mesiáš? To snad není možné! pomyslel si.

Jeho víra zakolísala. Přesto se rozhodl, že Ježíše požádá o pomoc. Synův osud mu byl milejší než jeho pověst.

„Pane, můj syn umírá. Zachraň ho!“

Ježíš se k němu otočil a zamyšleně si ho prohlížel. Moc dobře věděl, co se v něm odehrává. Svým jasnozřivým pohledem viděl jeho nedůvěru, kterou v něm vyvolal Ježíšův vzhled a prostý původ. Četl v jeho srdci, že se rozhodl v něho jako v Mesiáše uvěřit jedině tehdy, když uzdraví jeho syna. Chápal ho, ale zároveň ho chtěl této překážky, která mu bránila odevzdat se Bohu, zbavit.

„Neuvěříš dřív, dokud neuvidíš znamení a zázraky,“ povzdechl si zklamaně a vzpomněl si na upřímnou víru Samařanů, kteří od něho žádný zázrak ani znamení nežádali. Uvěřili v něj pouze na základě jeho slov.

Když to muž uslyšel, zastyděl se. Poznal pravou podstatu své nestálé víry a uvědomil si, že jeho pochybnosti by mohly stát syna život. V zoufalství zavolal: „Pane, pojď, než mé dítě zemře!“ Do tohoto výkřiku vložil celé své srdce.

Ježíš na něj soucitně pohlédl a pravil: „Běž domů, tvůj syn bude žít.“

Srdce královského služebníka zaplavila radost a rozhostil se v něm pokoj. Nejenže uvěřil, že syn bude zdravý, ale zároveň získal pevnou víru v Ježíše jako svého Zachránce. Zůstal s ním až do večera.

V těžce chvíli zpozorovali sluhové u lůžka umírajícího dítěte v Kafarnaum náhlou změnu. Z tváře nemocného zmizel stín smrti, horečka ustoupila a chlapec se začal uzdravovat. Jeho kalné oči se rozjasnily,

zesláblé a vyčerpané tělo zesílilo. Chlapec spokojeně usnul. Všichni v domě z toho měli obrovskou radost.

Druhý den ráno vyrazil královský služebník na cestu. Měl pocit, že se celý svět proměnil. Když včera spěchal za Ježíšem, byl zoufalý. I slunce se mu zdálo být kruté a zpěv ptáků na něho působil jako výsměch. Teď bylo všechno jiné. Krajina zkrásněla, ptačí zpěv mu připadal jako čarokrásná symfonie a slunce příjemně hřálo. Zvesela si vykračoval po pěšině, vdechoval roztodivné vůně a s nadšením vychutnával každý okamžik svého života.

Když dorazil ke Kafarnaum, všiml si, že k němu po cestě někdo běží. Byl to jeho sluha. Mával rukama nad hlavou a křičel: „Tvůj syn se uzdravil! Už se nemusíš bát!“

„Kdy se uzdravil?“ zeptal se královský služebník dychtivě. Chtěl si ověřit, jestli k uzdravení došlo ve chvíli, kdy mu Ježíš řekl: „Běž domů, tvůj syn bude žít.“

„Včera asi hodinu po poledni horečka zničehonic ustoupila a udělalo se mu lépe,“ odvětil sluha. Boží láska se umírajícího dítěte dotkla ve chvíli, kdy dvořan uvěřil Ježíšovým slovům.

Rozradostněný otec spěchal obejmout svého syna. Přivinul ho k sobě jako zmrtyvýchvalého a znovu a znovu děkoval Bohu za jeho zázračné uzdravení.

UZDRAVENÍ U RYBNÍKA BETHESDA

Ježíš se opět objevil v Jeruzalémě. Procházel městem, modlil se a rozjímal, až došel k rybníku Bethesda. Byly tam stovky nemocných, kteří čekali na pohyb vodní hladiny. Věřili, že kdo se jako první ponoří do vody poté, co se její hladina zviří, uzdraví se. Na březích rybníka stála

přístřeší, která ve dne chránila nemocné před slunečním žářem a v noci před chladem. Někteří pod přístřešky nocovali a ve dne se kousek po kousku plazili k rybníku v marné naději na uzdravení.

Když Ježíš viděl, jak zoufalí trpící čekají, až se voda zvlí, zatoužil použít své moci a všechny je uzdravit. Byla však sobota a on věděl, že takové uzdravení by mnohé Židy pobouřilo a zavdalo jim záminku proti němu. Rozhodl se tedy pomoci alespoň jednomu.

Rozhlédl se kolem a všiml si mimořádně ubohého člověka. Byl už osmatřicet let zcela chromý a neměl žádné přátele. Všichni ho opustili. Donesli ho k rybníku a přestali se o něj zajímat. Nemocný dospěl za ta léta k přesvědčení, že na něj Bůh zanevřel. Ležel na lůžku z tvrdé rozhože a zastřeným pohledem zíral na vodní hladinu. Z výrazu jeho tváře bylo patrné, že už v žádné uzdravení nedoufá. Ví, že nemá šanci dostat se do vody jako první. Byl u konce svých sil a čekal jen na smrt.

Ježíš se nad ním sklonil a zeptal se: „Chceš být zdravý?“

Chromý pomalu otočil hlavu a pohlédl na neznámého muže. *Co je to za divnou otázku?* pomyslel si. *Na co jiného bych tady celá ta léta čekal? Jistěže chci být zdravý.* Odkáshal si a hlasem plným zoufalství odpověděl: „Pane, nemám nikoho, kdo by mě odnesl do rybníka, jakmile se voda rozvíří. A než se tam sám dostanu, ostatní mě předběhnou.“

V Ježíšových očích se zaleskly slzy. Bylo mu nebohého muže líto. Prožil neuvěřitelná muka. Celé dlouhé týdny, měsíce a roky trpěl a neměl nikoho, kdo by mu pomohl. Ležel, trápil se, umíral. Pohnut soucitem ho chytil za ruku a řekl: „Vstaň, vezmi své lože a chod!“

Chromý ucítil, že slova neznámého mají zvláštní moc. Jejich melodie prostupovala celým jeho tělem a dodávala mu sílu. Připadalo mu, že se do všech jeho nervů a svalů vlévá nový život. Aniž by o tom uvažoval, udělal, co po něm Ježíš chtěl. Skrčil nohy v kolenu, opatrně je sundal z rohože a pomalu se napřímil.

To není možné, běželo mu přitom hlavou. *Já jsem zdravý! Bůh se nade mnou smiloval!*

Shýbl se pro rohož, na níž ležel, svinul ji do ruličky a zvedl ji ze země. Potom se začal rozhlížet po neznámém dobrodinci, ale nikde ho neviděl. Ztratil se v davu.

„Škoda,“ povzdechl si, „ani jsem mu nestačil poděkovat.“

Pak se radostně vydal k chrámu. Zvesela si vykračoval, chválil Boha a každému na potkání vyprávěl, co se mu přihodilo. Byl neuvěřitelně šťastný.

„Co to děláš?“ ozvalo se za jeho zády. „Jak to, že neseš lůžko? Copak nevíš, že se to v sobotu nesmí?“

Muž se překvapeně otočil. Kousek od něj stála skupina farizejů a zákoníků. Přistoupil k nim a nadšeně začal vysvětlovat: „Dlouhé roky jsem byl ochrnutý, vůbec jsem se nemohl hýbat a jakýsi muž mě dneska uzdravil. Řekl mi, abych vzal lůžko a vstal...“

„Jak se jmenoval?“ zeptali se farizejové odměřeně. Moc dobře věděli, že to byl Ježíš, ale potřebovali přímé svědectví, aby ho mohli obvinít z porušování soboty. Podle nich se v sobotu uzdravovat nesmělo.

Židovští představitelé překroutili Boží zákon natolik, že se z něj stala strašlivá zátěž. Obzvláště sobotu zatížili mnoha naprosto zbytečnými zákazy. Udělali z tohoto výjimečného dne, který měl být naplněný radostí a chválou, den zákazů a nařízení. V sobotu nesměli zapalovat oheň, rozsvěcovat svíčky či přenášet cokoli, co nebylo součástí oděvu.

„Nevím,“ odvětil muž překvapeně, „setkal jsem se s ním poprvé.“

„To je škoda,“ procedili farizejové mezi zuby. „Kdybys ho náhodou ještě potkal, tak zjistíš, kdo to je, a přijď nám to říct,“ nařídili mu.

Muž přikývl a se srdcem plným vděčnosti vstoupil do chrámu. Přišel, aby Bohu přinesl oběť za hříchy a oběť díky za milosrdenství, které mu prokázal. Potom poklekl a modlil se. Prožíval neuvěřitelné štěstí. Cítil se Bohu tak blízko jako nikdy dřív.

Když se zvedal ze země, kdosi mu poklepal na rameno. Byl to onen neznámý muž. Představil se a řekl: „Jsi zdravý, tak už nehřeš, aby tě nepotkalo něco horšího.“

Uzdravený muž měl velikou radost, že znovu potkal svého Zachránce. Padl mu k nohám, klaněl se mu a děkoval. Potom vyhledal farizeje a sdělil jim, že ho uzdravil Ježíš.

Farizejové ihned poslali chrámovou stráž, aby Ježíše zatkla a předvedla před veleradu. Chtěli, aby se zodpovídal z porušení soboty.

Ježíš se strážím nebránil. Byl rád, že bude moci vystoupit před veleradou a očistit sobotu od nesmyslných nařízení. Chromého uzdravil v sobotu záměrně. Ze všech nemocných u rybníka si vybral největšího chudáka, předvedl na něm svoji uzdravující moc a přikázal mu nést lůžko ulicemi města, aby všichni viděli výsledek působení životodárné moci. To mělo vyvolat otázku, co se může v sobotu dělat, a co ne. Ježíš si takto připravil půdu pro odsouzení židovských tradic a předpisů.

„Doslechli jsme se, že jsi dnes uzdravil nemocného,“ osopili se na něj představitelé židovského národa. „Copak nevíš, že se to v sobotu nesmí?“

Ježíš jim zpřímá pohlédl do očí a klidně řekl: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto pracuji i já.“

Po těchto slovech zavládlo mezi členy rady zděšení. „Slyšeli jste to?“ křičeli jeden na druhého. „On se rouhá. Nazývá Boha svým Otcem!“

„Nerouhám se,“ namítl Ježíš. „Řekl jsem to proto, že opravdu jsem Boží Syn. Jsem jedno s Bohem v podstatě, vůli i úmyslech. Dělá jsem jen to, co dělá on.“

Kněží a rabíni byli od Boha tak vzdálení a byli natolik zaslepení pýchou, že Ježíše, který uzdravoval nemocné a pomáhal trpícím, považovali za zločince. Vadilo jim, co dělal i co říkal. Proto začali přemýšlet, jak se ho zbavit. Po celé zemi rozeslali posly, kteří o něm měli rozhlašovat, že je podvodník. Také mu na paty pověšili slídily, kteří ho měli na každém kroku sledovat a o všem jim podávat zprávy. Ježíšův tragický konec se blížil.

UVĚZNĚNÍ A SMRT JANA KŘTITELE

Jan Křtitel působil v oblasti na východ od Jordánu – na území, které spravoval Herodes Antipas. Chodil po kraji a kázal.

„Litujte zla, které jste napáchali!“ hřimal. „A napravte svůj život. Přichází Mesiáš.“

Několikrát se stalo, že si ho přišel poslechnout i sám panovník. Stál na vyvýšeném místě a mlčky ho sledoval. Prorokova slova na něj mocně působila. Probouzela v něm touhu po změně života. Nechápal, co se s ním děje. Od chvíle, kdy Jana poprvé slyšel, ho trápily výčitky svědomí. Cítil, že se ho dotýká Bůh. A jakmile ho Jan několikrát veřejně napomenul za to, že žije s Herodiadou, ženou svého bratra, rozhodl se, že se s ní rozejde.

„To snad není možné!“ vykřikla Herodiada, když jí to oznámil. „Přece se nebudeš řídit slovy takového trhana. Vždyť je to fanatik! Blázen! Ukáž lidem svoji moc a zavři ho do vězení!“

Herodes neměl sílu jí odporovat. Podlehl jejímu naléhání a poslal vojáky, aby Jana zatkli a uvěznili.

Pro Jana to bylo velice nepřijemné. Stísněnost vězeňského života na něho těžce doléhala. Seděl mezi čtyřmi stěnami a byl odkázaný jen na zprávy, které mu čas od času přinesli jeho učedníci. Vyprávěli mu o Ježíšových činech a o tom, jak se kolem něho shromažďují zástupy.

„Má velikou moc,“ řekli, „ale nejde nám na rozum, proč tě nevysvobodí. Kdyby to byl Mesiáš, určitě by to udělal.“

Ani Jan to nechápal. Jeho víra v Ježíše jako Zachránce začínala kolísat. Hlavou se mu honily neradostné myšlenky: *Kdyby to byl Mesiáš, měl by situaci pod kontrolou. Svrhl by římskou vládu a stal se králem. On ale nic takového nedělá. Jen chodí po kraji, káže a získává učedníky. To přece nemůže být on.*

Toto vědomí ho trápilo víc než nespravedlivé uvěznění. Uvědomoval si, že pokud Ježíš není Zachránce, jeho život ztratil smysl. *Ale co Ježí-*

šův křest? Vždyt jsem byl u toho, jak se otevřelo nebe, slétla na něj holubice a ozval se hlas, který potvrdil, že je to Boží Syn. To nemohla být halucinace. Slyšeli to i někteří učedníci.

„Víte co?“ řekl nakonec dvěma ze svých nejbližších přátel. „Půjdete za Ježíšem a zeptáte se ho přímo, jestli je Mesiáš. Musíte si ale pospíšit. Kdo ví, jak dlouho mě Herodes nechá žít.“

Muži přikývli a hned vyrazili na cestu. Spěchali, protože věděli, jak je to pro Jana důležité. V sázce bylo to nejcennější, co měl – jeho víra. Nechtěli, aby umíral v nejistotě a zoufalství.

Když dorazili k Ježíši, řekli: „Posílá nás Jan Křtitel. Zajímá ho, jestli jsi ten, který má přijít.“

Ježíš se usmál a místo jasné odpovědi, kterou čekali, řekl: „Pozorně se dívejte.“ A zatímco vedle něho zaraženě stáli a divili se jeho lhostejnosti vůči Janovi, Ježíš se věnoval lidem, kteří se na něho tlačili. Přicházeli k němu slepí, chromí, hluchí a on je uzdravoval. Jeho hlas pronikal do uší hluchých, slovem a dotekem ruky otevíral oči slepých, zaháněl nemoci a horečku, a dokonce přiváděl umírající k životu. Přitom lidi vyučoval. Vyprávěl jim o věčném životě a Božím království.

Tak uplynul celý týden. Janovi přátelé to všechno viděli a pomalu jim docházelo, že Ježíšovým lidstvím probleskuje Boží sláva; že je to sám Tvůrce, který má moc nad nemocemi i smrtí.

Potom si je Ježíš zavolal k sobě a řekl: „Vyprávějte Janovi, co jste viděli. A vyříd'te mu: Šťastný je ten, kdo se nade mnou nepohoršuje.“

Ježíš věděl, že slovy nic nezmuže. Kdyby Janovi pouze vzkázal, že je Mesiáš, jeho pochybnosti by nerozptýlil. Bylo třeba Janovy učedníky přesvědčit a nadchnout je pro jeho dílo.

Učedníci se vrátili za Janem a všechno mu nadšeně vyprávěli: „Na vlastní oči jsme viděli, že chromí chodí, slepí vidí, hluchí slyší. A po celé zemi se nese zvěst o Božím království.“

Když to Jan uslyšel, všechno mu rázem došlo. Zpráva o Ježíšových činech mu připomněla předpovědi proroků, a to ho uklidnilo. Pochopil, že Ježíš nepřišel dělat politiku, ale přišel lidem ukázat Boží cha-

rakter a probudit v jejich srdcích lásku. Díky tomu se smířil s trpkým osudem a uvědomil si, že svůj úkol už splnil a bude muset ustoupit ze scény. Pokorně se svěřil do Božích rukou.

O několik dní později slavil Herodes narozeniny. Uspořádal velkolepou hostinu, na niž pozval státní úředníky a dvořany. Všichni pili, jedli a veselili se.

Této povznesené nálady využila Herodiada, která chtěla Heroda donutit, aby s Janem definitivně skoncoval. Poslala do hodovní síně svou dceru a nařídila jí, aby vzácným hostům zatančila. Dospívající Salome byla překrásná a všechny přítomné okouzila.

Herodes byl tou dobou už opilý. Ztratil soudnost a přestal se ovládat. Viděl jen hodovní síň, rozjařené hosty, bohatě prostřený stůl, jiskřivé víno, oslňující světla a mladou tanečnici. Zatoužil se před hosty předvést.

Dvakrát tleskl a slavnostním hlasem pronesl: „Vážení hosté, rád bych se Salome odměnil za to, že nám tak pěkně zatančila. Splním jí jakékoli přání.“ Udělal dramatickou pauzu, pyšně se usmál a potom dívku vyzval: „Nuže, Salome, vyslov své přání!“

Oči všech se upřely na půvabnou tanečnici, která stála a rozpačitě hleděla do země.

„Musím se poradit s matkou,“ špitla nakonec a vyběhla z hodovní síně.

„Co si mám přát?“ zeptala se pak matky rozrušeně.

Herodiadě se zablýsklo v očích a s nadšením v hlase vyhrkla: „Řekni, že chceš hlavu Jana Křtitele na zlatém podnose.“

Salome zkameněla. Pokoušely se o ní mdloby. *To přece nemůže myslet vážně*, říkala si vzduchu.

„No tak, co stojíš? Běž a řekni mu to,“ pobízela ji matka.

Salome se pomalu vrátila do hodovní síně a před rozjařenými hosty chvějícím se hlasem přednesla své strašlivé přání.

Zábava utichla. Herodovi se dělaly mžítka před očima a na čele mu vyrazily drobné krůpěje potu. Nejrady by vzal své slovo zpět, ale už to nešlo. Dal by tím hostům najevo, že je zbrklý a nestálý a že mu není možné důvěřovat. V sázce teď byla jeho čest. Očima bloudil po sále a čekal, že se někdo proti té kruté žádosti ohradí. Kdyby se takový člověk našel, byl připraven Jana ušetřit. Ale všichni mlčeli. Nenašel se jediný člověk, který by se přimluvil za život Božího proroka. Po chvíli tíživého ticha tedy Herodes pomalu vstal a přikázal strážím: „Popravte proroka a přineste mi jeho hlavu!“

Stráže zmizely a zanedlouho se vrátily s Janovou hlavou na zlatém podnose. Přítomným se naskytl hrůzostrašný pohled. Ústa, jež odvážně napomínala Heroda, byla navždy umlčena. Hlas, který vyzýval lidi, aby litovali spáchaného zla, byl navěky umlčen. Hýření jedné noci stálo život jednoho z největších proroků světa. V sále zavládlo hrobové ticho. Na všechny padla tíseň a oslava předčasně skončila.

Jediný, kdo se tehdy radoval, byla Herodiada. Libovala si, že už nikdo nebude Heroda zneklidňovat, že už nikdo nebude rušit její štěstí. Mýlila se však. Tento čin jí nic dobrého nepřinesl. Lidé ji přestali mít rádi a její vztah s Herodem se začal rozpadat. Herodes byl neustále zamklý. Bylo na něm vidět, že se trápí. Málo jedl a málo spal. Pořád musel myslet na to, co provedl Janovi.

Když se následně doslechl o Ježíšových činech, velmi ho to zneklidnilo. Myslel si, že Bůh vzkřísil Jana z mrtvých a dal mu ještě větší moc. Začal se bát, že se mu Jan pomstí. Neustále očekával, že na něj a jeho dům dopadne nějaká pohroma. Nikde nenacházel klid. Život se mu stal učiněným peklím.

NEČEKANÝ ÚLOVEK

Zpráva o Janově smrti se rychle rozšířila po celé zemi. Všichni z ní byli zdrceni. Nejvíce však zasáhla Ježíšovy učedníky. Dostali strach, že by mohl podobný konec potkat i jejich učitele, a zatoužili vrátit se k rybářskému řemeslu. Ježíš to na nich poznal, proto odešel do rodného Nazareta. Po několika týdnech se však za nimi opět vypravil.

Našel je kousek od břehu Genezaretského jezera. Právě svítalo. Marná námaha učedníky vysílila. Za celou noc nechtyli jedinou rybu. Otráveně zírali do vody a monotónně veslovali.

Vtom si všimli, že se ke břehu scházejí lidé. Byly jich celé zástupy, které se na někoho tlačily. Petr se pozorně zahleděl do dálky. „To je Ježíš!“ vyhrkl nadšeně a rychle se chopil vesel. Do paží se mu vli-la nová síla. Nemohl se dočkat, až se s Ježíšem pozdraví. Tolik mu chyběl! Celou noc o něm přemýšlel a dospěl k závěru, že bez něho nedokáže žít.

Když připluli ke břehu, Ježíš nastoupil do lodi a řekl Petrovi, aby kousek poodjel. Chtěl, aby ho zástupy dobře viděly a slyšely. Posadil se mezi učedníky a začal vyučovat. Slova o záchraně, věčném životě a odpuštění se z jeho úst linula jako rajská hudba. Všichni ztichli a pozorně naslouchali.

Byl to překrásný výjev. Slunce pomalu stoupalo po obloze, jeho paprsky se odrážely od hladiny jezera a příroda dýchala svěžestí. Lidé si připadali, jako by stáli před Božím trůnem. Zmocňovala se jich zvláštní, dosud nepoznaná radost. I učedníci žasli. Po několika týdnech, co byli bez Ježíše, vnímali jeho slova s větší intenzitou. Zdálo se jim, že v nich nacházejí novou hloubku.

Ježíš však nemluvil jen k nim. Myslel na budoucnost a viděl své věrné ve vězeních, v soudních síních, v pokušení, opuštěné a ztrápené. Viděl jejich radost i boje a problémy. Slova, která pronesl k shromážděnému davu, patřila i jeho dalším následovníkům. Měla

pro ně být poselstvím naděje v utrpení, útěchou v zármutku a světlem v temnotě. Hlas, který zněl z rybářského člunu na Galilejském jezeře, měl prostřednictvím Ducha svatého přinášet pokoj lidem všech dob.

Když Ježíš domluvil, obrátil se k Petrovi a řekl: „Vyjeďte na jezero a spusťte síť.“

„To je zbytečné, Pane,“ namítl Petr. „Celou noc jsme se namáhali – a nic jsme nechytili. Za světla to už vůbec nemá cenu. Voda je natolik čistá, že ryby uvidí síť a nevlují do ní. Nechejme to na večer.“

„Udělej, co jsem řekl,“ přikázal mu Ježíš znovu.

Když Petr viděl, že to myslí vážně, vyplul na hlubinu a spustil síť. Přišlo mu to sice bláznivé, ale poslechl.

Potom Ježíš řekl: „A teď síť vytáhněte!“

Petr na něj vrhl zkoumavý pohled a dal svým spolupracovníkům znamení, aby se chopili provazů. Muži zabrali, avšak síť vytáhnout nemohli. Byla tak těžká, že začala prskat.

„Jakube, Jane, pojďte nám pomoci!“ zakřičel Petr na muže v druhé lodi, která plula opodál.

Jakmile se jim společnými silami pořadilo úlovek vytáhnout z vody, byly oba čluny tak plné, že jim hrozilo potopení. Petr se však nezajímal ani o čluny, ani o náklad. Uvědomil si, že se stal svědkem zázraku. Došlo mu, že Ježíš vládne nad celou přírodou. Najednou si připadal strašlivě špatný. Styděl se za svoji nedůvěru a litoval, že Ježíše opustil a vrátil se ke své práci. Přemožen těmito pocity padl Ježíši k nohám a zvolal: „Odejdi ode mne, Pane, vždyť jsem špatný člověk!“

Ježíš se k němu sklonil, pomohl mu vstát a řekl: „Od této chvíle budeš lovit lidi.“

Až dosud se nikdo z Ježíšových učedníků záchraně lidí plně nevěnoval. Byli svědky mnoha zázraků a naslouchali jeho učení, ale pořád vykonávali svá původní zaměstnání. Nyní je však Ježíš vyzval, aby opusťli svůj dosavadní způsob života a připojili se k němu. Bez váhání ho

poslechli. Praskající síť plná ryb byla pro ně přesvědčivým důkazem, že se o ně Bůh postará. Víc nepotřebovali. S důvěrou se vydali za Ježíšem a spolu s ním začali pracovat na záchraně světa.

UZDRAVENÍ MALOMOCNÉHO

Zájem o Ježíše se každým dnem zvyšoval. Lidé si vyprávěli o jeho učení a o zázracích, které vykonal. Každý ho chtěl vidět, každý chtěl být aspoň na chvíli v jeho přítomnosti. Zejména nemocní toužili po setkání s ním. Doufali, že by se nad nimi mohl slitovat a uzdravit je.

Jisté naděje vzbudil i mezi malomocnými. „Už jste to slyšeli?“ vyprávěli si mezi sebou. „V Kafarnaum prý vyhnal z posedlého démona, v Jeruzalémě uzdravil chromého – třeba by i malomocenství dokázal vyléčit.“

„Hloupost,“ namítali někteří z nich. „Od dob proroka Eliši malomocného ještě nikdo neuzdravil.“

Naděje na vyléčení byly opravdu mizivé. Malomocenství patřilo na Východě k nejobávanějším nemocem. Židé v něm viděli Boží trest. Tato smrtelná nemoc zasáhla celé tělo a nedala se léčit. Podle obřadního zákona byl malomocný prohlášen za nečistého a vyhnán z vesnice či města, jako by už byl mrtvý. Každý, u koho vzniklo podezření, že je malomocný, musel předstoupit před kněží. Ti ho prohlédli a rozhodli. Pokud člověka označili za malomocného, musel okamžitě opustit rodinu i společnost. Byl vyhnán do pustiny a mohl se stýkat jen se stejně postiženými.

Přesto se mezi malomocnými našel jeden, který se nevzdal. Nevěděl však, jak se s Ježíšem setkat. Bylo mu jasné, že jakmile se k němu přiblíží, lidé ztropí povyk, budou po něm házet kameny a odeženou ho. A navíc

hrozilo, že se k němu Ježíš otočí zády. Vždyť jeho nemoc je důkazem toho, že ho zavrhl sám Bůh. Potom si ale připomněl, co o Ježíši slyšel, a v jeho srdci se zrodila naděje.

Počkal, až Ježíš učil mimo brány města, a vydal se k němu. Zastihl ho u jezera. Tisnil se kolem něj početný dav. Malomocný stojí opodál a sleduje, jak se Ježíš dotýká rukou nemocných a uzdravuje je. Slyší, jak nemocní hlasitě děkují Bohu za vrácené zdraví. Jeho víra sílí. Krůček po krůčku se přibližuje ke shromážděným. Zapomíná na zákazy, na bezpečnost lidí i na hrůzu, kterou jim svým zjevem nahání. Vidí jen naději na uzdravení.

„Pozor, je tady malomocný!“ křičí lidé a ve strachu před ním ustupují. Tlačí se jeden na druhého a snaží se utéct. Někteří se ho pokoušejí zastavit, aby se nedostal k Ježíši, ale marně. Malomocný nevidí ani neslyší. Nevšímá si jich. Jeho oči se upírají na zázračného Lékaře. Konečně je u něj. Stojí před ním a po tvářích se mu koulejí slzy. Vrhá se k jeho nohám a křičí: „Prosím, uzdrav mě! Uzdrav mě!“ Je připravený na všechno. Má zavřené oči a čeká, že mu Ježíš přikáže, aby se ho okamžitě pustil a odešel pryč.

Dav ztichl. Lidé s odporem odvracejí tváře a tají dech. Vtom malomocný ucítí něco, co už dlouho nezažil – dotek teplých lidských dlaní. Do jeho těla se vlévá životodárná energie. Každý nerv, každý sval se probouzí a odumírající tkáň se prokrvuje.

„Postav se, jsi zdrav,“ pronásí Ježíš do ticha.

Malomocný otevírá oči a překvapeně hledí na své ruce. Rozpraskaná šupinatá pokožka zmizela a na jejím místě je teď hladká kůže. Vyskakuje na nohy a zajíká se štěstím.

„Děkuji, děkuji,“ křičí radostí. Okovy strašlivé nemoci povolily.

Ježíš mu pokládá ruku na rameno. „Nikommu o tom neříkej,“ žádá ho. „Běž se však ukázat kněžím a přines oběť za to, že jsi byl uzdraven.“

Malomocný přikyvuje, ale Ježíšově prosbě příliš nerozumí. Není mu jasné, proč si nepřeje, aby o zázračném uzdravení mluvil. Vždyť je to důkaz, že je s ním Bůh.

Ježíš má pro svou žádost hned dva důvody. Chce, aby kněží posoudili uzdravení malomocného dřív, než se dozvědí, že ho vyléčil Ježíš. Jedině tak mohou vydat nezaujaté stanovisko a dovolit uzdravenému, aby se vrátil k rodině a přátelům. A za druhé na sebe nechce upoutávat příliš velkou pozornost. Kdyby za ním začaly proudit davy malomocných, mohli by ho kněží obvinít z porušování předpisů obřadního zákona, což by ohrozilo jeho další působení.

Zanedlouho se ukázalo, že Ježíšova prosba byla oprávněná. Když se uzdravený vrátil k rodině, nastal mezi lidmi velký rozruch. Každý se ho ptal, jak je možné, že je zdravý, a on jim vše ochotně vyprávěl. Říkal si, že přece musí chválit toho, kdo ho uzdravil. Jeho výřečnost ale zbrzdila Ježíšovo dílo. Lidé se k němu brzy začali hrnout v takovém množství, že musel své působení na čas přerušit.

V PETROVĚ DOMĚ

Po uzdravení malomocného se Ježíš na nějaký čas stáhl do ústraní. Potom se opět objevil na veřejnosti. Zavítal do Kafarnaum a usadil se v Petrově domě. Zakrátko se tam shromáždilo velké množství lidí a on je vyučoval. Kolem něj seděli jeho učedníci a také farizejové a zákoníci, kteří se sešli ze všech galilejských a judských vesnic a z Jeruzaléma. Přišli na výzvědy a hledali, z čeho by ho obvinili. Kromě nich se tam sešli nadšení obdivovatelé, zvědavci i nevěřící. Byly tam zastoupeny různé národnosti a všechny společenské vrstvy.

Většina přítomných Ježíši pozorně naslouchala. Cítili, že jeho slova v nich probouzejí život. Jen zákoníci a farizejové se jeho učení bránili. Byli natolik posedlí touhou najít na něm nějakou chybu, že jim unikal hlubší význam jeho výroků.

Ve chvíli, kdy Ježíš udělal kratičkou pomlku, se nad hlavami shromážděných ozval šramot. Oči všech pohlédly jako na povel ke stropu. Střešní krytina se pohnula a do místnosti vnikl sluneční paprsek. Petrovi se zatajil dech. Nějaký opovázlivec rozebíral střechu jeho domu. Nejraději by vyběhl ven a rázně proti takové neomalenosti zakročil. To však nebylo možné. V domě bylo tolik lidí, že by se jimi neprodral.

Díra ve střeše se rychle zvětšovala. Za chvíli byl otvor dlouhý téměř dva metry a široký asi metr.

„Kdo se to opovazuje?“ procedil Petr mezi zuby a už už se chystal něco zlostně zakřičet, když vtom uviděl, jak otvorem kdosi spouští nosítka s nemocným. Zarazil se. Toho muže přece zná. Je to člověk, který byl velmi dlouho upoutaný na lůžko. Nemohl se ani hnout. Každý v Kafarnaum věděl, že si za svůj stav může sám. Zničil si zdraví zhýralým životem. Před několika lety se obrátil na farizeje a lékaře s prosbou, aby ho zbavili výčitek svědomí i nemoci, ale ti ho prohlásili za nevléčitelného a dodali, že ho zavrhnou nejen oni, ale i Bůh. Tehdy pozbyl poslední špetku naděje. Bezvůle ležel v posteli a chřadl. Všem bylo jasné, že co nevidět zemře.

Nosítka zatím klesla až na podlahu a mužův pohled se setkal s Ježíšovým. Z jeho očí vyzařovala lítost nad vším, čeho se kdy dopustil, a veliká touha po odpuštění. Ježíš se k němu sklonil a do šumu lidských hlasů pronesl: „Je ti odpuštěno.“

Po těch slovech se na mužově tváři rozlil blažený úsměv. Najednou se cítil mnohem lépe. Zdálo se mu, že z něj spadlo obrovské břemeno.

To snad není možné! pohoršovali se farizejové v duchu. *Taková nehoráznost. Hříchy přece může odpustit jedině Bůh.*

Ježíš se na ně pozorně zadíval. „Vím, co se vám honí hlavou,“ řekl. „Na něco se vás proto zeptám. Je snadnější říct ochrnutému *Je ti odpuštěno*, anebo *Vstaň a chod?*“

Farizejové byli zaraženi. „On nám snad čte myšlenky,“ špitali si mezi sebou. „Co je to za člověka? Je to démon? Anebo Bůh v lidské podobě? Samozřejmě, že je snadnější říct *Je ti odpuštěno*, protože důsledek takového výroku nejsou vidět.“

„Abyste poznali, že mám na zemi moc odpouštět hříchy, uzdravím ho,“ dodal Ježíš. Potom se podíval na chromého a řekl: „Vstaň a chod.“

Všem přítomným se v tom okamžiku zatajil dech. Ten, který byl dlouhá léta upoutaný na lůžko, se pohnul, pokrčil nohy, posadil se a pomalu se napřímil. Do všech částí jeho těla vstoupila nová síla, mrtvolně bleďá tvář získala zdravou barvu. Bylo jasné, že něco takového mohl udělat jen ten, kdo je nadaný stvořitelskou mocí.

Farizejové a zákoníci byli zdrceni. Ježíšův čin byl jasným důkazem, že má moc, kterou oni připisují jedině Bohu. Rozčílilo je to. Na vlastní kůži pocítili přítomnost vyšší moci, ale nebyli ochotni se jí podřídit. Čím zřetelnější byl důkaz, že Ježíš je Boží Syn, tím nepřátelštější vůči němu byli. Nasupeně odešli z Petrova domu a následně se dohodli, že Ježíšova slova o odpuštění hříchů použijí jako důkaz, na jehož základě ho odsoudí.

KÁZÁNÍ NA HOŘE

Poté, co Ježíš vykonal tolik nevídaných zázraků, lidé čekali, že udělá nějaký zásadní čin a postaví se do čela národa. Doufali, že jejich útisk skončí a oni jako vyvolený národ získají výsadní postavení.

Ježíš však nic takového neměl v úmyslu. Jeho poslání bylo zcela jiné. Přišel lidi vysvobodit ze zajetí zla. Přišel je očistit od sobectví a pýchy. Přišel obnovit přerušené spojení se Zdrojem života. Uvědomoval si, že nadešel čas, aby veřejnost seznámil se základem svého učení.

Sestoupil ke Genezaretskému jezeru a postavil se na místo, odkud mohl nejlépe oslovit početné zástupy. Lidé se usadili na zeleném úbočí a čekali, až promluví. Snili o budoucí slávě. Chudí zemědělci a rybáři chtěli slyšet, že místo chatrčí, skrovné stravy, dřiny a bídy budou mít

všeho dostatek a budou vést bezstarostný život. S hrdostí v srdcích čekali, že Izrael bude už brzy vyvýšen přede všemi národy jako Bohem vyvolený národ a Jeruzalém se stane hlavním městem světového království.

Ježíš se zahleděl na shromážděné muže, ženy a děti, gestem ruky naznačil, aby se utišili, a potom pronesl: „Šťastní jsou ti, kdo si uvědomují svou duchovní bídu a cítí, že si sami nepomohou. Jim patří nebeské království.“

V davu to zašumělo. Lidé vypadali překvapeně a zaraženě. Čekali slova o tažení proti Římanům, a Ježíš zatím mluvil o duchovní bídě.

„Takovým lidem jsem schopen pomoci,“ pokračoval Ježíš. „Těm však, kdo si o sobě myslí, že jsou významní a bezchybní, pomoci nedokážu. Ti totiž o moji pomoc nestojí.“

Potom prohlásil: „Šťastní jsou ti, kdo pláčou, protože Bůh je utěší. Člověk, který pozná svoji duchovní bídu, se začne trápit a litovat svých chyb. A právě k němu se Bůh skloní a naplní jeho život pokojem a štěstím.“

Lidé na něj překvapeně zírali. Nic podobného dosud neslyšeli. Učenci jim tvrdili, že Bůh miluje úspěšné a bohaté, nikoli chudé, bezmocné a ztrápené. Ježíš před nimi otevíral dosud nepoznané obzory. Představoval jim úplně jiného Boha, než jakého znali.

„Šťastní jsou ti, kdo mlčí. Kdo si tváří v tvář své vlastní nedokonalosti uvědomují, že potřebují spíše naslouchat než mluvit. Jedině oni mohou zaslechnout tichý Boží hlas, který má moc člověka od základu změnit.“

Nad krajinou se rozhostilo uctivé ticho. Ježíš cítil, že mezi ním a shromážděnými lidmi došlo k vzácnému spojení. Využil toho a pokračoval: „Šťastní jsou ti, kdo z celého srdce touží po spravedlnosti, kdo poznali svoji nedokonalost a obrátili se k Bohu, aby je ospravedlnil. Pamatujte si, spravedlnosti můžete dosáhnout jedině ve spojení s Bohem. On jediný je totiž spravedlivý.“

Ježíšovo učení ostře kontrastovalo s učením zákoníků a farizejů. Podle nich se mohl člověk stát spravedlivým na základě vlastního úsilí. Byli přesvědčeni, že každý, kdo se bude snažit, si může cestu do nebe

vydláždít dobrými skutky. Ježíš tvrdil přesný opak. Říkal, že člověk nemůže pro svoji záchranu udělat nic než to, že naváže vztah s Bohem a nechá se jím proměnit.

Ježíš pokračoval: „Šťastní jsou ti, kdo jsou k druhým milosrdní a mají čisté srdce. Pokud chcete být šťastní, udělejte z milosti základ svého života. Přijměte ji od Boha a nabízejte ji druhým. Stanete se lidmi, s nimiž se dobře žije.“

Farizejové a zákoníci se necítili ve své kůži. Tato slova je obviňovala. Začali si uvědomovat, že s druhými jednají bezohledně. Vynášejí nad nimi nekompromisní rozsudky, berou jim právo poznat Boha, ničí jejich pocit vlastní hodnoty. Nakládají na ně větší břemena, než jsou schopni unést. Někteří z nich měli chuť Ježíšova slova přijmout a pokorit se před ním, ale potom v nich opět zvítězila pýcha. „Bůh přece neodpouští každému, kdo ho o to požádá,“ šeptali si rozrušeně. „Je přísný, nekompromisní, mocný. A my jsme jeho prodlouženou rukou. Ježíš se mylí. Svádí lidi na špatnou cestu. Jeho učení vede do záhuby.“

Jejich zlobné úvahy přerušil další překvapivý výrok: „Šťastní jsou ti, kdo působí pokoj. Kdo nevyvolávájí rozbroje. Jen oni vědí, jaký Bůh je. Jen oni jsou obklopeni jeho přítomností.“

V očích duchovních vůdců národa se nenávisť zablýsklo. „Jakýpak pokoj? Tohle učení nemůže pocházet od Boha. Bůh je přece mocný vladař. Chce, abychom byli tvrdí a neústupní. Chce, abychom vytáhli proti Římanům a rozdrtili je. Tohle nemůže být Mesiáš.“

Ježíš si je změřil pohledem. Věděl, co se jim honí v hlavách. Řekl: „Šťastní jsou ti, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, protože jejich je království nebeské.“ Díval se do budoucnosti a viděl, jak budou ti, kdo s ním spojí život, umírat na popravištích. Budou pronásledováni pyšnými vládci a těmi, kdo o sobě budou prohlašovat, že jsou věřící. Věděl, že mnoho z těch, kdo se postaví na jeho stranu, potká neštěstí. Stanou se lidem trnem v oku. Budou utíkat a skrývat se, budou čelit pomluvám a křivým obviněním, budou mučeni a zabíjeni. Přál si, aby věděli, že Bůh bude za všech okolností na jejich straně. Chtěl, aby si byli

vědomí, že jejich utrpení i smrt má cenu. „Vy jste solí země,“ dodal, aby je povzbudil. „Neutíkejte ze světa, abyste se vyhnuli pronásledování. Zůstaňte mezi lidmi, aby vůně Boží lásky mohla být jako sůl, která chrání svět před zkázou. Nedělejte kompromisy a neuhýbejte. Buďte pevní, Bůh stojí na vaší straně.“

Ježíš se odmlčel, ukázal prstem k obzoru a potom zaburácel: „Jste světlo tohoto světa. Pokud zůstanete ve spojení s Bohem, budete druhým ozařovat cestu a pomáhat jim přijmout věčný život. Je to velmi důležité. Záchrana okolních národů závisí na vás.“

Tato slova se pravověrným Židům nelíbila. „O záchranu národů přece vůbec nejde,“ brblali. „Jsou to nečistí pohané, kteří do nebeského království nemají přístup. Proč bychom je měli zachraňovat? Tohle učení je proti Zákonu i Prorokům.“

Dav nespokojeně hučel. Na tvářích některých lidí se objevily pohoršené výrazy. Ježíš si změny nálady okamžitě všiml a pohotově zareagoval: „Vím, že se domníváte, že moje učení odporuje Zákonu i Prorokům. Tak tomu ale není! Já jsem nepřišel Zákon ani Proroky zrušit, nýbrž naplnit.“ Židé měli dojem, že Ježíš přináší nové učení, které nevychází ze Starého zákona. Jeho učení považovali za nesprávné proto, že sami stavěli mnoho starozákonních textů do špatného světla. Čím zřetelněji jim Ježíš představoval krásu Božího charakteru, tím větší v nich vládl zmatek. Na jednu stranu cítili, že jeho učení je krásné, ale na druhou stranu se nemohli zbavit dojmu, že je to celé od základu špatně. Nemohli uvěřit, že by byl Bůh tak laskavý a shovívavý. Nedokázali přijmout, že by stačilo k němu přijít, litovat zla, které spáchali, a požádat ho o milost a odpuštění. V hlavě jim pořád zněla slova zákoníků a farizejů, kteří jim donekonečna opakovali, že se musí více snažit, jinak je Bůh zavrhne.

Nechápali, že Desatero je vyjádřením Božího charakteru. Že je to stručná definice základních principů života. Netušili, že je možné žít podle zákona jedině tehdy, když člověk s Bohem naváže vztah a nechá se jím vést.

Pro náboženské vůdce byl zákon něco naprosto jiného. Byly to schůdky, po nichž se dalo vystoupat do nebe. Mysleli si, že když ho budou zachovávat, Bůh je na základě jejich výkonu přijme. Vytvořili složitý systém, který jim pomáhal žít v iluzi, že jsou dokonalí a spravedliví. Ježíš je z tohoto omylu přišel vyvést. Ukázal jim, že spravedlivým se člověk nestává na základě výkonu, nýbrž na základě vztahu s Bohem. A to je velmi popudilo. Byl to další důvod, proč se chtěli Ježíše zbavit. Zdálo se jim, že ohrožuje čistotu pravého učení. Opak byl však pravdou. Ježíš přišel očistit pravé učení od nánosu lidských pověr a zvýraznit jeho hluboký smysl.

Toho dne se lidé rozcházelí mlčky. Ježíš je svými slovy překvapil, zaskočil a zmátl. Ještě nikdy nic podobného neslyšeli. Scházeli po úbočí k jezeru a uvažovali: „Je Bůh opravdu tak dobrý, jak tvrdí Ježíš? Anebo máme dát na zákoníky a farizeje, kteří ho líčí jako tvrdého vládce?“ Srdcem se klonili k Ježíši, ale strach je držel na straně duchovních vůdců národa.

UZDRAVENÍ A VZKŘÍŠENÍ

Ježíš se svými učedníky chodil od města k městu, vyučoval a uzdravoval. O jeho působení se doslechl i jeden římský velitel žijící v Kafarnaum. Byl to velmi vzácný muž. Dokázal se povznést nad národnostní předsudky a nenávisť, které mezi Židy a Římany panovaly, účastnil se židovských bohoslužeb a k Židům se choval uctivě. Věřil, že jsou vyvoleným národem. Také byl přesvědčený, že Ježíš je Mesiáš, a přijal jeho učení.

V době, kdy Ježíš opět zavítal do Kafarnaum, velitelův sluha ochrnul a umíral. Pro běžného Římana by to neznamenal nic zvláštního,

protože takový sluha byl vlastně jen otrok – zboží, s nímž se obchodovalo. Velitel měl svého sluhu rád a přál si, aby se uzdravil. Věřil, že Ježíš mu může pomoci. Neodvažoval se ale jít za ním osobně, protože se jako pohan cítil nehodný. Obrátil se tedy na židovské starší.

„Můj sluha je na tom velmi špatně,“ řekl jim. „Zdá se, že co nevidět zemře. Běžte prosím za Ježíšem a požádejte ho, aby mu pomohl.“

Jakmile starší viděli, jak je zoufalý, okamžitě se vydali Ježíše hledat.

„Pane, v našem městě žije jeden velitel římských vojsk,“ oznámili mu, když ho našli. „Je to velmi slušný člověk. Jeho sluha umírá. Mohl bys mu pomoci? Zaslouží si to. Miluje náš národ, a dokonce nám postavil synagogu.“

Ježíš přikývl a ihned vyrazil do velitelova domu. Nemohl však jít příliš rychle, protože se na něho tlačil početný zástup. Když se velitel dozvěděl, že k němu Ježíš míří, poslal za ním člověka se vzkazem: „Pane, neobtěžuj se. Nejsem hoden, abys vstoupil pod moji střechu. Jsem jen nečistý pohan.“

Vzkaz Ježíše překvapil, ale pokračoval v cestě. Velitel se nakonec rozhodl přiblížit se k němu a svůj vzkaz doplnil: „Pane, jsi vládce celého vesmíru. Můžeš na dálku přikázat nemoci, aby ustoupila, a ona ustoupí. Řekni jen slovo, a můj sluha se uzdraví.“

Ježíš na muže udiveně pohlédl, obrátil se k zástupu, který šel za ním, a zvolal: „S takovou vírou jsem se v Izraeli dosud nesetkal.“ Potom se na velitele usmál a řekl: „Jdi domů. Stalo se, v co jsi uvěřil.“

„Děkuji, Pane,“ vydechl velitel vděčně a vydal se na zpáteční cestu. Ani na okamžik nezapochyboval, že by sluha nebyl zdravý. Bezmezně Ježíši věřil. Byl si jistý, že co řekne, to se stane. Když dorazil k domu, vyšel ven sluha a vesele ho vítal. Bylo to šťastné shledání. Všichni členové velitelovy domácnosti se toho dne stali Ježíšovými oddanými následovníky, z čehož měl Ježíš velkou radost. Viděl v tom příslib, že se k němu takto jednoho dne přidají lidé ze všech zemí světa.

Poté Ježíš zamířil do městečka Naim, které leželo na náhorní plošině asi třicet kilometrů od Kafarnaum. Celou cestu za ním přicházeli ti, kdo toužili po jeho vídných slovech, a přiváděli nemocné, aby je uzdravil. Tlačily se na něho zástupy lidí a doprovázely ho po kamenité stezce až k branám městečka.

Když přišli blíž, uviděli, jak z města vychází pohřební průvod. Pomalu a smutně se ubíral k připravenému hrobu. V čele nesli na odkrytých márách mrtvého a za nimi krácel zástup truchlících. Zdálo se, že mrtvého přišlo vyprovodit celé město. Jako by mu všichni chtěli vyjádřit úctu a pozůstalým projevit soustrast.

Pohled na průvod vzbuzoval soucit. Plačící matka doprovázela k hrobu svého syna, který byl její jedinou pozemskou oporou a útěchou. Sama už totiž byla vdova. Když ji Ježíš uviděl, bylo mu jí líto. Naklonil se k ní a zašeptal: „Neplač.“

Potom přistoupil k márám a dotkl se jich. Nosiči se zastavili, nářek smutečních hostů ustal.

Ježíš počkal, až se lidé uklidní, a pak zvučným hlasem zvolal: „Hochu, vstaň!“ Mladík otevřel oči. Ježíš ho vzal za ruku a pomohl mu sestoupit na zem, kde se chlapec objal s matkou.

„To není možné! Kdo to kdy viděl, aby někdo vzkřísil mrtvého?“ šeptali si lidé rozrušeně a jejich srdce se naplnila úctou a strachem. Připadalo jim, že se ocitli v přítomnosti samotného Boha.

Pohřební průvod se vrátil do Naim jako vítězoslavný zástup a zpráva o vzkříšení se rozšířila po celém Judsku a širokém okolí.

BOUŘE

Na Genezaretské jezero se pomalu snášela tma. Ježíš stál na břehu a toužil po odpočinku. Byl nesmírně unavený, protože celý den sloužil

lidem. Uzdravoval nemocné a vyučoval. Na příkladech z každodenního života jim vysvětloval podstatu svého království i způsob jeho založení. Své dílo přirovnal k práci rozséváče a růst království k růstu hořčičného zrna a k působení kvasu v těstu. Nedožirný význam svého učení naznačil vyprávěním o ukrytém pokladu a drahocenné perle. V podobenství o hospodáři ukázal všem svým následovníkům, jak si mají jako jeho zástupci počínat.

Jelikož byl celý den s lidmi, nyní zatoužil po nějakém pustém místě, kde by si trochu odpočinul. „Přeplujme na východní břeh,“ řekl učedníkům. „Je tam daleko méně měst a vesnic. Budeme tam mít chvíli klid.“

Nastoupili do lodi a rychle odrazili od břehu. Neodpluli však sami. Zanedlouho je následovala řada dalších rybářských člunů plných Ježíšových přívrženců.

Konečně se Ježíši ulevilo. Vyčerpaný a vyhladovělý ulehl na zádi lodi a brzy usnul. Byl tichý a příjemný večer a jezero bylo klidné. Náhle se však obloha zatáhla a z horských roklín na východním břehu se zvedl silný vítr. Na jezeře se strhla prudká bouře.

Vichřice zvedala rozběsněné vlny a bičovala jimi loď. Hrozilo, že se potopí. Rybáři, kteří se plavili s Ježíšem, byli silní a zkušení. Strávili na jezeře téměř celý život a plavbu na rozbouřených vlnách už mnohokrát úspěšně zvládli. Tentokrát však jejich zkušenosti a síly nestačily. Byli naprosto bezmocní. Když viděli, jak voda v lodi stoupá, přestali doufat v záchranu.

„Rychle, dělejte něco!“ křičel Petr na své přátele, ale sám byl v koncích.

V boji o holý život učedníci úplně zapomněli na Ježíše. Až když viděli, že to sami nezvládnou, vzpomněli si, na čí příkaz vypluli. Ježíš byl jejich poslední nadějí. V zoufalství a bezmoci zakřičeli: „Pane! Pane!“

Burácející voda však jejich volání přehlušila a Ježíš jim neodpověděl. Byla taková tma, že ho ani neviděli. Zmocnil se jich strach a pochybnosti. *Je možné, aby na nás Ježíš zapomněl? Přemáhal nemoci, demony, dokonce i smrt, a nyní nemůže pomoci svým učedníkům? Je mu snad jedno, že jsme v takovém nebezpečí?*

Znovu zavolali, ale odpovědi se nedočkali. Slyšeli jen hukot zuřícího větru. Člun se už začínal potápět. Bylo jim jasné, že je vlny každou chvíli pohltí.

Najednou se zablesklo a oni uviděli Ježíše, jak leží na zádi a nerušeně spí. Užasli a zoufale zvolali: „Ježíši, tobě je jedno, že se utopíme?“

Tentokrát Ježíše jejich volání probudilo. Zahlédli ho ve světle blesku. Z jeho tváře vyzařoval klid.

„Zachraň nás!“ volali z posledních sil.

Taková prosba ještě nikdy nezazněla marně. Když učedníci začali znovu veslovat, aby se naposledy pokusili o záchranu, Ježíš vstal. Kolem zuří bouře, vlny prudce narážejí do lodi. Ježíš stojí uprostřed svých učedníků a blesky osvěčují jeho tvář. Je to úchvatný výjev. Zvedá ruku a přikazuje rozbouřeným vodám: „Uklidněte se!“

Bouře utichá. Vlny opadávají, mraky mizí a na obloze se objevují hvězdy. Člun pluje po klidné vodě. Ježíš se obrací k učedníkům a ptá se: „Jak to, že se bojíte. To mi pořád tak málo důvěřujete?“

Učedníci mlčí. Dokonce i jindy výřečný Petr nemá co říct. Stydí se, že měl strach. Přemítá o zázracích, které Ježíš před ním až do této chvíle vykonal, a jeho nitro zaplavují rozporuplné pocity. Je zmatený. *Kdo to jen je, že ho poslouchá vítr i moře?* ptá se sám sebe. Zatím si však na to neumí odpovědět.

UZDRAVENÍ POSEDLÝCH

Časně zrána zakotvila loď s Ježíšem a jeho doprovodem u břehu. Paprsky vycházejícího slunce příjemně hřály a všude panoval klid. Když se však posádka chystala vystoupit, naskytla se jí podívaná, která byla hrůzostrašnější než včerejší bouře. Z úkrytu mezi hroby proti nim vyrazili dva muži a šíleně běsnili. Vypadalo to, že je chtějí rozsápat na kusy. Visely na nich zbytky řetězů, které přetrhli při útěku z vězení, těla měli rozedraná

do krve od ostrých kamenů a zpod dlouhých rozčuchaných vlasů zíraly vytrěštěné oči. Zdálo se, že démoni, kteří je ovládli, v nich potlačili všechno lidské. Podobali se spíše divokým zvířatům než lidem.

Učedníci i všichni ostatní dostali strach a dali se na útěk. Hledali útočiště v blízkých skalách. Jediný Ježíš stál bez hnutí na místě a upřeně se díval na blížící se muže. Bylo na něm vidět, že se vůbec nebojí. Potom zvedl ruku, kterou v noci utišil bouři, a zabránil posedlým mužům v pohybu. Zuřili, ale museli zůstat stát.

„Démoni, vyjděte z nich ven!“ zavolal Ježíš silným hlasem.

Jeho slova pronikla do nemocné mysli nešťastných mužů. Matně si uvědomili, že vedle nich stojí někdo, kdo je může zbavit mučivých problémů. Padli mu k nohám a chtěli se mu poklonit. Když však otevřeli ústa, aby ho poprosili o pomoc, promluvili z nich démoni. Křičeli: „Co je ti po nás, Ježíši? Nech nás na pokoji!“

„Kolik vás je?“ zeptal se Ježíš.

„Tisíce. Neposílej nás pryč,“ prosili démoni ústy posedlých mužů. „Pošli nás tam do toho stáda vepřů!“

„Dobrá,“ souhlasil Ježíš a rukou jim dal pokyn, aby se stáda zmocnili. V tom okamžiku se vepři splášili, rozběhli se po příkrém horském srázu dolů, vrhli se do jezera a utopili se.

Posedlí muži se úplně změnili. Vrátil se jim rozum, satanem znetvořená podoba zmizela a ve tvářích se jim rozhostil klid. Zkrvavené ruce, které byly po celou dobu stažené křečmi, se uvolnily a uzdravení radostně chválili Boha.

Pasáci ze svahu viděli, co se stalo, a běželi to oznámit svým pánům i všem ostatním lidem. S hrůzou a úžasem se obyvatelé okolních měst a vesnic sešli kolem Ježíše. Oba posedlí muži byli postrachem celého kraje. S ďábelskou zuřivostí ohrožovali každého, kdo procházel kolem místa, kde se zdržovali. Nyní pokojně seděli u Ježíšových nohou, poslouchali, co říká, a děkovali mu, že je uzdravil.

Lidé, kteří to vše viděli, se ale neradovali. Ztráta prasat pro ně znamenala víc než vysvobození dvou mužů ze zajetí zla. Projev nadpřiroze-

né moci v nich vyvolal strach. Mysleli si, že kdyby u nich cizinec zůstal, mohlo by je postihnout další neštěstí. Báli se o svůj majetek a chtěli se Ježíše zbavit. Proto mu řekli: „Odjed' pryč. Nechceme tě tady.“

„Jak myslíte,“ odvětil Ježíš klidně a zamířil k lodi.

Vtom za sebou uslyšel hlas: „Ježíši, vezmi nás s sebou!“ Byli to oni dříve zlými duchy posedlí muži. Za žádnou cenu nechtěli svého Záchránce opustit.

Ježíš se otočil, usmál se na ně a řekl: „Bude lepší, když zůstanete tady. Chci, abyste vyprávěli místním, co pro vás Bůh udělal.“

Lidé z Gerasy sice Ježíše nepřijali, ale on je nezavrhl. Když ho prosili, aby od nich odešel, nevěděli nic o jeho učení a poslání. Neuvědomovali si, co odmítají. Proto k nim znovu poslal poselství milosti prostřednictvím lidí, jimž byli ochotni naslouchat. Dal jim tak najevo, že mu na nich záleží a chce jim pomoci. Představil se jim jako Bůh, který má zájem o všechny lidi – i o ty, kteří ho odmítají.

MOC VÍRY

Když se Ježíš vrátil z Gerasy na západní břeh, přišel ho přivítat početný dav. Nějaký čas s nimi zůstal, učil je a uzdravoval. Potom odešel do domu Léviho Matouše, kde se zúčastnil hostiny s lidmi, jimiž židovští představitelé pohrdali. Způsobilo to veliké pohoršení.

„Kdo to kdy viděl, aby se učitel stýkal se spodinou a nepřáteli národa?“ kroutili hlavou farizejové a zákoníci.

Jednomu z nich však umírala dcera. Byl nucen odložit předsudky stranou, vstoupit do domu výběččího daní, kterého se štítil, a požádat Ježíše o pomoc. V zoufalství se mu vrhl k nohám a zvolal: „Má dcera umírá. Prosím, zachraň ji!“

Ježíš se bez dlouhého přemýšlení zvedl a vydal se do jeho domu. Učedníky to překvapilo. Třebaže věděli, že má s lidmi soucit, nechápali, proč chce vyhovět nadutému rabinovi. Bez řeči ho však následovali.

Jairův dům nebyl daleko, ale na Ježíše se ze všech stran tlačil zástup lidí, takže postupoval velmi pomalu.

„Prosím, pospěš si,“ naléhal Jairo. „Moje dcera je na tom opravdu špatně!“

Ježíši však bylo lidí líto, proto se tu a tam zastavil, aby pomohl trpícímu nebo potěšil zarmouceného.

V davu byla i žena, která už dvanáct let krvácela. Všechny své úspory vynaložila na léky a návštěvy lékařů. Nikdo jí však nebyl schopen pomoci. Byla zoufalá. Když se doslechla o Ježíši, svitla jí naděje. Nabyla přesvědčení, že kdyby se k němu třeba jen přiblížila, uzdravila by se.

Ze všech sil se prodírala davem. Ačkoli to nebylo snadné, nakonec se jí přece podařilo dostat se k němu. V zástupu však vládl takový zmatek, že s ním nemohla mluvit. Lidé hlučeli a vzájemně se překřikovali. Žena dostala strach, že přijde o poslední naději na uzdravení, a v zoufalství si řekla: *Když se dotknu jeho pláště, určitě se uzdravím.* Natáhla tedy ruku a prsty zavadila o lem Ježíšova šatu. Vložila do tohoto doteku všechnu svou víru. Okamžitě do ní vstoupila léčivá síla a její obtíže ustoupily. Ženě se vrátila chuť do života. S vděčností se otočila a chtěla odejít, když vtom se Ježíš zeptal: „Kdo se mě to dotkl?“

Lidé na něj překvapeně pohlédli. Nechápali, co tím myslí.

„Tlačí se na tebe tolik lidí, že není možné říct, kdo konkrétně se tě dotkl,“ namítl Petr.

„Mám na mysli jiný dotek,“ vysvětloval Ježíš. „Dotek víry, při němž ze mě vyšla léčivá síla.“

Ježíš rozeznal ženin dotek od náhodných doteků tlačícího se davu. Takovou víru nemohl nechat bez povšimnutí.

Žena se prodrala davem až k němu, padla mu k nohám a se slzami v očích přiznala: „Byla jsem to já, Pane. Dvanáct let jsem byla nemocná

a nikdo mi nedokázal pomoci. Když jsem se však dotkla tvého pláště, uzdravila jsem se.“

Ježíš na ni soucitně pohlédl a pravil: „Neuzdravil tě dotek, ale tvá víra.“

V tu chvíli se z davu ozval výkřik: „Ježíši, moje dcera umírá! Pospěš si!“ Byl to Jairos.

Ježíš se už déle nezdržoval. Pomohl ženě na nohy, rozloučil se s ní, vymanil se ze sevření zástupu a rychlým tempem zamířil k Jairovu domu. Když se blížil ke dveřím, vyběhl z nich Jairov služebník a se slzami v očích volal: „Je mrtvá! Před chvílí nás opustila.“

Rabínovi se podlomila kolena. „To není možné...“, vzlykl a vrhl na Ježíše vyčítavý pohled. *Kdyby se zbytečně nezastavoval, mohli jsme ji zachránit, pomyslel si.*

„Neboj se, jen věř a tvá dcera bude žít,“ řekl mu Ježíš polohlasem.

Jairos spolkl hořké výčitky, zavrával a nejistým krokem zavedl Ježíše s učedníky do domu, kde se už rozléhal nárek najatých oplakávačů.

„Proč pláčete?“ zeptal se jich Ježíš. „Vždyť dítě jen spí.“

„On se snad zbláznil,“ kroutili lidé v domě posměšně hlavami. „Víme jistě, že zemřela.“

Ježíš se na ně chápavě podíval a požádal je: „Odejděte, prosím. Chci, aby byl v domě chvíli klid.“ Potom se spolu s rodiči, Petrem, Jakubem a Janem odebral do pokoje k mrtvé dívce. Přistoupil k lůžku, vzal děvče za ruku a tiše řekl: „Probud' se!“

Dívčino bezvládné tělo se náhle zachvělo a znovu se v něm rozproudil život. Na ústech se jí objevil úsměv. Její oči se doširoka otevřely, jako by se dívka právě probrala ze spánku, a udiveně pohlédly na všechny přítomné. Potom rozechvěle vstala z lůžka. Rodiče ji nedočkavě objali a rozplakali se radostí.

Večer toho dne učedníci nedokázali myslet na nic jiného než na ona dvě podivná uzdravení. Žasli nad tím, čeho všeho je Ježíš schopen, a povolna začínali chápat, jak je důležité důvěřovat mu.

NASYCENÍ VELKÉHO DAVU

Po vzkříšení Jairovy dcery Ježíš vyslal učedníky do okolních měst. Nařídil jim, aby navštěvovali domácnosti a vyprávěli lidem o jeho díle a Božím království. Také jim řekl, aby léčili nemocné a povzbuzovali ztrápené. Učedníci se s vervou pustili do práce.

Když se po několika dnech vrátili, tváře měli zaprášené a vyhublé a byli k smrti unavení. Ježíš je odvedl k moři, aby se vykoupani, a potom s nimi vystoupil na vrchol nedalekého kopce. Posadili se do trávy a začali Ježíše seznamovat se svými zážitky.

„Vymítali jsme demony,“ vyprávěli nadšeně. „Lidé k nám přiváděli nemocné a my je uzdravovali.“ Byli natolik zapálení pro věc, že je neodradilo ani několik nepříjemných zkušeností, kdy je lidé rázně odmítli, nebo dokonce vyhnali z domu. Vzpomínali, jak jim bylo, když prchali před rozzuřenými psy, které na ně lidé poslali.

Vzácné chvíle klidu však netrvaly dlouho. Po několika hodinách samoty se na úpatí kopce shromáždil zástup, který se neustále zvětšoval. Jakmile si Ježíš shromážděných lidí všiml, vyšel ze svého úkrytu a našel vhodné místo, kde by jim mohl sloužit.

Lidé se k němu nahrnuli, posedali si po okolí – někteří se usadili na balvanech, jiní se uvelebili na zemi – a pozorně naslouchali. Mluvil laskavě, jasně a srozumitelně. Ježíšova slova byla balzámem pro jejich duše. Dotek jeho božské ruky jim přinášel radost, umírajícím vracel život a nemocným zdraví. Cítili se jako v nebi a nevnímali, že už dlouho nejedli.

Nadešel večer. Sluneční žár polevil a stíny se začaly prodlužovat, ale lidé se neměli k odchodu. Ježíš jim celý den sloužil, aniž by cokoli jedl nebo si na chvíli odpočinul. Byl bledý z hladu a vyčerpání. Učedníci ho prosili, aby se posadil a odpočinul si, on však na jejich slova nedbal a dál se staral o potřeby lidí.

Nakonec mu učedníci řekli: „I oni přece musí mít hlad. Vždyť celý den nic nejedli. Měli by jít do nedalekého města a koupit si něco k jídlu.“

„Proč jim nedáte najíst vy?“ zeptal se Ježíš.

„Protože jsou jich tisíce,“ vydechl Filip, „a my nemáme peníze, abychom jim jídlo opatřili.“

„A kolik máte potravin?“

Ondřej mávl rukou a odpověděl: „Málo. Jeden chlapec tady má pět ječných chlebů a dvě ryby.“

„Tak ho sem přiveďte,“ usmál se Ježíš, „a pak rozdělte zástup do skupin po padesáti až stech lidech.“

Učedníci chvíli nevěřičně stáli, kroutili hlavami, ale potom se pustili do práce. Poslali chlapce, aby Ježíši donesl svůj oběd, a sami začali organizovat početný dav. Stálo je to hodně námahy. Lidé zpočátku nechápali, co po nich chtějí, a potom se začali chaoticky přesouvat z místa na místo. Vráželi do sebe, strkali se, pokřikovali na sebe. Nakonec však přece jen vytvořili požadované skupiny. Jakmile byli učedníci s prací hotovi, vrátili se k Ježíši a sdělili mu: „Vše je připraveno.“

Ježíš před užaslymi lidmi vstal, vzhlédl k nebi, poděkoval, lámal chleby a dával je učedníkům a učedníci zástupům.

Stal se zázrak. Jídla v jeho rukách neubývalo. Všichni se dosyta najedli a ještě sebrali dvanáct plných košů nalámaných chlebů i ryb.

Lidé byli ohromeni. Ježíš jim prostřednictvím tohoto činu názorně předvedl, že jejich život je závislý na Bohu. Poodhalil jim tajemství přírody a ukázal moc, která bez přestání působí pro jejich dobro. Přál si, aby jim došlo, že bez Boha nemohou žít a že všechno, co na této zemi mají, pochází od něj – od Zdroje života.

V ZAJETÍ BOUŘE

Slunce pozvolna mizelo za vrcholky okolních kopců. Světlo sláblo a noc rozprostírala své síť. Unavení, ale šťastní lidé dojírají chléb a ryby, které jim dal Ježíš. Přemýšlejí o neuvěřitelných věcech, kterých se toho dne stali svědky. Slyšeli strhující slova o Bohu, viděli zázračná uzdravení a byli u toho, když Ježíš pěti ječnými chleby a dvěma rybami nasýtil tisíce lidí. A právě tato událost je hluboce zasáhla, protože byla jasným důkazem, že dlouho očekávaný Mesiáš je tady. Jejich nitra se naplnila nadějí. Ježíš je budoucí král. Udělá z Judeje pozemský ráj, zajistí všem blahobyt, uspokojí jejich potřeby a touhy. A co je nejdůležitější, zbaví je římské nadvlády, porazí okolní národy a z Izraele učiní světovou velmoc.

Jsou natolik uneseni radostnými pocity, že by Ježíše nejraději prohlásili za krále hned. Jak se zdá, on však o to nejeví zájem. Sedí ve společnosti svých učedníků a tiše jim cosi vypráví.

„Je asi příliš skromný, aby se sám ujal vlády,“ šeptají si mezi sebou. „Kdybychom ho ale korunovali my, určitě by se nebránil. Ano, musíme to udělat.“

Ježíš dobře ví, k čemu se schyluje, a je mu jasné, že tomu musí zabránit. Takový krok by všechno jen zkomplikoval. Vzbudil by hněv kněží a farizejů, kteří ho i tak obviňují, že od nich odvrací lidi. Došlo by ke vzpouře, k násilí a ke krveprolití. A to by poškodilo zájmy duchovního království. Obrátil se k učedníkům. „Nasedněte na loď a vraťte se do Kafarnaum. Já zatím rozpustím shromážděné lidi.“

Učedníci se ale k návratu nemají. Touží se připojit k ostatním, prohlásit Ježíše za krále a dosadit ho na trůn. Copak Ježíš nevidí, že právě teď je k tomu vhodná chvíle? Nechápe, že všichni, kdo tu dnes jsou, tisíce mužů, žen a dětí, stojí na jeho straně? Přece mu musí být jasné, že je to výjimečná příležitost. Proč ji nechce využít? Jsou zmatení. Nedává jim to smysl. Jen s největším sebezapřením odcházejí a naplnění

pochybnostmi nasedají do lodě. Když odrážejí od břehu, naposledy se ohlédnou. Ježíš stojí na vyvýšeném místě a ráznými gesty dává shromážděným najevo, že se mají rozejít. Lidé nechápavě kroucí hlavami, reptají. Přesto se však nakonec rozcházejí. Krajinu zvolna halí černá noc a na obloze se objevují první hvězdy. Učedníci ale krásu okolní přírody nevnímají. Jsou zklamaní. Vyplouvají na jezero a hlavami jim táhnou chmurné myšlenky.

Jakmile Ježíš osaměl, vydal se na vrchol hory. Potřeboval si promluvit se svým nebeským Otcem. Padl na kolena a modlil se. Prosil Boha, aby lidem pomohl pochopit podstatu jeho poslání. Žádal o moudrost, aby dokázal správně usměrnit své učedníky. Čeká je těžká zkouška. Osud jim brzy ušetří tvrdou ránu. Jejich představy o Mesiáši se rozplynou jako mlha nad rybníkem. Nedočkají se jeho korunovace, nýbrž ukřižování. Bude to jediné jeho vyvýšení, kterého budou za svého života svědky. Budou schopni obstát? Neodpadnou od něj? Jsou tak nedospělí, zaslepení svými představami a často neuvěřitelně nechápaví! A tito lidé se mají stát světlem světa...

Zatímco se Ježíš modlil, učedníci sváděli boj s přírodními živly. Na jezeře se rozpoutala strašlivá bouře. K nebi se zvedaly vysoké vlny, vítr nabíral na síle a zmítal lodí na všechny strany. Učedníci měli plno práce. Vesla jim rozdírala ruce do krve, spršky studené vody je šlehaly do tváří, pomalu začínali propadat beznaději. Příroda jim dokazovala, jak jsou bezmocní, a oni zatoužili po svém Učiteli. *Kde jen může být? Vrtalo jim v hlavách. Copak je mu jedno, že nám jde o život? Že tady zemřeme?*

Ježíš však lhostejný nebyl. Jejich zápas s běsnícími živly sledoval z břehu, a když viděl, že jim docházejí síly, vydal se jim na pomoc. Jako Pán vesmíru, jako ten, jemuž je podřízena příroda, k nim zamířil po jezerní hladině. Učedníci, kteří věnovali pozornost lodí, si jej všimli, až když byl kousek od nich. Zprvu nevěděli, kdo to je. Domnívali se, že je to přízrak, předzvěst jejich zkázy, a vykřikli zděšením. Zmocnila se jich hrůza. Ruce, které až dosud pevně svíraly vesla, povolily. Upřeně zírali na muže kráčejícího po rozbouřených vodách jezera.

Ježíš šel dál, jako by je chtěl minout. Vtom ho však poznali a začali prosit o pomoc. Ježíš se k nim obrátil a uklidňoval je: „Nebojte se, vždyť jsem to já.“ V tom okamžiku učedníky naplnila neuvěřitelná úleva. Jejich Učitel jim přišel na pomoc. Jsou zachráněni! V návalu vzrušení na něho Petr zavolał: „Pane, jsi-li to opravdu ty, poruč mi, ať k tobě přijdu po hladině.“

Burácející vítr k němu přinesl Ježíšovu odpověď: „Tak pojď.“

Petr chvíli váhal a potom jako ve snách vystoupil z lodi a zamířil k Ježíši. Dokud na něj upíral svůj pohled, byla voda pod jeho nohama pevná jako zem. Když se ale obrátil, aby zjistil, co jeho hrdinství říkají ostatní učedníci, ztratil s Ježíšem spojení. Vlny se vzedmuly a oddělily je od sebe. Petr propadl panice. Jeho víra ochabla a běsnící živel nad ním získal převahu. Chladná masa se pod ním otevřela a začal se topit. „Pane, zachraň mě!“ volal zoufale a ze všech sil zápasil o život. Už se zdálo, že ho zpěněný živel pohltí, když vtom se k němu sklonil Ježíš, podal mu ruku a vytáhl ho na hladinu. Petr se křečovitě držel. Uvědomil si, že Ježíš je jeho jediná naděje. Potom se společně vrátili k lodi.

Všechny naplnil úžas. Jezero se jako na povel utišilo a loď se v okamžení ocitla u břehu, k němuž směřovali. Učedníci nevycházelí z údivu. Ježíš je neustále něčím ohromoval. „Kdo to jen může být?“ ptali se jeden druhého.

OKAMŽIK ZVRATU

Zpráva o zázračném nasycení zástupu se roznesla široko daleko a druhý den ráno proudily do Betsaidy davy lidí. Všichni chtěli Ježíše vidět. Usilovně po něm pátrali, ale nikde ho nemohli najít.

„Nevíte, kde by mohl být?“ vyptávali se místních obyvatel.

Ti však jen bezradně kroutili hlavami. Potom jim kdosi řekl, že je v Genezaretu. Nastala strkanice. Zástup se ihned vydal na cestu. Každý tam chtěl dorazit co nejdříve. Nemohli se dočkat, až spatří budoucího krále Izraele.

Našli ho v synagoze. Od učedníků se dozvěděli, jak se dostal na druhou stranu jezera. Všichni shromáždění vyslechli zprávy o zuřivé bouři, o dlouhém a marném boji s vichřicí, o tom, jak Kristus kráčel po hladině, o Petrově odvaze a jeho podivuhodném zážitku, o náhlém utišení bouře a přistání člunu. Mnozí tomu nemohli uvěřit, a proto se ho ptali: „Jak ses sem dostal?“

Ježíš očima přeletěl tváře shromážděných lidí. Jejich dychtivé výrazy naznačovaly, že touží po moci, po porážce Říma, po obnovení izraelského království. Rozhodl se nalít jim čistého vína. Řekl: „Nejdete za mnou proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli chleba a nasýtily jste se. Domníváte se, že jsem vám přišel zajistit blahobyť. Tak tomu ale není...“

V davu to zašumělo a kdosi vykřikl: „A jak to tedy je?“

„Přišel jsem vám nabídnout věčný život.“

„Co máme dělat, abychom ho získali?“

„Bůh po vás chce jedno jediné,“ odvětil Ježíš. „Abyste důvěřovali tomu, koho on poslal.“

Shromáždění na okamžik ztichlo. Lidé na sebe překvapeně hleděli. Došlo jim, že těmito slovy se Ježíš nepřímou prohlášením za očekávaného Zachránce. Proč se ale brání aby ho prohlásili za krále?

Jeden z rabínů jízlivě poznamenal: „Ukaž nám nějaké znamení, abychom ti mohli důvěřovat. Mojžíš dal našim předkům na poušti manu. Co dokážeš ty?“

„Chléb z nebe vám nedal Mojžíš,“ namítl Ježíš. „Pravý Boží chléb je ten, který sestupuje z nebe.“

Někteří posluchači si ještě stále mysleli, že hovoří o jídle, a prosili ho: „Dej nám ten chléb.“

„Já jsem chléb života,“ odvětil Ježíš a zpřímou pohlédl do míst, kde seděli zákoníci a farizejové. Bylo na nich vidět, že se jim jeho slova vůbec

nelíbí. Pak si rukávem setřel pot z čela a pokračoval: „Kdo mě přijme, nebude mít nikdy hlad ani žízeň. Sestoupil jsem z nebe, abyste měli život věčný. Stačí, abyste ve mě uvěřili. Ale vy ve mě nevěříte.“

Vůdcové lidu se pohoršeně rozhlíželi a říkali si mezi sebou: „Vždyť je to Ježíš, Josefův syn. Jak může tvrdit, že sestoupil z nebe? To je přece nesmysl.“

„Uklidněte se,“ napomenul je Ježíš. „Říkám vám, že každý, kdo ve mě věří, má život věčný. Já jsem chléb života, který sestoupil z nebe. Pokud ten chléb budete jíst, budete žít navěky. Tímto chlebem je moje tělo, které dám za život lidí všech dob.“

Rabíni rozhořčeně volali: „Zbláznil se? Jak nám může dát jíst své tělo? To je neslýchané!“

Ježíš se rozhlédl po místnosti a viděl, že zájem posluchačů upadá. Byli jeho slovy znechuceni. Nedal se tím však odradit a pokračoval: „Jsem vaše jediná naděje. Pokud nebudete jíst mé tělo a pít mou krev, nebudete mít v sobě život. Kdo však jí moje tělo a pije mou krev, ten má věčný život a já ho vzkřísím v poslední den. Mé tělo je totiž pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Je to jediná cesta k Bohu.“

Shromáždění nesouhlasně zahučelo. „To se nedá poslouchat!“ ozvalo se z davu a lidé se začali rozházet. Dokonce i někteří z širšího okruhu jeho učedníků se k němu otočili zády a opustili ho. Jeho slova pochopili jako veřejné doznání, že není Zachránce.

S bolestí v srdci hleděl Ježíš na učedníky, kteří ho odmítli. Vědomí, že si neváží jeho soucitu, neopětují jeho lásku, pohrdají jeho milostí a odmají jeho záchranu, ho nesmírně zraňovalo. V žádném případě se je však nesnažil zadržet. Respektoval jejich svobodnou vůli a nechal je jít.

Potom se obrátil k dvanácti apoštolům a zeptal se jich: „I vy mě chcete opustit?“

„To ne,“ vyhrkl Petr. „Nemáme kam jít. Ty máš slova věčného života. Uvěřili jsme, že jsi přišel od Boha.“ Neuměl si představit, že by se teď k Ježíši otočil zády. Vždyť s ním toho tolik prožil. Viděl zázraky a zna-

mení a slyšel slova, která mu dodávala naději. Utrzovala ho v tom, že nalezl smysl života. Věděl, že nikde nenajde nic lepšího. Jen bezduché a ubíjející nauky farizejů a zákoníků. Podobně se k tomu stavěli i ostatní. Nerozuměli sice tomu, co Ježíš v synagoze řekl, ale věřili mu. Stáli na jeho straně a nemínili se od něj vzdálit.

Když dav odešel, Ježíš a jeho učedníci vyšli za město. Mlčeli. Učedníci měli v hlavách zmatek. Necháпали, proč Ježíš mluvil tak otevřeně. Vůbec se své poselství nesnažil zjemnit a upravit tak, aby ho lidé mohli přijmout. Copak nevěděl, jakou to vyvolá reakci?

Ježíš to však udělal záměrně. Chtěl se zbavit všech, kteří u něj hledali jen vlastní prospěch. Tito lidé by totiž mohli svým smyšlením nakazit i ostatní a překazit jeho dílo záchrany. A to nemohl připustit. Byl rozhodnut kvůli svému poslání obětovat i vlastní popularitu. Nic mu nesmělo stát v cestě. V sázce bylo to nejcennější: lidské životy.

KANANEJSKÁ ŽENA

Napětí ve společnosti sílilo. Po neslavném kázání v Genezaretě se na Ježíše sesypali rabíni a vyčetli mu, že nedodržuje obřadní předpisy. Jejich cílem bylo vzbudit v lidech předsudky a znejistit učedníky. Když to Ježíš zpozoroval, rozhodl se na nějaký čas zmizet. Spolu s dvanácti učedníky odešel do kopcovité krajiny poblíž hranic s Fénicií.

V nížině na západě před nimi se rozprostírala starobylá města Týr a Sidón se svými pohanskými chrámy a velkolepými paláci, tržišti a přístavy plnými lodí. V dálce se modralo Středozemní moře, za jehož obzorem ležela města, kde měli učedníci v budoucnu rozšířit poselství záchrany. Na tuto službu se je teď Ježíš chystal připravit. Rozhodl se jim pomoci překonat předsudky vůči okolním národům.

Když procházeli krajem, kde žili lidé pocházející ze starého kananejského rodu, vyběhla z jednoho domu žena a křičela: „Ježíši, pomoz mi, moje dcera je posedlá!“

Učedníci se po ní nasupeně ohlédli. Nepovažovali ji za sobě rovnou, viděli v ní jen příslušnici pohanského národa, která není hodna toho, aby se s ní jakýkoli Žid zdržoval. Zdálo se jim, že i Ježíš o ní smýšlí stejně, protože si jí nevšímal a kráčel dále.

Ženu to však neodradilo. Rozběhla se za nimi a volala: „Zastav se, prosím, a pomoz mi!“

„Ježíši, odežen ji,“ zabručel Petr nevrle. „Dělá nám jen ostudu.“

Ježíš se zastavil a zkoumavě se na Petra a na ostatní učedníky podíval. Viděl, jak jsou nabroušení a plní předsudků, jak si myslí, že jsou něco víc než ona nebohá žena, která ho prosí o pomoc. Promnul si bradu a řekl: „Přišel jsem přece pomoci jen Izraelcům, nebo ne?“

Učedníci přikývli. Zdálo se jim, že Ježíšova slova vyjadřují jejich přesvědčení. Ve skutečnosti je však Ježíš jen zkoušel. Čekal, jestli si některý z nich vzpomene na to, co jim řekl už několikrát: že přišel zachránit každého, kdo ho přijme.

Žena na Ježíše ještě více naléhala. Padla mu k nohám a volala: „Pomoz mi! Pomoz mi!“ V jejím hlase se zračilo zoufalství. Tvář měla staženou úzkostí a bylo vidět, že prožívá nesnesitelná muka.

Ježíš se sklonil, položil jí ruku na rameno a vlídně řekl: „Nesluší se vzít chléb dětem a hodit ho psům.“

No jistě, mysleli si učedníci, není správné plýtvat zázraky na cizince a nepřátele našeho národa.

Ježíš byl jejich postojem zklamán. Mrzelo ho, že se mezi nimi nenašel jediný, který by ho napomenul a řekl, aby jí pomohl. Čekal, že se někdo ozve, ale oni ho v jeho jednání podporovali. O to větší radost měl z ženiny reakce. Chytila ho za ruku, pohlédla mu do očí a pokorně pronesla: „Máš pravdu, ale i psi se živí drobkami, které spadnou ze stolu jejich pánů.“

Ježíš se usmál, podíval se na učedníky a napomenul je: „Vidíte? Vy touto ženou pohrdáte, a ona má větší víru než vy.“ Potom se s láskou

a soucitem obrátil zpět k ženě a řekl: „Tvá víra je veliká. Ať se ti stane, jak si přeješ.“ V tu chvíli byla její dcera uzdravena. Démon ji přestal trápit. Žena odcházela a na tváři jí zářil spokojený úsměv. Byla nesmírně šťastná.

To byl jediný zázrak, který Ježíš na této cestě vykonal, a také jediný důvod, proč se k Týru a Sidónu vydal. Chtěl pomoci nešťastné ženě a zároveň ukázat svým učedníkům, že mají se všemi lidmi jednat milosrdně. Přál si, aby se zbavili pocitu židovské výlučnosti a pracovali nejen pro svůj národ, ale i pro ostatní. Chtěl, aby pochopili, že Boží láska přesahuje všechny národnosti i rasové rozdíly.

PROMĚNĚNÍ

Ježíšovo působení na zemi se rychle blížilo ke svému závěru. Čekal ho nejtěžší úsek cesty, který končil na popravišti. Neměl strach o sebe, nýbrž o své učedníky. Oni totiž pořád ještě žili v zajetí svých zkreslených představ. Čekali, že se brzy ujme vlády a rozdělí se s nimi o moc.

Už delší dobu je seznamoval s tím, co ho čeká. Vyprávěl jim, že ho náboženští představitelé dají zatknout a odsoudí ho k trestu smrti ukřižováním. Vysvětloval jim, že to tak musí být, ale nechápali to. Srdce se jim svíralo úzkostí a přepadaly je pochybnosti. Zdálo se jim nepochopitelné, že by měl Ježíš prožít tak ukrutné ponížení.

Ježíš věděl, jak je to pro ně těžké, a proto se rozhodl přinést jim důkaz o svém božství. Vybral tři z nich – Petra, Jakuba a Jana – a vydal se s nimi přes pole a potom dál téměř neschůdnou cestou na osamělou horu. Stmívalo se. Paprsky slunce ještě osvětlovaly vrchol hory a svítily jim na cestu, ale brzy se zcela skryly za obzorem. Osamělé poutníky zahalila tma.

Jsou k smrti unavení. Mají za sebou náročný den. Šli za Ježíšem a v duchu se ptali, proč je vede tak namáhavou cestou, když jsou vyčerpání, a on sám si jistě také potřebuje odpočinout.

Po nějaké době se Ježíš zastavil a řekl: „Dál už nepůjdeme. Zůstaneme přes noc zde.“

Učedníci padají k zemi, zmoženě oddechují a vychutnávají si chvilky odpočinku.

Ježíš odchází stranou a rozmlouvá s Bohem. Prosí o sílu, aby mohl obstát ve zkoušce, kterou má pro záchranu lidstva podstoupit. Kontakt s Otcem mu dodává síly. Jedině díky němu nemá z budoucnosti strach. Rozmlouvá s ním také o svých učednících. Prosí ho, aby jejich víra nesehlala. Hodiny pomalu ubíhají. Zpočátku se učedníci modlí s ním, ale po nějakém čase je začne přemáhat únava a usínají. Ježíš za ně prosí i v této chvíli. Ví, jak jsou smutní, a chce je ujistit, že jejich víra není marná.

„Otče, dej jim důkaz o mém božství. Ukaž jim mou slávu, kterou jsem měl předtím, než jsem se stal člověkem.“

Ježíš se dosud sklání na kamenité zemi, když vtom se náhle otevře nebe, na horu dopadne oslnivá zář a zahalí ho. Z jeho lidského těla vyzařuje božství a spojuje se se slávou, která přichází z nebe. Duševní muka jsou ta tam. Jeho tvář září jako slunce a jeho oděv je oslnivě bílý.

Učedníci se probouzejí a vidí záplavu světla, která ozařuje horu. S bázní a údivem hledí na Ježíše. Když si jejich oči zvyknou na bodavé světlo, všimnou si, že Ježíš tam není sám. Vedle něho stojí jakési dvě bytosti a důvěrně s ním rozmlouvají. Je to Mojžíš a Eliáš. Učedníci mají obrovskou radost. Myslí si, že sestoupili z nebe, aby ohlásili Mesiášovu vládu a dosadili ho na královský trůn.

„Pane, je skvělé, že jsme tady,“ vyhrkl Petr, jemuž se jako prvnímu z učedníků vrátila řeč. „Jestli chceš, postavím tady tři chýše – jednu pro tebe, druhou pro Mojžíše a třetí pro Eliáše...“

Než však domluvil, zahalil je zářící oblak a ozvalo se: „Toto je můj milovaný Syn!“

Učedníkům se strachy podlamují kolena a padají zpátky na zem. Leží bez hnutí, dokud k nim nepřijde Ježíš. Strach je opouští až tehdy, když se jich dotkne a řekne: „Vstaňte a nebojte se.“ Všichni opatrně odlepí tváře od země. Oslepující záře i Mojžíš s Elijášem jsou pryč. Vrchol hory je už zase ponořený do tmy.

Byl to pro ně velmi důležitý okamžik. Přestože nepochopili jeho hloubku, spatřili Ježíšovu slávu a znovu si připomněli, že není jen obyčejným člověkem. Na vlastní oči viděli a na vlastní uši slyšeli věci, které přesahují lidské chápání. Stali se očítými svědky Ježíšovy slávy. Znovu měli možnost uvědomit si, že Ježíš je skutečný Mesiáš, o němž hovořili jejich předci a proroci a jež uznává celý vesmír.

NELÍTOSTNÝ BOJ

Svívalo. Krajina byla zahalená pavučinami ranního oparu, slunce nemesně vykukovalo za zvlněnou čarou obzoru a ptáci radostně zpívali. Ježíš s učedníky pomalu sestupovali z hory. Šli jeden za druhým, hleděli do země a ztěžka oddechovali. Čas od času odskočil od jejich nohou kámen a s rachotem se skutálel ze srázu. Všichni mlčeli. Ježíš v duchu hovořil se svým Otcem a učedníci přemýšleli o nočním vidění. Moc rádi by zůstali na posvátném místě, kde se zjevila Ježíšova sláva.

Z úvah je vytrhl až šum hlasů. Jako na povel zvedli hlavy a pohlédli do údolí, kde spatřili početný zástup. V jeho středu stálo devět učedníků, které Ježíš neval s sebou na horu, a bezradně krčili rameny. Bylo na nich vidět, že jsou ztrápení a že prožili velmi nepříjemné chvíle.

Když čekali na úpatí hory, jakýsi muž k nim přivedl svého syna a požádal je, aby z něho vyhnali zlého ducha. Učedníci chlapce obstoupili a přikázali démonu, aby z něj v Ježíšově jménu vyšel ven, ale on je

neposlechl a vysmál se jim. Učedníci byli zoufalí. Neuměli si svou porážku vysvětlit. Uvědomovali si, že tím dělají jak sobě, tak Ježíši ostudu. V davu se totiž nacházeli i náboženští vůdci, kteří této příležitosti ihned využili a začali je ponižovat. Prodrali se k nim a zahrnuli je nepřijemnými otázkami. Snažili se dokázat, že to jsou podvodníci stejně jako Ježíš. Vítězoslavně vykřikovali: „Vidíte? Říkali jsme to. Kdyby měli moc od Boha, žádný démon by před nimi neobstál.“ Lidé se pomalu začali přiklánět na jejich stranu a srdce se jim naplnila opovržením.

Potom uviděli Ježíše a všechno obviňování ustalo. Obrátili se k němu a radostně ho vítali. Ježíš se zastavil u rabinů, přísně si je změřil pohledem a zeptal se: „O co se s nimi přete?“

Rabíni hleděli do země a nevěděli, co odpovědět. Zástup znehybněl a ztichl. Jen onen zoufalý otec se prodral davem k Ježíši, padl k jeho nohám a začal vysvětlovat: „Pane, mám syna, který je posedlý zlým duchem. Kdykoli do něho vstoupí, povalí ho na zem... Požádal jsem tvé učedníky, aby ho vyhnali, ale nedokázali to.“

Ježíš se podíval na vydešený zástup, škodolibé zákoníky a zmatené učedníky. Smutně se usmál a pronesl: „Proč ve mě stále nevěříte? Copak nechápete, odkud jsem přišel? Už tady s vámi dlouho nebudu.“ Potom se obrátil ke sklíčenému otci a řekl: „Přiveď svého syna.“

Muž vyskočil na nohy a běžel pro něj. Jakmile ho přivedl, Ježíš se na něho upřeně podíval. Synovo tělo se napjalo jako luk a skácelo se k zemi. Chlapec se zmítal ve strašlivých křečích. Svíjel se, z úst mu vytékala pěna a vydával ze sebe nesrozumitelné zvuky.

Ježíš opět stál tváří v tvář svému úhlavnímu nepříteli. Lidé přihlíželi se zatajeným dechem. Ježíš se otce zeptal: „Jak dlouho to už trvá?“

„Od dětství,“ odvětil muž přiškrčeným hlasem. „Trápí se takto celé roky. Nevíme, jak mu pomoci.“ Zlý duch synem smýkl ze strany na stranu. Když to otec viděl, v zoufalství zakřičel: „Jestli můžeš, slituj se nad námi a pomoz nám!“

„To víš, že můžu,“ pokývl Ježíš hlavou. „Všechno je možné tomu, kdo mi věří.“

„Věřím ti – zbav mě pochybností!“ vykřikl muž zoufale.

Po těch slovech se Ježíš obrátil k chlapci, který se svíjel na zemi, a zvolal: „Duchu němý a hluchý, nařizuji ti, abys z něho vyšel a nikdy se už do něj nevrátil!“

Ozval se výkřik a chlapcovo tělo se začalo zmítat ve smrtelném zápase. Zdálo se, že ho chce démon zabít. Hoch se válel po zemi, nepřírozně se chvěl a vydával ze sebe strašlivé skřeky. Pak zůstal ležet bez hnutí a známek života.

„Umřel,“ šeptali si lidé.

Ježíš se však k chlapci sklonil, vzal ho za ruku a zvedl ze země. Byl zdravý! Otec i syn děkovali svému Zachránci. Lidé žasli nad velikou Boží mocí a zákoníci rozmrzele odešli.

Petr, Jakub a Jan měli možnost v průběhu několika hodin vidět nejvyšší stupeň slávy i ponížení. Na hoře spatřili proměněného Ježíše, z jehož těla vystupovala božská záře, a v údolí se setkali s člověkem, jenž byl znetvořený satanem. Viděli, jak Ježíš rozmlouvá s nebeskými bytostmi, slyšeli hlas, který potvrzoval jeho božský původ, a také se stali svědky toho, jak sestoupil z hory, aby pomohl posedlému chlapci. Žádný člověk mu nedokázal pomoci. Mocný Zachránce, který ještě před několika hodinami stál ve své slávě před udivenými učedníky, se sklonil k satanově oběti, zvedl ji ze země a zdravou ji vrátil otci a rodině.

Jakmile se lidé rozešli, devět učedníků se nahrnulo k Ježíši a ptalo se ho: „Proč jsme to nedokázali my?“ Bylo na nich vidět, že je jejich selhání pořád ještě trápí.

„Protože jste o mně pochybovali,“ odvětil Ježíš. „Kdybyste mi opravdu důvěřovali, podařilo by se vám to.“

Učedníci hleděli do země a mlčeli. Potom se ozval Filip: „No jo, měli jsme plnou hlavu starostí. Nedokázali jsme se smířit s tím, že jsi nás tady nechal a odešel s Petrem, Jakubem a Janem pryč. Žárlili jsme a začali pochybovat o tvých úmyslech.“

Ježíš přikývl. „Chápu to. Sami teď ale vidíte, jak mocného máme nepřítele. Pokud mi nebudete důvěřovat, nikdy nad ním nevítezte.“

NÁSTRAHY NEPŘÁTEL

Přiblížila se slavnost stánků, jíž se účastnili všichni Židé. Obyvatelé Palestiny a mnoha dalších zemí opouštěli své domovy a vydávali se do Jeruzaléma. Přicházeli zblízka i zdáli a na znamení radosti přinášeli své dary. Staří i mladí, bohatí i chudí děkovali Bohu za štědrost a všechna další dobrodiní. Radovali se ze života a zdobili ulice města větvemi, pestrobarevnými květy a plody. Jeruzalém brzy vypadal jako překrásný háj.

Ježíšovi bratři se připravovali na slavnosti a pozorovali Ježíše. Ten však vůbec nevypadal, že by se chtěl oslav zúčastnit. Od doby, kdy uzdravil nemocného v Bethsedě, na společná shromáždění nechodil. Vyhýbal se zbytečným sporům s vedoucími představiteli v Jeruzalémě. Dělalo jim to starosti. Říkali si, že kdyby byl skutečně Mesiáš, určitě by ho farizejové a zákoníci přijali a nemusel by se před nimi skrývat.

Krátce před odchodem mu řekli: „Pojď s námi. Měl bys využít příležitosti a ukázat lidem, co dovedeš. Je přece hloupost skrývat takovou moc, jakou máš ty. Kdybys ji projevil na veřejnosti, získal bys spoustu příznivců.“

„Zatím nepůjdu, protože ještě nenastala pravá chvíle,“ odvětil Ježíš. „Vy tam ale klidně jděte. Vás lidé milují – mě ne, protože jim odkryvám zlo, které v nich vězí.“

Když bratři odešli, vydal se na cestu i on. Šel však potají, aby o něm nikdo nevěděl.

V Jeruzalémě na něj už všichni netrpělivě čekali. Jakmile se objevil na chrámovém nádvoří, okamžitě se k němu nahrnuli. Využil toho, že je středem pozornosti, a promluvil k nim jako nikdy předtím. Svými slovy dokázal, že zná izraelské zákony a učení proroků mnohem lépe než kněží a rabíni. Lidé cítili, že jeho slovo má moc, a nadšeně je přijímali.

Zákoníkům a farizejům se to ani trochu nelíbilo. Ihned za ním vyslali špehy, aby ho sledovali, a sami pak vymýšleli způsoby, jak mu zavřít ústa. Chtěli ho nejen zatknout, ale také přede všemi rádně zoslu-

dit. Rozhodli se udělat všechno pro to, aby snížili jeho vážnost a strhli veřejné mínění na svou stranu.

„Kdo ti dovolil učit?“ zeptali se ho hned první den. „Vždyť jsi nechodil do žádné rabínské školy.“

Lidé souhlasně přikyvovali. „No jistě, je to obyčejný tesař!“ vykřikl kdosi.

Ježíš přeletěl pohledem shromáždění a řekl: „To, co vám tady říkám, nemám ze své hlavy, ale od svého Otce, který mě za vámi poslal. Kdo je s ním ve spojení, ten ví, že nemluví sám ze sebe.“

„Co tím chceš říct?“ ozvalo se z hloučku rabínů.

Ježíš se usmál a odpověděl: „Chci vám ukázat, jak můžete rozoznat pravého učitele od podvodníka. Kdo mluví jen sám za sebe, je podvodník, jenž usiluje o sebevyvýšení. Kdo však vyvyšuje toho, který ho poslal, ten je pravý učitel.“

„My nemluvíme sami za sebe. Řídíme se zákonem, který nám dal Mojžíš,“ ohradili se zákoníci. „To ty nedodržuješ naše zákony.“ Svou poznámkou naráželi na to, jak Ježíš v sobotu uzdravil chromého u rybníka Bethesda.

„Tím, že jsem v sobotu uzdravil nemocného, jsem zákon neporušil, ale naplnil,“ ohradil se Ježíš. „Já usiluji o zachování života, kdežto vy životu bráníte. Chcete mě zabít!“

Jeho slova byla jako záblesk světla, který rabínům odhalil hloubku propasti, do níž se řítí. Na chvíli se jich zmocnila hrůza. Pochopili, že vzdorují věčné moci. Toto varování však nepřijali. Chtěli si udržet svůj vliv, a proto zatvrzele trvali na svém.

„Jsi posedlý,“ řekli Ježíši. „My tě nechceme zabít. Proč bychom to dělali?“

„Protože neznáte mého Otce,“ odpověděl Ježíš. „Vůbec jste nepochopili význam jeho zákona. Sami obřezáváte člověka v sobotu, ale když někdo v sobotu uzdraví nemocného, považujete to za zločin. Přitom je to v souladu se zákonem. Sobota je slavnost života. Vy jste z ní však udělali den zákazů a nařízení.“

Farizejové a zákoníci nevěděli, co říct. Hleděli do země a mlčeli. Když si toho všimli shromáždění lidé, překvapeně si šeptali: „Podívejte,

rabíni ho nechávají veřejně mluvit. Snad nedošli k přesvědčení, že je to Mesiáš?“

Ve skutečnosti tomu bylo přesně naopak. V hlavách rabínů zuřila bitva. Ježíšova slova se jich nesmírně dotkla. Snížila jejich vážnost, ohrozila jejich postavení a upozornila je na jejich chyby. Opustili nádvoří a poslali chrámovou stráž, aby ho zatkla. Ta se však vrátila bez něho.

„Proč jste ho nepřivedli?“ soptili kněží a přední muži.

„Protože nikdo dosud nemluvil jako on,“ odpověděla stráž. Ježíš na ně udělal mocný dojem. Když vystoupil na chrámovém nádvoří, stáli kousek od něho a čekali na slova, která by mohli použít proti němu. Jeho projev je však tak ohromil, že úplně zapomněli, proč přišli. Spatřili člověka, z něhož vzařovala božská sláva.

„To snad není možné,“ kroutili kněží a farizejové hlavami a domluvili se, že s Ježíšem skončují sami. Stůj co stůj najdou záminku, pro kterou ho budou moci uvěznit.

Po skončení slavností Ježíš opustil rušné město, hlučící dav i zrádné rabíny a odešel do tichých olivových hájů, kde mohl být sám s Bohem. Brzy ráno se však vrátil do chrámu. Když se kolem něho shromáždili lidé, posadil se a učil je.

Po chvíli ho vyrušili farizejové a zákoníci. Přivedli k němu vyděšenou ženu, o níž prohlašovali, že byla nevěrná. Postavili ji před Ježíše a s předstíranou úctou se zeptali: „Mojžíš nám přikázal, abychom nevěrné kamenovali. Co říkáš ty?“

Za jejich zdánlivou uctivostí se skrývaly zákeřné úmysly. Věřili, že tentokrát se jim Ježíše podaří nachytat. Ať řekne cokoli, skončují s ním. Pokud ženě odpustí, obviní ho, že pohrdá Mojžíšovým zákonem. Pokud ji odsoudí k smrti, informují o tom Římany a ti ho zatkou za to, že zasahuje do jejich výhradních pravomocí.

Ježíš chvíli hleděl na třesoucí se ženu a na přísné tváře rabínů a farizejů, ve kterých nebyla ani špetka soucitu. Dobře věděl, proč ji k němu přivedli. Četl v jejich srdcích, znal jejich povahy i životy. Potom se sklonil a prstem začal psát do prachu.

Žalobcům docházela trpělivost. „Co si to tam píšeš?“ ptali se ho nevrle a přistoupili blíž. Když jejich pohledy padly na zem k Ježíšovým nohám, strnuli. V prachu si mohli přečíst svá tajná provinění. Lidé stojící kolem si všimli náhlé změny výrazu jejich tváří a začali se tlačit dopředu, aby zjistili, co je tak zaskočilo a zahanbilo.

Ježíš se pomalu postavil a řekl: „Kdo z vás je bez viny, ať hodí kamenem jako první.“ Potom se znovu sklonil a pokračoval v psaní.

Ježíš neporušil Mojžíšův zákon ani se nedotkl pravomoci Říma. Žalobci byli poraženi. Rouška předstírané svatosti byla stržena. Ježíš odhalil jejich vinu. Třásl se strachy, aby se o jejich skrytých nepravostech nedozvěděli lidé, a jeden po druhém zahanbeně odcházeli. Nakonec tam zůstala jen zostuzená žena a Ježíš.

Ježíš vstal, podíval se na ni a zeptal se: „Kde jsou ti, kdo na tebe žalovali? Nikdo tě neodsoudil?“

„Nikdo,“ odvětila žena potichu.

„Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš.“

Žena pocítila hlubokou vděčnost. Vrhla se Ježíši k nohám, vzlykala a děkovala mu. Dostala novou šanci. Od té chvíle se její život od základu změnil. Připojila se k Ježíši a už ho nikdy neopustila.

UZDRAVENÍ SLEPÉHO

Bylo ráno. Nad Olivovou horou právě vyšlo slunce a jeho paprsky ozařovaly mramorové paláce a pozlacené chrámové zdi. Ježíš se postavil na nádvoří zalité sluneční září a zahřímal: „Já jsem světlo světa!“ Jeho slova se nesla ozvěnou nad hlavami shromážděných lidí. Zněla jako burácení hromu. Oblětěla nádvoří a pozvolna zanikla v šumu lidských hlasů.

„Slyšeli jste? Prohlašuje se za světlo světa. To už mohl rovnou říct, že je Mesiáš,“ šeptali si farizejové a zákoníci pohoršeně. „Taková drzost!“ Potom se obrátili k Ježíši a jeden z nich, jenž se tvářil, jako by jeho slova přeslechl, se zeptal: „Kdo vlastně jsi?“ Chtěli ho donutit, aby o sobě jasně prohlásil, že je Zachránce světa. Doufali, že když to udělá, lidé ho odmítnou jako podvodníka.

„Jsem ten, který přichází od Boha a bez výhrad se řídí jeho vůlí,“ odvětil Ježíš. „Pokud mne budete poslouchat, poznáte Boha a on vás osvobodí.“

Farizejů se jeho slova dotkla. Žili sice už dlouhou dobu pod cizí nadvládou, ale za žádnou cenu nechtěli připustit, že by někomu otročili. Rozčileně na Ježíše zakřičeli: „Jsme potomci Abrahama. Nikdy jsme nikomu neotročili. Nepotřebujeme, aby nás někdo osvobozoval.“

Ježíšovi bylo z jejich zaslepenosti smutno. Ačkoli byli zcela zotročení záští a touhou po pomstě, vůbec o tom nevěděli. Řekl jim: „Každý, kdo šíří zlo, je jeho otrokem.“

„O čem to mluvíš?“ ptali se farizejové. „My se řídíme Mojžíšovým zákonem a jdeme v Abrahamových šlépějích. Nnarodili jsme se z nevěry, máme jednoho Otce – Boha,“ naráželi na okolnosti Ježíšova narození, aby ho před lidmi zesměšnili.

Ježíš na tuto jízlivou poznámku nereagoval a klidně pronesl: „Kdyby byl vaším otcem Bůh, milovali byste mě, protože jsem jeho Syn. Tím, co děláte, však jasně ukazujete, že vaším otcem je ďábel. Jste stejní lháři jako on. Já mluvím pravdu, a proto mi nevěříte.“

V davu to zašumělo. Farizejům a zákoníkům se pěníla krev v žilách. Lidé, kteří byli na jejich straně, začali sbírat kameny a chtěli je házet po Ježíšovi. Ten se však skryl v zástupu a vyšel z chrámu.

Cestou uviděl mladíka, který byl od narození slepý. Když procházel kolem něho, učedníci se ho zeptali: „Kdo je vinen, že se ten člověk narodil slepý? On sám, anebo jeho rodiče?“ Jejich otázka pramenila z rozšířené představy, že každá nemoc je trestem za provinění proti Bohu.

Ježíš s takovým názorem nesouhlasil. „Nikdo tím není vinen. Já však teď jeho nemoc využiju k tomu, abych ukázal, jak je Bůh milosrdný,“ odpověděl. Poté plivl na zem, udělal ze slin bláto, potřel jím slepému oči a nařídil mu, aby se šel umýt do nedalekého rybníka.

Slepý bez řeči vstal, umyl se, a jakmile se vrátil, viděl.

Jeho uzdravení vzbudilo velký rozruch. Lidé, kteří muže znali delší dobu, kroutili hlavami a nedůvěřivě si ho prohlíželi. Od chvíle, kdy se mu otevřely oči, se jeho vzhled změnil – rozjasnila se mu tvář a vypadal jako ostatní.

„Není to ten slepec, který tady sedával a žebrol?“ ptali se udiveně.

„Je to on,“ tvrdili někteří.

„Kdepak, to není on,“ namítali další. „Ale je mu podobný.“

Když uzdravený slyšel, jak se dohadují, prodral se hloučkem diskutujících a řekl: „Jsem to já. Byl jsem slepý, a teď vidím. Uzdravil mě jakýsi muž. Potřel mi oči blátem a poslal mě, abych si je opláchl v rybníce Siloe.“

„Kde bychom toho člověka našli?“ ptali se ho lidé se zájmem.

„To nevím,“ krčil uzdravený bezradně rameny.

Předvedli ho před radu farizejů, kteří si ho pečlivě prohlédli a zeptali se: „Jak je možné, že vidíš?“

Uzdravený se blaženě usmál. „Stal se zázrak,“ odpověděl. „Jakýsi muž jménem Ježíš mi potřel oči blátem a řekl mi, abych si je umyl v rybníce. A když jsem to udělal, rázem jsem viděl.“

„Ten člověk nemůže být od Boha, protože nezachovává sobotu,“ rozčilovali se farizejové. „Za koho ho považuješ?“ vyptávali se dále.

Mladík se zamyslel a potom trochu nejistě odvětil: „Podle mě je to prorok.“

„Nesmysl,“ kroutili farizejové hlavami. Cítili, že přestávají mít situaci pod kontrolou. Většina z těch, kdo byli svědky Ježíšova vystoupení v chrámu a následného uzdravení slepého muže, stála teď na Ježíšově straně. Aby zvrátili okolnosti ve svůj prospěch, začali tvrdit, že uzdravení

je podvod. „Není přece možné, aby se někdo narodil slepý, a potom prohlédl,“ prolašovali.

Zavolali si mladíkovy rodiče, ukázali na uzdraveného slepce a zeptali se: „Je to váš syn, o němž tvrdíte, že se narodil slepý?“

Matka bázně přikývla.

„Jak to, že nyní vidí?“

Rodiče dostali strach. Náboženští představitelé totiž vyhlásili, že ten, kdo uzná Ježíše za Mesiáše, bude na třicet dní vyloučen ze synagogy. Odpověděli proto vyhybavě: „Víme, že je to náš syn a že se narodil slepý. Nevíme však, proč vidí a kdo mu otevřel oči. Zeptejte se jeho. Vždyť je dospělý, tak ať mluví sám za sebe.“

Farizejové se ocitli v těžké pozici. Když lidé viděli jejich pochybnosti a předsudky, jejich neochotu uvěřit tomu, co se skutečně stalo, otvíralo jim to oči. Mnozí z nich se v duchu ptali: *Dělal by Bůh takové divy prostřednictvím podvodníka, za jakého farizejové Ježíše považují?*

Situace se rychle vyhrcovala. Zázrak nebylo možné popřít. Uzdravený překypoval radostí a vděčností. Chodil po kraji a každému na potkání vyprávěl o tom, co prožil. Proto se ho farizejové pokoušeli umlčet. Okřikovali ho: „Buď zticha! My víme, že ten člověk je podvodník.“

„Jestli je podvodník, to nevím,“ prohodil mladík. „Jedno ale vím jistě: byl jsem slepý, a teď vidím.“

Farizeje jeho odpověď rozčílila a znovu se vypyтали: „Co ti udělal? Jak tě uzdravil?“ Snažili se ho přesvědčit, že byl podveden. Bůh však stál na jeho straně, posiloval jeho víru a pomáhal mu volit správná slova.

„Už jsem to říkal, ale vy to nechcete vzít na vědomí,“ odpověděl uzdravený. „Proč to chcete slyšet znovu? Chcete se snad i vy stát jeho učedníky?“

„Ty jsi jeho učedník,“ syčeli farizejové zlostně. „My jsme učedníci Mojžíšovi. My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, ale o tomhle nevíme, odkud je.“

„To je právě divné,“ namítl mladík s ironickým úsměvem. „Vy nevíte, odkud je – a otevřel mi oči! S podvodníky přece Bůh nespolutra-

cuje. Spolupracuje jen s tím, kdo ho poslouchá a řídí se jeho vůlí. Co je svět světem, ještě nikdy nikdo neuzdravil člověka slepého od narození. Kdyby ten člověk nebyl od Boha, nic takového by nedokázal.“

Farizejové byli zaskočení. Jeho jasná a rozhodná odpověď jim vzala dech. Chvilí strnule stáli, potom se zahalili do svých rouch, jako by se báli, že se stykem s ním nakazí, a začali mu nadávat: „Jsi podvodník a lhář. Nás nebudeš o ničem poučovat! Koukej zmizet!“

Mladík sklopil hlavu a smutně vyrazil domů. Nechápal, jak je možné, že jsou zákoníci a farizejové tak zaslepení.

Jak tak jde, najednou za sebou zaslechne jakýsi povědomý hlas: „Počkej, chci se tě na něco zeptat.“ Zastaví se a otočí. Za ním stojí asi třicetiletý muž s úsměvem na tváři. Je to Ježíš.

„Na co se mě chceš zeptat?“ pronese mladík se zájmem.

„Věříš v Božího Syna?“

„Kdo to je, abych v něho mohl věřit?“

„Jsem to já,“ odvětil Ježíš.

Mladík se beze slova vrhl k jeho nohám. Poznal v něm svého Zachránce a okamžitě mu odevzdal svůj život. Ježíš mu pomohl vstát, ukázal prstem na skupinku farizejů a zákoníků, která je zpozvzdálí sledovala, a řekl: „Podívej, tobě jsem vrátil zrak, a oni kvůli tomu oslepli.“

Někteří přítomní pochopili, že Ježíš mluví o nich, a zeptali se: „Chceš snad říct, že jsme slepí?“

„Kdybyste byli slepí, byli byste bez viny,“ usmál se Ježíš. „Vy však o sobě prohlašujete, že vidíte, a přitom odmítáte viditelný projev Boží moci. Proto vám nemůžu pomoci.“

V davu zavládlo ticho. Ježíšova radikální slova na lidi mocně zapůsobila. Měli pocit, že jim vidí do nitra.

PŘÍBĚH O MILOSRDNÉM SAMARAŇANOVÍ

Blížil se konec Ježíšovy pozemské služby. Jeho následovníci o něj začali ztrácet zájem a vedoucí představitelé Izraele se rozhodli, že ho při nejbližší příležitosti zatknou, odsoudí a popraví. Ježíš to věděl, a proto změnil způsob práce. Přestal se skrývat a začal působit na veřejnosti. Vydal se na svou poslední cestu do Jeruzaléma, odkud kvůli nepřátelství kněží a rabínů na nějakou dobu odešel. Vracel se okružní cestou, zcela veřejně, a ohlašoval svůj příchod jako nikdy předtím. Blížila se chvíle jeho smrti, a právě na tuto událost bylo třeba lidi upozornit.

Cestou navštěvoval místa svého dřívějšího působení a znovu tam vyučoval. Prošel Samařím, nějaký čas pobyl v Pereji a navštívil i rušná galilejská města. Protože cítil, že ho lidé odmítají, mluvil k nim v podobnostech. Chtěl tímto způsobem otupit hrany svých slov a dát posluchačům šanci zamyslet se nad zlem, které se uhnízdlilo v jejich srdcích.

V jednom městě k němu přišel jakýsi zákoník a zeptal se ho: „Co mám dělat, abych měl věčný život?“

Všichni shromáždění s napětím čekali, co Ježíš odpoví. Kněží a rabíni zákoníka navedli a mysleli si, že Ježíše otázkou zaskočí a pak vyvolá hádku. On se však nenechal vtáhnout do jejich intrik a místo toho mu položil protiotázku: „Co se o tom píše v Bibli? Jak tomu rozumíš?“

Zákoník se usmál a odvětil: „V Bibli se píše, že mám milovat Boha celým svým srdcem, celou duší, celou svou silou a celou myslí a také mám milovat svého bližního jako sebe samého.“

„Správně,“ pochválil ho Ježíš. „Pokud to budeš dělat, určitě získáš život věčný.“

Zákoník přikývl a vzápětí se zeptal: „Ale kdo je vlastně můj bližní?“

Židé vedli o této otázce nekonečné spory. O pohanech a Samařanech neměli žádné pochybnosti. Jsou to cizinci a nepřátelé. Ti mezi jejich bližní rozhodně nepatří. Ale jak mají rozlišovat mezi příslušníky vlastního národa a mezi různými společenskými vrstvami? Koho má

kněz, rabín či starší považovat za svého bližního? Je jeho bližním i obyčejný nevzdělaný a otrhaný člověk? Vždyť kontakt s ním je znečišťující a je nutné se po něm důkladně obřadně umýt.

Ježíš se podíval na zákoníka a odpověděl: „Tato otázka není zase tak složitá, jak si myslíš. Povím ti příběh, který se nedávno stal. Jeden člověk se vydal z Jeruzaléma do Jericha. Když přecházel přes judské hory, napadli ho ve skalní roklině zloději. O všechno ho okradli, surově zbili a nechali ho ležet polomrtvého na zemi.

Jak tam tak leží, jde kolem něho kněz. Spěchá. Na raněného se skoro ani nepodívá. Potom se objeví levita. Ten si raněného všimne, zastaví se u něho a se zájmem si ho prohlíží. Moc dobře ví, že by mu měl pomoci, ale neudělá to, protože má podezření, že je to pohan. Bojí se, aby se kontaktem s ním neznečistil...“

Zakoník, jemuž Ježíš příběh vypráví, souhlasně pokyvuje hlavou. Sám by se zachoval stejně. Přece by se nezdržoval s nějakým pohanem.

Ježíš ale ještě neskončil. „Potom jde kolem zraněného jakýsi Samařan. Když nebožáka uvidí, bez dlouhého přemýšlení začne jednat. Nezajímá se o to, kdo to je. Má před sebou trpícího člověka, který potřebuje pomoc, a to mu stačí. Svlékne si plášť a přikryje jím raněného. Potom vezme olej a víno, které má na cestu, ošetří ho a dá mu napít. Vysadí ho na své dobytče a kráčí pomalu vedle něho, aby zvíře raněným netrásl a nepůsobilo mu ještě větší bolest. Odveze ho do hostince a celou noc se o něho stará. Ráno, když se nemocnému uleví, pokračuje Samařan ve své cestě. Než však odejde, svěří muže do péče hostinského, zaplatí za něho a nechá tam pro jeho potřebu i nějaké peníze navíc. Mezi dveřmi ještě hostinského ujistí: ‚Kdyby peníze nestačily, na zpáteční cestě všechno vyrovnám.‘“

Ježíš domluvil, upřeně se podíval na zákoníka, jako by mu četl myšlenky, a po chvíli ticha se ho zeptal: „Kdo z těch tří byl podle tebe bližním tomu, koho okradli?“

„Ten, který mu pomohl. To je jasné!“

Ježiš přikývl a s úsměvem prohlásil: „Správně. Jdi a jednej také tak.“

Ježiš na tomto jednoduchém příběhu ukázal, jak by se k sobě lidé měli chovat. Přeje si, aby byli soucitní, vnímaví a obětaví. Přesně takový je totiž i on. Přišel na naši zem, aby nám, zraněným lidským bytostem, pomohl. Našel nás na pokraji smrti a ujal se nás. Zahojil naše rány, umyl nás a připravil pro nás bezpečné útočiště.

BOHATÝ MUŽ

V jedné z vesnic, jimiž Ježiš se svými učedníky procházel na své poslední cestě do Jeruzaléma, žil velmi schopný mladík. Patřil k vládnoucí vrstvě a byl nesmírně bohatý. Na první pohled se zdálo, že mu nic nechybí. Ve skutečnosti ho však trápily silné výčitky svědomí a měl strach, aby nepřišel o věčný život. Když viděl, s jakou láskou se Ježiš chová k lidem, jak vlídně je přijímá a ochotně jim pomáhá, rozhodl se za ním zajít a položit mu otázku, která mu už delší dobu nedala spát.

Doběhl ho, padl před ním na kolena a zeptal se: „Dobrý muži, co mám dělat, abych mohl žít věčně?“

Ježíše to mile překvapilo. Přestože mladík pocházel z vyšších kruhů, neváhal před ním, chudým tesařem, pokleknout a požádat ho o radu. Usmál se na něho a pronesl: „Příkázání přece znáš. Víš, že nemáš zabíjet, být nevěrný své ženě, krást, lhát a podvádět. Rovněž máš pomáhat svým rodičům a mít je v úctě.“

„Ano, to vím,“ přikývl mladík. „A také se tím od dětství řídím. Přesto mám pocit, že mi něco chybí.“

Ježiš věděl, že mladík nelže. Opravdu byl slušný, ohleduplný, přímý. Měl jen jednu jedinou vadu – nemiloval Boha. Neměl ho na prvním místě svého života.

„Vím, co ti schází,“ řekl Ježíš vážně. „Příliš spoléháš na svůj majetek. Jdi, prodej všechno, co máš, a získané peníze rozdej chudým. Potom přijď a staň se mým učedníkem!“

Na mladíkově tváři se objevil temný stín. Cítil, že se ocitl na rozcestí. Na jedné straně byl věčný život a na druhé straně veškerý jeho majetek. Srdce ho táhlo k Ježíši, ale rozum mu velel, aby nebláznil. *Přece musí existovat nějaká střední cesta. Co když je ten člověk podvodník a chce ze mě jen vymámit peníze? Poslechnu-li ho, stane se ze mne žebrák a budu všem lidem pro smích. To nemůžu připustit.* Smutně se na Ježíše podíval, pomalu se otočil a beze slova zamířil domů.

Ježíš za ním zklamaně hleděl. Bylo mu líto, že od něj odchází. Moc si přál, aby se z něho stal jeho učedník. Nejprve ho však bylo třeba osvobodit od toho, co ničilo jeho povahu.

Mladík sice tvrdil, že se řídí Božím zákonem, ale ve skutečnosti to byl jen klam. Přestože se choval slušně a ohleduplně, jeho nitro se rozpadalo. Jeho nejvyšší hodnotou nebyl Bůh, nýbrž bohatství. Tolik si na něm zakládal, že se ke svému Zachránci otočil zády.

Když mladík zmizel za zatačkou, Ježíš se otočil ke svým učedníkům a řekl: „Každý člověk, který chce navázat vztah s Bohem, se musí něčeho vzdát. Bohatí to mají velmi těžké. Jen málokterý z nich v sobě najde sílu a postaví se na Boží stranu. Majetek je totiž jedna z největších překážek, které mezi lidmi a Bohem stojí. Dodává jim falešnou jistotu a vede je k přesvědčení, že si se vším hravě poradí sami. Takoví lidé mají pocit, že Boha vůbec nepotřebují.“

Učedníky Ježíšova slova zmátla. V jejich době se všeobecně věřilo, že bohatství je známkou Boží přízně. Majetní byli automaticky považováni za Boží oblíbence. Ježíš teď tuto představu obrátil naruby. Petr loktem štouchl do Jana a s překvapeným výrazem ve tváři se ho zeptal: „Kdo tedy může být zachráněn, když ne bohatí?“

Jan zakroutil hlavou a rozpačitě pokrčil rameny.

Ježíš zaslechl Petrovu otázku a prohlásil: „Zachráněn bude každý, kdo miluje Boha víc než vše, co mu může nabídnout tento svět. Pro někoho

je největší překážkou bohatství, pro jiné vlastní nadání, pro další sláva. Každý se jednoho dne bude muset rozhodnout mezi Bohem a tímto světem. Dejte si pozor – také na vás brzy dojde.“

Učedníci zaraženě mlčí. Dosud si mysleli, že se o sebe nemusí bát, a teď jim Ježíš říká, že i jim hrozí nebezpečí. Jsou z toho celí nesví. Budoucnost je pro ně zahalena tajemstvím. Míří do Jeruzaléma a vůbec netuší, co je tam čeká.

VZKŘÍŠENÍ LAZARA

Jedním z Ježíšových blízkých přátel byl Lazar z Betanie. Znali se několik let a velmi dobře si rozuměli. Když byl unavený a toužil po odpočinku, rád se v jeho klidné domácnosti ukryl před podezíravostí nepřátelských farizejů. Všichni ho tam vždycky s radostí vítali a chovali se k němu velmi mile.

Jednoho dne Lazar náhle onemocněl. Nejprve se zdálo, že se brzy uzdraví, ale po několika dnech se jeho stav prudce zhoršil. Místní lékař si s nemocí nevěděl rady a naznačoval Lazarovým sestřám, aby se připravily na nejhorší. „Tady může pomoci jen Bůh,“ pronesl sklesle a nechal uplakané sestry bezradně stát u lůžka nemocného.

Jak tam tak stojí, najednou si vzpomenou na Ježíše. *Je to naše poslední naděje.* Zavolají posla, aby okamžitě vyhledal Ježíše a vyřídil mu, že Lazar vážně onemocněl a ony doufají, že se ihned dostaví do Betanie a pomůže mu.

Posel se však vrátil sám. „Ježíš vám vzkazuje, že se nemusíte bát. Všechno dopadne dobře.“

Marie s Martou tedy doufaly, že bratr bude žít. Utěšovaly a povzbuzovaly Lazara, který už byl téměř v bezvědomí, a trpělivě vyhlížely, kdy

už Ježíš přijde. Potom ale nadešel černý den. Krátce po poledni Lazar s námahou otevřel oči, slabě zasípal a zdálo se, že chce něco říct. Marie, která byla právě u lůžka, se k němu sklonila a naslouchala. Místo slov se však z jeho úst vydral jen sten a Lazar vydechl naposledy.

Pro Marii a Martu to bylo hořké zklamání. Nedokázaly pochopit, proč Ježíš nepřišel a jejich bratra nezachránil. Velmi je to trápilo.

I učedníky Ježíšovo chování zklamalo. Zdálo se jim, že vzkaz přijal chladně a neprojevil takovou lítost, jakou očekávali. Klidně se na ně podíval a řekl: „Ta nemoc není na umření. Je to příležitost k oslavě Boha.“ Následující dva dny zůstal v místě, kde ho zpráva zastihla, a o Lazarovi se už ani slovem nezmnínil, jako by na svého přítele docela zapomněl. Učedníkům se v té souvislosti vybavily okolnosti smrti Jana Křtitele a opět je začaly napadat znepokojivé myšlenky. *Proč Ježíš, který má moc konat zázraky, dopustil, aby Jan zemřel? Proč ho nezachránil? Opustí i je, až budou v nesnázích?*

Třetího dne je Ježíš vyzval: „Pojďme do Judska.“

Učedníci na něho vyděšeně pohlédli. „Do Judska?“ vydechli překvapeně. „Vždyť tě tam nedávno chtěli zabít. To tam vážně chceš jít znovu?“

Ježíš pokrčil rameny a rozvážně odpověděl: „Je to přání mého Otce. Dokud se řídím jeho pokyny, mám jistotu, že se mi podaří splnit své poslání. Kdybych šel vlastní cestou, možná bych se vyhnul problémům, ale nakonec bych všechno pokazil.“ Posunkem je vybídl, aby ho následovali, a dodal: „Lazar usnul. Musím ho jít probudit.“

„Pokud spí,“ namítl Petr, „nechej ho spát; uzdraví se.“

Tehdy Ježíš otevřeně řekl: „Lazar umřel. A jsem rád, že jsem tam nebyl. Aspoň teď můžu posílit vaši víru.“

Každý jeho čin byl dobře promyšlený. V případě Lazara chtěl posílit víru nejen svých učedníků a Lazarových sester Marie a Marty, ale rovněž lidí všech dob, kteří se k němu později přidají. Také se rozhodl dát šanci svým odpůrcům. Nechal Lazara zemřít, aby jeho vzkříšením před zraky pochybujícího davu dokázal, že je Pánem života. Chtěl jim dát důkaz, který vedoucí představitelé národa nebudou moci vyvrátit.

Když po několika dnech konečně dorazil na místo, poslal sestřím vzkaz, že už přišel. Nešel do jejich domu, zůstal stát stranou plačícího davu. Nechtěl se setkat se sestrami mrtvého v přítomnosti najatých oplakávačů.

Posel tlumočil Martě vzkaz tak tiše, že ostatní nic nepozorovali. Dokonce ani Marie si ničeho nevšimla. Seděla s očima zalitými slzami a dál tiše naříkala.

Marta šla za Ježíšem se smíšenými pocity. Dosud mu sice věřila, ale měla v hlavě zmatek. Nechácala, proč se neukázal dřív. Byla přesvědčená, že by jejího bratra dokázal zachránit.

Když ho uviděla, rozběhla se k němu a udýchaně vyhrkla: „Ježíši, kdybys tady byl, jsem si jistá, že by můj bratr nezemřel.“

Ježíš s litoostí pohlédl do její utrápené tváře a řekl: „Tvůj bratr vstane.“

„Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den,“ odpověděla Marta.

Ježíš přikývl. „Já jsem vzkříšení a život. Každý, kdo mi věří, i kdyby zemřel, bude žít. Věříš tomu?“ Tím, co se právě chystal udělat, chtěl poukázat na vzkříšení v poslední den lidských dějin, kdy se ve slávě vrátí na zemi.

„Ano, věřím,“ odpověděla Marta. „Věřím, že jsi Zachránce, který má přijít na svět.“ Potom odběhla za Marií, vzala ji stranou a řekla: „Je tady Ježíš a chce s tebou mluvit.“ Snažila se, aby ji nikdo jiný neslyšel, protože vůdci národa, kteří se účastnili smuteční hostiny, byli připraveni Ježíše zajmout při jakékoli příležitosti.

Jakmile to Marie uslyšela, vyběhla z domu. Smuteční hosté si mysleli, že odešla plakat k hrobu, a vydali se za ní. Doběhla k Ježíši, padla mu k nohám a chvějícím se hlasem řekla: „Kdybys tady byl, Lazar by neumřel.“

„Zaveď mě k jeho hrobu,“ požádal ji tiše Ježíš.

Marie se zvedla ze země a zamířila k místu, kde Lazara pochovali. Smuteční hosté je následovali. Byl to smutný pohled. Jeho sestry a přátelé ho hlasitě oplakávali. Když to Ježíš viděl, i jemu se v očích zaleskly slzy. Byl sice Boží Syn, ale vzal na sebe lidskou podobu a lidská bolest ho dojímal.

Když průvod dorazil na místo, otřel si rukávem slzy a nařídil: „Zvedněte ten kámen.“

Marta, která si myslela, že se chce na Lazarovo tělo jen podívat, namítla: „Nedělej to. Je tam už čtyři dny a začíná se rozkládat.“

„Zvedněte ten kámen,“ opakoval Ježíš svůj příkaz a přitom se otočil k Martě. Na tváři se mu zračil soucitný výraz. „Přece jsem ti říkal, že uvidíš Boží slávu, když budeš věřit.“

Marta přikývne a s napětím sleduje, jak muži odstraňují kámen z hrobu. Vše se děje před zraky velikého zástupu. Všichni mají možnost přesvědčit se, že nejde o žádný podvod. Když je kámen pryč, dav zašumí. Není to pěkný pohled. Uvnitř skalního hrobu leží Lazarovo mrtvé tělo ovinuté plátnem. Nářek truchlících utichá. Obklopují hrob a s napětím sledují, co se bude dít.

Ježíš klidně stojí před hrobem. Potom přistupuje k otvoru ve skále, pozvedá oči k nebi a říká: „Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel. Vím sice, že mě slyšíš vždycky, ale řekl jsem to proto, aby lidé, kteří stojí kolem, uvěřili.“ Na chvíli se odmlčí, zvedne pravou ruku k nebi a zakřičí: „Lazare, pojď ven!“ Ježíšův burácející hlas proniká k uším mrtvého. Jak mluví, z jeho lidského těla vyzařuje božství. Všichni strnule hledí na vchod do jeskyně. Napínají uši, aby jim neunikl ani sebemenší šum. Jsou zvědaví, co se stane. Čekají na důkaz, který by potvrdil, že Ježíš je Mesiáš.

Vtom se v hrobě něco pohne. Ozve se šramot, tlumené kroky a u vchodu do jeskyně se objeví Lazar ovinutý plátnem.

„Rozvažte ho a nechte odejít,“ nařídí Ježíš.

Za chvíli je Lazar volný. Stojí před shromážděnými v plné síle, nejeví žádné známky prodělané nemoci, není zesláblý, nepotácí se. Naopak vypadá velmi dobře. Je plný energie a síly. S úctou a obdivem se vrhá k Ježíšovým nohám.

Přítomní nejprve oněmí úžasem. Potom je naplní nevýslovná radost. Se slzami v očích Ježíši děkují. Bratr, jeho sestry a přátelé se radují z opětovného setkání a Ježíš nepozorovaně odchází. Když se po něm lidé po chvíli ohlížejí, nemohou ho nikde najít.

PLÁNY A INTRIKY

Po Lazarově vzkříšení to ve společnosti vřelo. Slídlilové, kteří viděli zá-
zrak na vlastní oči, ihned všechno oznámili židovským vůdcům. Ti svo-
lali veleradu, aby rozhodla, co je třeba udělat. Ježíš nyní jasně dokázal
svou moc nad smrtí. Představil se jako Boží Syn, který přišel zachránit
svět před zkázou, a mnoho lidí se postavilo na jeho stranu. Národ se
začal polarizovat. Kněží byli bezradní. Báli se o své postavení a také
o osud židovského národa.

Na jejich stranu se postavili i saduceové, kteří do této chvíle Ježíše
tíše tolerovali. Vzkříšení Lazara totiž jasně dokázalo, že se mylí, když
tvrdí, že mrtvé tělo není možné znovu oživit. Ježíšův čin ohrozil jejich
důvěryhodnost a snížil jejich autoritu.

Jak farizejové, tak saduceové nabyli přesvědčení, že musí Ježíše
umlčet. Až dosud se ve svých názorech rozcházeli, nyní se v odporu
proti Ježíši spojili. I mezi nimi se však našli někteří, kteří s odsouzením
Ježíše nesouhlasili. Báli se, že by takový krok mohl vyvolat povstání. Ří-
mané by potom mohli zbavit kněží výhod a připravit je o moc, kterou
ještě měli.

V sále vzrůstal hluk. Vedoucí představitelé národa začali podléhat
emocím. Všichni vášnivě diskutovali. V tu chvíli povstal velekněz Kaifáš,
pyšný, krutý, panovačný a nesnášenlivý muž, a zakřičel: „Ticho!“ Všich-
ni přítomní k němu jako na povel otočili hlavy. „Vy ničemu nerozumí-
te! Copak nechápete, že je lepší, aby zemřel jeden člověk, než aby zanikl
celý národ?“ V sále zavládlo hrobové ticho. „S Ježíšem jsou jen samé
problémy. Přitahuje k sobě stále více lidí a snižuje naši autoritu. Ohro-
žuje náš národ. Nebude trvat dlouho a jeho následovníci se vzbouří.
A víte, co se pak stane?“ zahřímá do ticha. „Přijdou Římané, zavřou
chrám, zruší židovské zákony a náš národ zničí. Jakou cenu má život
jednoho Galilejce ve srovnání s osudem národa? Pokud ohrožuje celý
Izrael, je nutné se ho zbavit! Jsem přesvědčený, že je to Boží vůle.“

Ježíšovi nepřátelé byli na zasedání pod silným tlakem. Bůh působil na jejich mysl a upozorňoval je, že hazardují s životem. Jeho odpůrce satan se je naopak snažil od Boha odtrhnout a poštvat je proti Ježíši. Připomínal jim, jak Ježíš snižoval jejich vážnost, nedbal na jejich zvyky a obřady a povzbuzoval lidi, aby se obrátili přímo k Bohu jako ke svému milosrdnému Otci a s důvěrou mu předložili své potřeby. Namlouval jim, že je to znevažování kněžské služby. Také jim připomínal, že Ježíš odmítal uznat teologii rabínských škol.

V sále to hučelo jako v úlu. Vrchní představitelé se překřikovali. Čím dál více lidí stálo na Kaifášově straně. Hrozba ztráty moci pro ně byla dostatečným důvodem. S výjimkou několika členů, kteří se neodvážili vyjádřit své názory nahlas, přijala rada Kaifášovu řeč jako Boží slovo. V tom okamžiku se všem přítomným ulevilo, neshody ustaly.

Když se shromáždění utišilo, ujal se slova opět Kaifáš: „Jsem rád, že se mnou souhlasíte. Jakmile se objeví na veřejnosti, zatkneme ho a odsoudíme.“

„Budme opatrní,“ varoval Kaifáše jeden z kněží. „Po Lazarově vzkříšení stojí mnoho lidí na jeho straně. Měli bychom počkat, až se nálada ve společnosti uklidní.“

„To je pravda,“ souhlasil Kaifáš. „Nějaký čas počkáme, ale potom s ním zatočíme.“

„Správně,“ volali přítomní jeden přes druhého, vstávali ze sedadel a začali se shlukovat do malých hloučků. V sále zavládl zmatek.

Kaifáš se usmál, upravil si plášť a pomalu odcházel ze sálu. Je spokojený. Osud Zachránce lidstva je zpečetěn.

CELNÍK ZACHEUS

Bylo před Velikonocemi a Ježíš opět zamířil do Jeruzaléma. Cestou se rozhodl projít přes Jericho. Město leželo v překrásném místě nedaleko Jordánu, na západním svahu, kde údolí přecházelo v nížinu. Obklopovala je tropická zeřeň, rostly v něm palmy a všude se rozprostíraly nádherné zahrady zavlažované místními prameny. Jericho zářilo v krajině mezi vápencovými pahorky a pustými roklemi jako smaragd.

Žilo v něm hodně kněží. Kromě nich se tam usadili i obchodníci, římsí úředníci, vojáci a mnoho cizinců. Bydlelo tam také hodně celníků, kteří vybírali od lidí určené poplatky. Židé jimi pohrdali, protože je odírali z kůže a sloužili Římu.

Za největšího šejdiře a podvodníka považovali lidé celníka Zachea. Žádný zbožný Žid se s ním nestýkal, neboť byl podle nich zrádce národa. Ve skutečnosti však tento zámožný celník nebyl tak zkažený, jak se na první pohled zdálo. Vypadal sice jako přezíravý náfuca, ale měl velmi citlivé svědomí.

Když se dozvěděl o Ježíši, který ohleduplně jednal s opovrhovanými lidmi, jako byl on, a seznámil se s jeho učením, zatoužil po změně života. Uvědomoval si, že to, co dělá, není správné, a pokusil se o nápravu. Začal vyhledávat lidi, které kdy ošidil, a vracel jim jejich peníze.

Sotva začal napravovat své chyby, doneslo se mu, že Ježíš míří do Jericha. Tato zpráva ho nadchla a ihned se rozhodl, že se na něho půjde podívat. Přidal se ke spěchajícímu davu a zamířil k jedné z městských bran. Toužil spatřit toho, který tak zásadně ovlivnil jeho život. Když však dorazil na místo, byla tam neprostupná hradba lidí a on pro svou malou postavu přes jejich hlavy nic neviděl.

„Pusťte mě dopředu,“ prosil přihlížející dav, ale nikdo z přítomných mu nechtěl uvolnit cestu. Předběhl tedy zástup a vylezl na košatý říkovník sklánějící se nad cestou. Usadil se v jeho větvích, odkud dobře

viděl na celý průvod. Zástup se pomalu sunul vpřed. Když procházel kolem stromu, bohatý celník usilovně pátral po Ježíši.

A pak ho spatřil. Šel obklopen svými učedníky, dotýkal se nemocných a žehnal lidem. Když dorazil až k Zacheovi, zastavil se a pohlédl do koruny stromu. O Zachea se pokoušely mdloby. Díval se Ježíši přímo do očí. Vtom uslyšel jeho hlas: „Zachee, pojď dolů! Rád bych tě dnes navštívil.“

Zacheus opatrně sešplhal po větvích na zem a jako ve snu zamířil ke svému domu. Zdály k němu doléhaly rozhořčené hlasy kněží: „Vidíte to? Jde na návštěvu k tomu největšímu šejdíři a zrádci národa, kterého jsme vyloučili ze synagogy. Tohle přece nemůže být Mesiáš.“ Zacheus se těmi řečmi netrápil. Přestal se starat o to, co si o něm lidé myslí. Ježíšova láska a milost mu braly dech. Zatoužil stát se jeho učedníkem a říct mu, že se rozhodl dát svůj život do pořádku.

Zastavil se, obrátil se k Ježíši a před celým zástupem vyznal: „Polovinu svého majetku dám chudým, a pokud jsem někoho ošdil, nahraďím mu to čtyřnásobně.“

„Dnes do tvého domu přišla záchrana,“ řekl Ježíš. Potom se rozhlédl po kolemstojících lidech, prstem ukázal na Zachea a zvolal: „Vy ho sice odsuzujete, ale on je pravý potomek Abrahamův. Lituje všech špatností, jichž se dopustil, a snaží se své chyby napravit. Měli byste si z něho vzít příklad.“

„Je to zrádce,“ zakřičel kdosi. „Slouží Římanům.“

„Každý se může změnit,“ odvětil Ježíš. „Boží odpuštění je tu pro všechny, kdo litují zla a chtějí je napravit.“

Lidé zaraženě mlčeli. Dívali se na Ježíše a cítili, že i oni by měli se svým životem něco udělat. Bylo však pro ně těžké přiznat si, že nejsou dokonalí, a proto se začali od Ježíše pomalu odvracet. Odcházeli domů a nad jejich hlavami se stahovala temná mračna. Měli pocit, že je Ježíš ponižil, a v jejich srdcích se zrodila nenávisť. Místo aby litovali zla, kterého se dopustili, začali Ježíše obviňovat, že se stýká se zrádci a podvodníky.

HOSTINA V ŠIMONOVĚ DOMĚ

Do Betanie proudily davy lidí. Doslechly se, že se tam opět objevil Ježíš, a chtěly se s ním setkat. Toužily také spatřit vzkříšeného Lazara.

Této situace využil Šimon, jeden z mála farizejů, který se k Ježíši otevřeně hlásil, a uspořádal pro něho a jeho učedníky hostinu. Chtěl mu projevit vděčnost za to, že ho vyléčil z malomocenství. V jeho domě se sešlo mnoho Židů. Ježíš seděl u stolu vedle Šimona a Lazara, kolem nich byli učedníci, farizejové a zákoníci. Marta obsluhovala a její sestra Marie pozorně poslouchala vše, co Ježíš říkal. Byla mu nesmírně vděčná, protože jí nevyčítal její minulost a vrátil jí milovaného bratra.

Když slyšela, jak Ježíš mluví o tom, že brzy zemře, bylo jí do pláče a zatoužila mu projevit úctu. Nenápadně se vytratila z místnosti a běžela domů. Za okamžik se vrátila s alabastrovou nádobou plnou drahého nardového oleje, která ji stála všechny úspory. Rozbila ji a vylila olej na Ježíšovu hlavu a nohy. Potom si klekla, slzami smáčela jeho nohy a utírala je svými dlouhými vlasy.

Nechtěla budit pozornost a možná by si jejího činu nikdo ani nevšiml, nebýt pronikavé vůně oleje, která brzy naplnila celou místnost. Všichni se k ní jako na povel otočili.

Z míst, kde seděl Jidáš, se ozval šepot: „Taková škoda! Kdyby se ten olej prodal, mohli jsme mít peníze pro chudé. Divím se, že ji Ježíš nezapomene.“

Jidáš si velice zakládal na svých schopnostech. Myslel si, že je lepší než ostatní učedníci, a snažil se je o tom přesvědčit. Získal si jejich důvěru a měl na ně velký vliv. Učedníci uvěřili Jidášovu předstíranému zájmu o chudé a jeho lstivé obvinění způsobilo, že na Mariinu oddanost hleděli s nedůvěrou. Kroutili hlavami a stěžovali si: „Je to hrozné. Chudí nemají co jíst, a tady se vyhazují peníze oknem.“

Marie dostala strach. Bála se, že jí bude sestra vyčítat rozhazovačnost. A možná si bude i Ježíš myslet, že je marnotratná. Chtěla se ne-

nápadně vytratit z místnosti. Vtom však uslyšela Ježíšův hlas: „Nechte ji! Proč ji trápíte?“ Všiml si Mariiných rozpaků a strachu. Věděl, že mu chtěla svým činem vyjádřit vděčnost za odpuštění a za bratrův život, a utěšil ji. Potom zvýšil hlas a umlčel všechny stížnosti slovy: „Udělala to správně. Chudé máte kolem sebe pořád a můžete jim pomáhat, kdykoli se vám zachce; mě však mezi sebou už moc dlouho mít nebudete.“ V místnosti zavládlo tíživé ticho. Ježíš se rozhlédl po přítomných a vážným hlasem dodal: „Pomazala mé tělo k pohřbu.“

Marie si plně neuvědomovala význam svého činu. Na výtky, které proti ní lidé vznášeli, nedokázala odpovědět. Neuměla vysvětlit, proč pomazala Ježíše právě při této příležitosti. Udělala to jen proto, že jí to řekl Bůh. Když slyšela, že se jí Ježíš zastává, nesmírně se jí ulevilo.

Ježíš nakonec prohlásil: „Říkám vám, že všude po celém světě, kde se o mně bude hovořit, se bude mluvit i o tom, co Marie právě teď udělala.“

Z míst, kde seděli farizejové, se ozval šum. „Slyšeli jste to? On si myslí, že se o něm bude mluvit po celém světě,“ šeptali si výsměšně. Ježíšova slova jim připadala nabubřelá. Zdálo se jim, že mu popularita stoupla do hlavy. Nejvíce však jeho reakce popudila Jidáše. Urazilo ho, že s ním Ježíš nesouhlasí, a po večeři se nenápadně vytratil z místnosti. Usmyslel si, že se mu pomstí. Zamířil rovnou do veleknězova paláce, kde právě zasedala rada.

Jakmile vešel do místnosti, rabíni a kněží na něj překvapeně pohlédli. Věděli, že je to Ježíšův učedník, a nechápali, proč k nim přišel. Jidáš uctivě pozdravil a řekl: „Přišel jsem vám udělat nabídku. Pomůžu vám zatknout Ježíše.“

„Opravdu?“ divili se členové rady. „Co tak najednou? Vždyť jsi jeho učedník.“

„Byl jsem,“ pronesl Jidáš rozechvěle. „Dnes jsem se přesvědčil, že je to podvodník.“

Na tvářích rabínů a kněží se objevil spokojený úsměv. Jidášova slova je utvrdila v tom, že mají pravdu. „Pozoruhodné,“ řekl Kaifáš. „Jestli

je tomu opravdu tak, jak říkáš, přijď nám říct, až bude Ježíš někde za městem. Chceme ho zatknout beze svědků. Neradi bychom vyvolali zbytečný rozruch. Víš, jak jsou jím lidé nadšení... Musíme všechno udržet v tajnosti, chápeš?”

Jidáš přikývl a v očích se mu zablýsklo. „Udělám to. Ale ne zadarmo! Chci, abyste mi zaplatili.“

V sále to zašumělo. Kněží a rabíni se chvíli radili. Potom Kaifáš řekl: „Můžeme ti dát třicet zlatých. Víc nemáme.“

Jidáš si sice původně představoval, že dostane větší částku, ale spokojil se i s touto. Nabídku přijal a odešel splnit své smrtonosné poslání.

Dalším člověkem, jemuž se nelíbil Ježíšův postoj k Marii, byl hostitel Šimon. Jeho farizejská hrdost byla dotčena. Věděl, že mnozí z hostů Ježíši nevěří a nemají ho rádi. Když viděl, jak se prostitutka Marie dotýká jeho nohou, pohoršilo ho to a pomyslel si: *Kdyby to byl prorok, musel by poznat, co je Marie zač, a odehnal by ji.*

„Šimone, povím ti krátký příběh,“ obrátil se k němu Ježíš, který dobře věděl, o čem přemýšlí. „Jeden věřitel měl dva dlužníky. První mu dlužil pět set denárů, druhý padesát. Když neměli čím dluh splatit, odpustil oběma. Který z nich ho má raději?”

„Mám za to,“ odvětil Šimon zamysleně, „že ten, kterému odpustil víc.“

„Odpověděl jsi správně,“ pochválil ho Ježíš.

Dva dlužníci z podobenství představovali Šimona a Marii. Ježíš nechtěl říct, že by měl každý z nich jiný dluh. V Božích očích na tom byli oba stejně. Šimon si ale myslel, že je spravedlivější než Marie, a Ježíš mu ukázal skutečnou velikost jeho provinění. Chtěl, aby pochopil, že jeho vina je o tolik větší než Mariina, o kolik pět set denárů převyšuje padesát.

„Když jsem k tobě přišel,“ pokračoval Ježíš, „nedal jsi mi vodu, abych se umyl. Marie mi však umyla nohy svými slzami a otřela je svými vlasy. Štítíl ses mě dotknout, ale Marie, již pohrdáš, mi od chvíle, co jsem přišel, líbá nohy.“ Ježíš znal pohnutky, které vedly Marii k jejímu jednání, a věděl i to, co se skrývalo za Šimonovými slovy. Proto dodal: „Podívej se

na ni! Je to bývalá prostitutka. Její viny jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku. Komu se málo odpouští, ten málo miluje.“

Šimon naprázdno polkl a v očích se mu zaleskly slzy. Byl Ježíši vděčný, že ho před ostatními neztrapnil. Pochopil, že Ježíš netouží po tom, aby se všichni dozvěděli o jeho vině, ale že se ho snaží získat na svou stranu. Kdyby ho veřejně odsoudil, odradil by ho a uzavřel by mu cestu k Bohu. Soucítěné napomenutí ho však přesvědčilo o vlastní zkaženosti. Došlo mu, kolik toho Ježíši dluží, a pokořil se. Litoval zla, kterého se dopustil, a stal se z něho, nadutého farizeje, Ježíšův skromný a obětavý učedník.

VJEZD DO JERUZALÉMA

Byla neděle. Do Velikonoc zbýval poslední týden. Ježíš věděl, že ho v pátek ukřížují, a proto se rozhodl k triumfálnímu činu. Vjede do Jeruzaléma jako král na oslátku. Tak to bylo v Izraeli zvykem a tak to také bylo předpovězeno ve Starém zákoně. Prorok Zachariáš o něm před pěti sty lety napsal: „Rozjásěj se, sijónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hláhol! Hle, přichází k tobě král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti.“

Když se přiblížil k Jeruzalému, řekl dvěma ze svých učedníků: „Běžte do vesnice napřed. Na jejím okraji najdete u jednoho stavení přivázané oslátko, na němž ještě nikdy nikdo neseděl. Odvažte ho a přiveďte sem. Kdyby se vás někdo ptal, proč ho odvažujete, řekněte mu: Ježíš ho potřebuje.“

Učedníci odešli a za necelou hodinu se vrátili i se zvířetem. Byli nadšení. Všechno se odehrálo přesně, jak Ježíš řekl.

Zbývá učedníci si ochotně svlékli pláště a rozprostřeli je na hřbet oslátko, aby měl Ježíš na čem sedět. Domnívali se, že se chce v Jeruzalémě prohlásit

za krále a potvrdit svou královskou moc. Cestou se o své radostné očekávání dělili s Ježíšovými přáteli a nadšení se šířilo do širokého okolí.

Lidé Ježíše vítali jako Mesiáše, svého krále. Byli přesvědčeni, že přichází hodina, kdy jejich národ bude osvobozen. Představovali si, jak Izrael vyžene římské vojáky z Jeruzaléma. Všichni byli nevysslovně šťastní. Vzájemně se předháněli v tom, kdo prokáže Ježíši větší poctu. Neměli prostředky, aby ho mohli náležitě přivítat, ale klaněli se mu a prostírali na cestu svá roucha jako koberec a zdobili je zelenými olivovými větvemi. Neměli královské vlajky, které by nesli v čele vítězoslavného průvodu, ale nařezali palmové větve jako symbol vítězství, mávali jimi a hlasitě mu provolávali slávu.

Zástup mohutněl. Krajinou se nesl vítězoslavný jásot a z okolních kopců i údolí se odrážela ozvěna. K průvodu se připojily také davy z Jeruzaléma. Lidé, kteří tam přišli slavit Velikonoce, vyšli uvítat Ježíše. Mávali mu palmovými větvemi a zpívali oslavné písně. Potom se v chrámu rozezněly trubky – kněží svolávali lid k večerní bohoslužbě. Jen málokdo jim však věnoval pozornost. Představitelé národa z toho byli patřičně vyděšení a jeden přes druhého šeptali: „Je to velmi nebezpečné. Celý národ jde za ním.“

Dříve Ježíš takové oslavy nepřipouštěl. Moc dobře věděl, jaké by to mělo následky. Přivedlo by ho to na kříž. Nyní měl ale v úmyslu představit se lidem jako Zachránce. Chtěl obrátit jejich pozornost k oběti, která měla korunovat jeho poslání na zemi. Židé se scházeli v Jeruzalémě k oslavě velikonočních svátků a Ježíš, skutečný Boží Beránek, dobrovolně přicházel položit svůj život. Jeho obětí, jejímž prostřednictvím se chystal smířit lidi s Bohem, se měla stát předmětem hlubokého uvažování mnoha lidí všech dob. Bylo proto nutné na ni upozornit širokou veřejnost.

Úředníkům se zdálo, že prožívají nejslavnější den svého života. Úplně zapomněli na všechno, co jim Ježíš řekl o svém utrpení, a s nadějí očekávali budoucí události. Těšili se, že jejich Mistr usedne na Davidův trůn a začne vládnout.

Průvod pomalu postupoval vpřed. Byla to neuvěřitelná podívaná. Ježíše obklopovali lidé, které si získal svou láskou. V čele zástupu šel slepec, jemuž vrátil zrak, za ním kráčeli chromí, které uzdravil, a horlivě mávali palmovými větvemi. Vdovy a sirotci děkovali Ježíši za všechno, co pro ně udělal. Uzdravení malomocní mu na cestu prostírali svá čistá roucha a zdravili ho jako krále slávy. V zástupu nechyběli ani vzkříšení. Lazar, jehož tělo se už rozkládalo v hrobě, se v plné síle radoval s ostatními a vedl oslátko, na kterém Ježíš přijížděl.

Mezi lidmi bylo i mnoho farizejů. Ti jediní byli nespokojení. Ze všech sil se snažili lidi umlčet, ale jejich výzvy a hrozby jen stupňovaly nadšení davu. Nakonec se protlačili až k Ježíši a zakřičeli na něho: „Okamžitě je uklidni! Víš dobře, že takováto shromáždění jsou nezákonná!“

Ježíš se usmál. „Když nebudou jásat oni, bude volat kamení.“

Průvod dorazil k úbočí hory a chystal se sestoupit do města. Ježíš se zastavil a s ním i celý zástup. Pod nimi se v celé své kráse rozprostíral Jeruzalém. Všichni se zahleděli na chrám. Majestátně se tyčil k nebi a obracel pozornost lidí k jedinému pravému a živému Bohu. Byl to opravdový klenot, chlouba židovského národa.

Zástupy při pohledu na nevídanou krásu stavby zmlkly, obrátily se k Ježíši a hledaly v jeho tváři výraz obdivu. Ale všichni v ní ke svému překvapení spatřili jen smutek. Zklamalo je to. V Ježíšových očích se leskly slzy a z úst se mu vydral bolestný povzdech zlomeného srdce. Bylo to velmi neobvyklé. Oni jásali, vzdávali mu pocty – a on plakal. Na lidi najednou dolehla tíseň. Vůbec nechápali, co se mu stalo.

Ježíš nebyl smutný kvůli tomu, že věděl, co ho za pár dní čeká. Nemyslel na sebe, nýbrž na izraelský národ. Bylo mu líto lidí, kteří ho zavrhli a tím odmítli Boží pomoc. Vzdálili se od něj a vydali se napospas nepříteli. Čekali je veliké utrpení.

Ježíš zvedl ruku, ukázal k městu odsouzenému ke zkáze a chvějícím se hlasem zvolal: „Kéž bys vědělo, co vede k pokoji!“ Potom si hřbetem ruky setřel slzy z tváře a pohlédl k obzoru. Před očima měl slavnou budoucnost, která by Jeruzalém čekala, kdyby obyvatelé Ježíše přijali. Město se s jeho

pomocí mohlo zbavit otroctví a stát se velikým světovým střediskem. „Ty to ale nevíš,“ řekl smutně. „Proto tě oblehnou nepřátelé a srovnají tě se zemí. Je to důsledek toho, že jsi včas nepoznalo, kdy tě navštívil Bůh.“

Ježíš věděl, co Jeruzalém čeká. Viděl, jak ho obkličují vojska, jak jeho obyvatelé umírají hlady, jak rodiče jedí mrtvá těla svých dětí. Viděl ubohé obyvatele města, mučené na skřipci a na kříži. Před očima se mu vynořily zničené paláce a chrám v troskách. Z jeho zdí nic nezbude. Město bude rozorané jako pole.

Ježíš hleděl na hlavní město svého vyvoleného národa a v duchu si říkal: *Copak se tě mohu zříct? Dívat se na tvou zkázu?* Byl velice smutný. Jeden jediný člověk měl pro něj větší hodnotu než všechna království světa, a tady se řítí do záhuby celý národ. Zbývaly mu poslední hodiny. Kdyby Jeruzalém uposlechl Boží výzvy a přijal Zachránce, který právě vstupoval do jeho bran, byl by zachráněn. To se však nestalo.

Do města dorazily zprávy, že se Ježíš blíží s velkým průvodem lidí k městu. Přední muže to znepokojilo. Vyšli z města a doufali, že se jim podaří zástup rozehnat. Když se průvod chystal sestoupit z Olivové hory, zastoupili mu cestu.

„Rozejděte se!“ křičeli a posunky dávali lidem najevo, že mají okamžitě zmizet. „Rozejděte se, nebo na vás zavoláme římské vojáky.“

Lidé sice dostali strach, ale přesto šli dál za Ježíšem. Byli jím okouzleni. Doprovodili ho až k branám města a teprve potom se rozešli.

PROKLETÍ FÍKOVNÍKU

Po triumfálním vjezdu do Jeruzaléma odešli Ježíš a učedníci do Betanie, kde zůstali přes noc. Potom se opět vydali zpět do Jeruzaléma. Procházeli zvlněnou krajinou a vdechovali svěží ranní vzduch. Svět se

právě probouzel. Nad kopci se vznášely průsvitné chomáčky mlhy, sluneční paprsky nesměle pronikaly skrze šedivou oblohu a nad obzorem se klenul pás modří, příslib hezkého počasí.

Cestou procházeli kolem fíkového sadu. Přestože dosud nebyl čas fíků, jeden ze stromů byl obsypán listím. Ježíš měl hlad a šel se podívat, jestli na stromě nenajde nějaké plody. Fíkovníky totiž plodí dřív, než se zazelenají. Strom s listy tedy sliboval i zralé fíky. Byl to však jen klam. Ježíš prohlédl větve odzdola až k samému vrcholu, avšak nic na nich nenašel.

Překvapeně od stromu odstoupil. Ještě jednou si ho zdálky prohlédl a pak smutně prohlásil: „Ať na tobě už nikdy neroste ovoce!“

Učedníci se jeho výroku podívovali, ale zakrátko na něj zapomněli. Když však druhý den procházeli kolem stromu znovu, nemohli uvěřit vlastním očím. Fíkovník byl úplně suchý.

Petr na strom ukázal prstem a překvapeně vykřikl: „Ježíši, podívej! Ten strom, který jsi včera proklel, odumřel!“

Učedníci byli zmateni. Zdálo se jim, že tento čin neodpovídá Ježíšovu obvyklému jednání. Vždycky jen obnovoval, nikdy neničil. Znali ho jako Dárce života, Obnovitele a Lékaře. Kroutili nad tím hlavou a jeden druhého se ptali: „Chápeš, proč to udělal?“

Ježíš věděl, že mu nerozumějí, ale nic jim nevysvětloval. Chtěl, aby na to přišli sami. Aby pochopili, že prokletí fíkovníku je podobností s Izraeli. Neplodný strom, který se chlubil bohatým listím, představoval vyvolený národ. Stejně jako neplodný fíkovník vystavoval i on světu na odív své na první pohled bohaté a nádherné větve, ale neměl na nich nic než listí. Představitelé národa se chlubili svým poznáním, přitom však Boha vůbec nechápali. Kladli důraz na vnější věci, jako jsou chrám, oltář a nádherné oblečení, ale chyběla jim pokora, láska a dobrota.

Když se člověk blíž seznámil s židovským národem, zjistil, že se od ostatních národů liší pouze zevnějškem. Tváří se, že Boha miluje, ale ve skutečnosti ho vůbec nezná. Pohané na tom byli stejně, ale aspoň si na

nic nehráli. Ani v nejmenším nepředstírali, že jsou dobří. Byli holými stromy v Božím sadu. Pro ně čas fiků ještě nenastal – s Bohem a jeho poselstvím se měli teprve seznámit.

Ježíš přišel k fikovníku hladový a chtěl se najíst, ale nenašel na něm jediný fik. Podobně přišel i k Izraeli. Čekal, že v něm najde ovoce spravedlnosti. Dělal všechno pro to, aby v Židech probudil touhu po záchraně okolních národů a přiměl je spolupracovat s ním. Doufal, že se u nich setká s obětavostí, slitováním, láskou k Bohu, že budou upřímně toužit po záchraně druhých lidí. Oni však o to nejevili sebe-menší zájem. Všechny dary, které jim v průběhu dějin dal, si nechali pro sebe. Stali se neplodným stromem. A stejně jako uschl fikovník, měli uschnout i oni. Jelikož se nechtěli podělit o dary s jinými lidmi, Bůh se rozhodl, že jim je přestane posílat. Doba milosti, kterou jim Bůh vyměřil, se chýlí ke konci.

Tento názorný příklad je varováním pro všechny věřící. Kdo chce žít s Bohem, musí pomáhat druhým. Pokud jimi pohrdá a myslí si, že je víc než oni, podobá se krásnému, leč neplodnému fikovníku. Mluví, ale nic nedělá. Prokletím fikovníku Ježíš názorně ukázal, jak se mu pokrytectví protiví. Člověk, který otevřeně hřeší, je na tom v jeho očích lépe než ten, který se hlásí k Bohu, ale ve skutečnosti s ním vůbec nežije.

OPĚT V CHRÁMU

Na začátku své služby Ježíš vyhnal z chrámu trhovce, směnárníky a další lidi, kteří ho svým nepoctivým obchodováním znesvěcovali. Nyní přišel do chrámu znovu a zjistil, že se nic nezměnilo. Vypadalo to tam dokonce ještě hůř.

Vnější nádvoří se podobalo tržišti. Zvuky zvířat a cinkot mincí se mísily s hádkami prodavačů a kupců a do toho se ozývaly hlasy kněží. I oni se totiž zapojili do prodeje, nákupu a směny peněz. Propadli touze po zisku natolik, že z Božího pohledu nebyli o nic lepší než zloději.

Nejhorší ze všeho ale bylo, že si kněží téměř vůbec neuvědomovali význam své služby. O Velikonocích a o Svátku stánků byly zabíjeny tisíce zvířat a kněží vylévali jejich krev na oltář. Ze symbolu, který měl lidem připomínat zrůdnost hříchu, se stala obyčejná jatka. Necháпали, že krev zvířat symbolizuje krev Božího Syna, kterou měl prolít za záchranu světa, a že oběti měly obrátit pozornost lidí k ukřižovanému Zachránci.

Ježíš viděl, že kněží proměnili slavnostní shromáždění v přehlídku krutosti a krveprolití. Oni si však naivně mysleli, že bezduchou a bezcitnou službou uctívají Boha. Ježíš byl rozhořčen. Věděl, že kněží a starší si budou jeho krve, kterou už brzy prolíje za záchranu tohoto světa, vážit právě tak málo jako krve zvířat, jež jim neustále teče pod rukama.

Přísně se rozhlédl po chrámovém nádvoří. Z jeho lidské podoby vyzařovalo božství a dodávalo mu dosud nevídanou důstojnost a slávu. Lidé nacházející se v jeho těsné blízkosti couvali tak daleko, jak jen jim to dav dovolil. Zachránce před nimi stál sám jen s několika učedníky. Nikdo ani nehlesl. Ticho se zdálo nesnesitelné.

Potom Ježíš zahřimal: „Můj dům je domem modlitby, ale vy jste z něho udělali doupě lupičů!“ Jeho hlas se ozvěnou nesl chrámem. „Okamžitě odejděte!“ dodal přísně.

Chrámoví služebníci, kteří před třemi roky na Ježíšův příkaz utekli, se později divili, proč měli takový strach z docela obyčejného muže, a slíbili si, že se to už nikdy nesmí opakovat. Přesto se tentokrát báli ještě víc a Ježíšův příkaz bez řeči uposlechli. Nikdo z nich v sobě nenašel tolik odvahy, aby se mu postavil.

V chrámu zavládl zmatek. Obchodníci rychle balili své stánky a prchali pryč. Spolu s nimi utíkali i kněží a představitelé národa. Zástupy viditelně prořídly. Po nějaké době však začali na chrámové nádvoří přicházet další lidé se svými nemocnými a Ježíš jim sloužil.

Léčil nemoci, slepým vracel zrak a hluchým sluch. Všichni přítomní mu hlasitě děkovali. Přicházely k němu i děti. Ježíš je bral do náruče, hladil je po rozčepýřených hlavách a povzbuzoval. A když potom začal lidem vyprávět o Bohu, některé z nich mu usínaly v náruči a jiné mu nadšeně provolávaly slávu. Chrámem se neslo dětské volání: „Ať žije král! Ať žije Ježíš!“

Vtom se na chrámovém nádvoří objevili kněží a přední muži, kteří předtím zbaběle utekli. Jakmile slyšeli, jak děti radostně křičí, chtěli je umlčet. Začali lidi upozorňovat, že dupání dětí a hlasitý jásot Boha urážejí. Nikdo jim však nevěnoval pozornost. Proto se zlostně osopili na samotného Ježíše: „Neslyšíš, jak křičí? Zakaž jim to!“

Ježíš postavil na zem dítě, které mu sedělo na klíně, pomalu se zvedl a vážně pravil: „Nechte je být. Dělají jen to, co předpověděli proroci. Copak jste nikdy nečetli, že ‚Boha budou chválit i ti, kdo ještě neumějí mluvit?‘“

Farizejové byli naprosto vyvedeni z míry. Ježíš měl nyní hlavní slovo. Zaujal postavení strážce chrámu a rázně se proti nim postavil. Nikdy dřív nejednal s takovou autoritou. Nikdy dřív neměla jeho slova takovou váhu. Za dobu svého působení sice vykonal mnoho mocných činů, ale dosud nejednal tak rázně. Jelikož měl na své straně většinu shromážděných lidí, kněží si netroufali otevřeně projevit své nepřátelství. Ježíšova odpověď je sice rozzuřila, ale nebyli schopni proti němu zakročit.

Druhý den ráno ho znovu vyhledali v chrámu. „Jakou mocí to děláš?“ ptali se. „A kdo ti dovolil takhle se chovat?“ Čekali, že odpoví, že Bůh. Takové tvrzení byli připraveni popřít.

Ježíš se však do políčené pasti nenechal chytit. Zamyslel se a potom jim položil otázku, která se zdánlivě týkala něčeho jiného: „Odkud měl podle vás Jan oprávnění křtít? Od Boha, nebo od lidí?“

Kněží nevěděli, co říct. Byli v koncích. Pokud odpoví, že Janův křest je od Boha, Ježíš se jich zeptá, proč tedy nepřijali toho, kterého Jan označil za Mesiáše a Zachránce. Když však řeknou, co si opravdu myslí – že Jan byl podvodník –, znepřátelí si zástupy, protože ty věří, že to byl Boží prorok.

Lidé s napětím čekali na odpověď. Mysleli si, že bez váhání potvrdí, že ho poslal Bůh. Kněží se však šeptem dohodli, že se odpovědi vyhnou. Zatvářili se bezradně a pokrytecky prohlásili: „Nevíme.“

Ježíš zakroutil hlavou. „Ani já vám neřeknu, jakou mocí to činím,“ řekl s ironickým úsměvem.

Zakoníci, kněží i vůdci národa mlčeli. Zklamaně se mračili a už se neodvažovali pokračovat v diskusi. Svou zbabělostí a nerozhodností se do značné míry zesměšlili.

Ježíš se z porážky náboženských představitelů neradoval. Jeho záměrem nebylo ponižovat je, ale otevřít jim oči a získat je na svou stranu. Proto jim i tentokrát nabídl pomocnou ruku. Pověděl jim příběh, z něhož se mohli sami o sobě hodně dozvědět: „Co myslíte? Jeden člověk měl dva syny. Přišel k prvnímu a řekl mu: ‚Běž pracovat na vinici.‘ On se ale ušklíbl. ‚Nechce se mi.‘ Později si to však rozmyslel a šel. Otec vyhledal druhého syna a řekl mu to samé. Ten se tvářil, že mu práce na vinici působí neskonale potěšení. Vyskočil na nohy a s úsměvem odpověděl: ‚Ano, tati, už jdu.‘ Přesto nakonec nešel. Kdo z těch dvou podle vás splnil vůli svého otce?“

Nečekaná otázka rabíny zaskočila. Byli tak zabraní do podobenství, že bez váhání odpověděli: „To je jasné, přece ten první!“

Ježíš se na ně upřeně podíval, přikývl a smutně prohlásil: „Přesně tak. Zloději a prostitutky vás předcházejí do Božího království. Oni jsou totiž tím prvním synem, jemuž se na vinici jít nechtělo, ale nakonec šel. Jsou bezbožní a nemravní. Když však přišel Jan a řekl jim, že mají litovat zla, kterého se dopustili, a nechat se pokřtít, poslechli ho. Teď stojí mnozí z nich na Boží straně.“

V davu to zašumělo.

„Tím druhým synem jste vy,“ pokračoval. „Přestože někteří z vás přijali Janův křest, nechcete uznat, že ho poslal Bůh. Pohrdáte jeho poselstvím. Tváříte se, že jste kdovíjak poslušní, ale ve skutečnosti Boha ignorujete.“

Náboženští představitelé byli v šoku. Ježíšova slova se jim vůbec nelíbila. Odhalila jejich pokrytectví a falesš. Přesto však neodešli. Doufali

totiž, že Ježíš řekne ještě něco, co by mohli použít proti němu. Mlčeli tedy a vyčkávali.

Jakmile se zástup utišil, Ježíš pokračoval: „Povím vám ještě jedno podobenství. Jistý muž vysadil vinici, obehnal ji zdí, zbudoval v ní lis a vystavěl strážní věž. Potom ji pronajal vinařům a odcestoval. Když se přiblížil čas vinobraní, poslal své služebníky k vinařům, aby převzali jeho díl úrody. Ale vinaři služebníky chytily, jednoho zbili, druhého zabili a dalšího umučili. Muž k nim poslal další služebníky, ale naložili s nimi stejně. Nakonec za nimi poslal svého syna. Myslel si totiž, že na jeho syna si netroufnou. Když však vinaři syna uviděli, řekli si: ‚To je dědic! Pojďte, zabijeme ho a dědictví připadne nám.‘ Chytily ho, vyveklely ven z vinice a zabily. Povězte, co jim má podle vás majitel vinice udělat?“

Ježíš mluvil ke všem přítomným, ale na otázku mu odpověděli kněží a přední muži: „Ty darebáky by měl bez milosti zabít a vinici pronajmout jiným vinařům, kteří mu budou pravidelně vyplácet jeho podíl.“

Dav ztichl. Ježíš se na ně upřeně podíval a se slzami v očích poznamenal: „Přesně to se stane.“ Otočil se a vyšel z chrámu.

Rabíni za ním překvapeně hleděli. Zpočátku smysl podobenství nechápali, ale potom jim došlo, že svou odpovědí odsoudili sami sebe. Majitel vinice představoval Boha, vinici židovský národ a nehodní vinaři je samotné. Stejně tak, jako měli vinaři odevzdat majiteli vinice určitou část úrody, měl vyvolený národ nést očekávané plody. Vinaři zabíjeli služebníky, které k nim pán posílal pro ovoce, a rabíni zabíjeli proroky, které k nim posílal Bůh. Vraždili jednoho posla za druhým a nyní se chystali zabít i jeho Syna. Když jim to došlo, strnuli hrůzou.

LOUČENÍ S CHRÁMEM

Ježíš učil v chrámu poslední den. Byl středem pozornosti všech, kdo se v Jeruzalémě shromáždili. Lidé se tísnil v chrámových nádvořích a sledovali spor, který tam právě probíhal. Dychtivě poslouchali a snažili se zachytit každé Ježíšovo slovo. Něco takového dosud nezažili. Mladý a na první pohled bezvýznamný Galilejec se přel s elitou národa – kněžími, učenci a politickými vůdci.

Byl naprosto klidný. Upřeně hleděl na své protivníky, kteří odmítali jeho učení, pohrdali jím a usilovali mu o život. Mnohokrát se ho pokusili napadnout, ale jejich plány vlákat ho do pasti a odsoudit vždy ztroskotaly. Ježíš odrážel jeden útok za druhým. Pokaždé odhalil jejich pravou tvář a důrazně je varoval před důsledky, které je stihnou, pokud se neodvrátí od zla. Měl však před sebou ještě jeden úkol: musel dokončit své poslání.

Zájem o Ježíše se zvyšoval. Jeho učení lidi přitahovalo, ale zároveň i mátló. Divili se, proč přední muži nechtějí Ježíše přijmout, když je jeho učení tak jasné a srozumitelné, a sami se nedokázali rozhodnout. Báli se, že by je kněží mohli odsoudit.

Když Ježíš viděl, že jsou lidé v zajetí úcty k tradicím a slepé víry v kněze, rozhodl se je osvobodit. Ukázal prstem na hlouček náboženských představitelů a řekl: „Národ teď vedou zákoníci a farizejové. Proto dělejte a dodržujte všechno, co vám řeknou. Jejich příkladem se však neříďte. Oni totiž mluví, ale podle svých slov nežijí.“

V davu to zašumělo a oči všech se upřely na skupinu honosně oblečených mužů. Jejich tváře byly brunátné vzteky.

Ježíš počkal, až šum utichne, a dodal: „Dejte si na ně pozor. Některé části Bible vykládají tak, aby vám mohli uložit další povinnosti. Sami je však tajně zanedbávají anebo tvrdí, že jsou od nich osvobozeni.“

Kněží, farizejové a zákoníci nesouhlasně kroutili hlavami, ale neodvažovali se nic říct.

„Rádi se předvádějí na veřejnosti,“ pokračoval Ježíš. „Ukazují lidem, jak jsou zbožní a spravedliví. Na hostinách a v synagogách s oblibou sedávají na místech pro čestné hosty a líbí se jim, když je lidé uctivě zdraví a oslovují je ‚Mistře‘. Vy si ale nenechávejte říkat ‚Mistře‘ – já jsem váš Mistr. Vy jste bratři a sestry. A nikomu na zemi také nedávejte jméno ‚Otec‘ – jediný je váš Otec, ten nebeský. Ani si nedávejte říkat ‚Učíteli‘, protože jediným pravým učitelem jsem já.“

Ježíš postupně odhaloval pravou povahu náboženských vůdců národa a upozorňoval na jejich slabé stránky. Chtěl, aby se lidé osvobodili od strachu z náboženských autorit a začali se rozhodovat na základě vlastního svědomí.

„Ten, kdo je skutečně veliký, se nepovyšuje, ale slouží druhým,“ řekl Ježíš do ticha. „Každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen. V Božích očích je velký pouze ten, kdo žije pro dobro druhých a je milosrdný.“

Poté se otočil k farizejům a zákoníkům a zahřímal: „Běda vám, vy pokrytci! Natolik zkreslujete Boží charakter, že se lidé Boha bojí a nedůvěřují mu. Znemožňujete lidem navázat s ním vztah.“

Farizejové a zákoníci byli bledí jako smrt. Lidé z nich nespouštěli oči. Zajímalo je, jak se zachovají. Ohradí se vůči Ježíšovým výtkám, anebo budou jen strnule stát a zběhle mlčet? Ježíš jim dal čas, aby se mohli bránit. Nezmohli se však na jediné slůvko. Změřil si je tedy pohledem a pokračoval: „Běda vám, vy pokrytci! Zneužíváte svého postavení a necháváte se vyživovat od vdov. Za to vás stihne přísný trest!“

Farizejové si získávali důvěru vdov a namlouvali jim, že je jejich povinností věnovat majetek na náboženské účely. Následně začali využívat jejich prostředky ve vlastní prospěch. Svou nepoctivost přitom maskovali zbožností. Ježíš si přál, aby lidé jasně věděli, že Bůh takové jednání neschvaluje a že se mu jakákoli forma pokrytectví přičí.

„Běda vám, vy pokrytci!“ opakoval Ježíš. „Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní neza-

nedbávat.“ Ježíš ukazoval, že farizejové a zákoníci stavějí víru v Boha na hlavu. K lidem se chovají nemilosrdně, ale úzkostlivě dodržují vnější předpisy. Dělají z náboženství jen soustavu obřadů, v nichž je člověk naprosto nedůležitý, a tím očerňují Boha. Pro Boha má totiž člověk nekonečnou hodnotu. Základem pravého náboženství nejsou předpisy a normy, nýbrž vztahy.

Potom Ježíš zvýšil hlas a zaburácel: „Běda vám, vy pokrytci! Podobáte se obilným hrobům, které vypadají zvenčí pěkně, ale uvnitř jsou plné lidských kostí a všelijakých nečistot. Překrásným zevnějškem zakrýváte prohnílost svého charakteru.“

V davu to opět zašumělo. Dosud se na veřejnosti nikdo neodvážil farizeje a zákoníky tak ostře kritizovat. Ovšem to ještě nebylo všechno. Ježíš se podíval do davu, očima přeletěl po tvářích posluchačů a svůj projev zakončil slovy: „Běda vám, vy pokrytci! Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých a říkáte: ‚Kdybychom my byli na místě našich předků, proroky bychom nezabíjeli.‘ Tak sami sebe odsuzujete. Vždyť i vy se chystáte zabít proroka.“

Ježíš jasně odhalil povahu vůdců národa. Ukázal, že nemají s Bohem nic společného. Dělají zbožná gesta, tváří se jako nejvěrnější z věrných, a přitom je jejich nitro plné nenávisti a pýchy. Jsou natolik zaslepení, že Ježíše, Božího Syna, považují za svého nepřítele a chystají se ho zabít.

Vůdci národa byli vzteky bez sebe. Jako na povel se otočili k Ježíši zády, nevraživě sykli na kolemstojící, aby jim uvolnili cestu, a rázným krokem opustili chrámové nádvoří. Lidé za nimi překvapeně hleděli. Necháпали, proč něco neřekli, proč se proti Ježíšovým výtkám neohradili. Mají snad z galilejského tesaře strach?

Když farizejové, zákoníci a kněží opustili nádvoří, lidé opět zaměřili svou pozornost na Ježíše. To, co uviděli, je zarazilo. Ježíš si smutně prohlížel chrám a po tvářích mu stékaly slzy. Po chvíli se podíval na shromážděné a chvějícím se hlasem zvolal: „Jeruzaléme, Jeruzaléme, zabíjíš proroky a kamenuješ ty, které jsem k tobě poslal. Kolikrát jsem chtěl tvé obyvatele ochránit, ale oni moji pomoc odmítli!“ V jeho hlase

byla cítit lítost nad vším, co se mezi ním a Izraelem odehrálo. Po celé dlouhé dějiny se marně snažil získat Izraelce na svoji stranu. Nyní se s nimi loučil. Bylo to tajemné loučení shovívavého Boha. V jeho nářku se ozývala bolest Tvůrce vesmíru.

Kývl na své učedníky a zamířil ven z chrámu. Neodcházel jako poražený a nepříteli vyhnaný, nýbrž jako vítěz, který splnil své poslání.

U východu z nádvoří se ještě na okamžik zastavil, ohlédl se a smutně řekl: „Váš dům bude od nynějška prázdný. Neuvidíte mě až do chvíle, kdy se vrátím v slávě a se zástupy andělů.“ Potom se otočil a vyšel ven. Spolu s ním chrám navždy opustila i Boží přítomnost. Chrámové obřady ztratily svůj smysl. Od této chvíle se staly pouhou formalitou.

PROROCTVÍ O BUDOUCNOSTI

Když Ježíš při odchodu z nádvoří prohlásil, že chrám zůstane prázdný, zmocnila se učedníků zlá předtucha. Napadlo je, jestli tím nechtěl naznačit, že chrám bude v blízké budoucnosti zničen. Vrtalo jim to hlavou, proto se zastavili pod chrámovými schody, ukázali na komplex majestátních budov a řekli: „Ježíši, podívej, jak je chrám nádherný! Učinený div světa!“

Ježíš přeletěl stavbu pohledem. Byla tak dokonalá, že se zdálo, že byla postavena z jednoho mramorového kvádrů. Potom smutně přikývl a pravil: „Ano, chrám je skutečně krásný. Vypadá nezničitelný, ale já vám říkám: Přijde den, kdy z něho nezůstane kámen na kameni.“

Učedníci nemohli uvěřit vlastním uším. „To přece není možné,“ šeptali si mezi sebou, když společně s Ježíšem stoupali na Olivovou horu. „To by byl konec židovského národa, a dost možná i světa.“

„Pane,“ obrátil se Petr na Ježíše, jakmile dorazili na vrchol, „pověz nám, kdy bude chrám zničen, a jak poznáme, že se blíží tvůj příchod?“

Ježíš vážněl a zamýšleně odvětil: „V té době se objeví mnoho lidí, kteří se budou vydávat za mesiáše. Budou dělat zázraky a tvrdit, že nastal čas vysvobození židovského národa. Dejte si však na ně pozor.“ Ve své odpovědi záměrně neoddelil zničení Jeruzaléma od slavného dne svého druhého příchodu. Hovořil o obou událostech současně. Jeho slova byla určena nejen učedníkům, nýbrž i lidem, kteří budou žít v závěru dějin. „Kolem vás budou zuřit války,“ pokračoval. „Doslouchete se o válečných zvěstevch, ale nemějte z toho strach. Musí to být. Národy se budou vzájemně nenávidět a na mnoha místech bude hlad a zemětřesení. Ovšem to všechno bude teprve začátek utrpení.“

Učedníci mu viseli na rtech. Cítili, že se před nimi odkrývá blížká i vzdálená budoucnost. „Tehdy vás budou mučit a zabíjet a všechny národy vás budou nenávidět pro mé jméno,“ řekl Ježíš smutně. „Mnozí odpadnou, jejich nitra se naplní nenávistí a budou zrazovat své bývalé bratry a sestry.“ Ježíš znal budoucnost. Viděl, jak židovský národ odmítne poselství jeho učedníků, postaví se proti nim a bude je pronásledovat. To se bude neustále opakovat. Vlády budou svými zákony omezovat náboženskou svobodu. Budou znásilňovat lidské svědomí, nařizovat lidem, v co mohou a v co nemohou věřit, a rozhodovat o jejich životech. V takové vyhrcoené době se mnoho křesťanů vzdá své víry a ze strachu o bezpečí budou lhát a zrazovat ostatní věřící.

Potom Ježíš učedníky varoval: „Když uvidíte, že Jeruzalém obkličují vojska, na nic nečekejte, protože se přiblížila jeho zkáza. Kdo bude v Judsku, ať uteče do okolních hor, kdo bude v Jeruzalémě, ať z něho okamžitě odejde, a kdo bude na venkově, ať do něho nevchází.“ Díky tomuto varování nezahynul při zničení Jeruzaléma jediný křesťan.

Od této události Ježíš rychle přešel k mnohem významnějšímu tématu. Začal hovořit o posledním článku řetězce lidských dějin – o svém druhém příchodu. Věděl, že mezi těmito dvěma událostmi přejdou dlouhá staletí temna, kdy budou jeho následovníci krutě pronásledováni.

Toto hrůzostrašné období plné utrpení popsal ve zkratce takto: „Tehdy nastane hrozné soužení, jaké nebylo od začátku světa až do nynějška a už nikdy nebude. A kdyby nebyly ty dny zkráceny, nebyl by zachráněn žádný člověk. Kvůli vyvoleným však Bůh toto hrozné období ukončí.“ Ježíšovy následovníky čekalo více než tisíc let pronásledování, jaké svět dosud nezažil. Miliony jeho věrných svědků měly být zabity. Kdyby Bůh nezasáhl, všichni by zahynuli.

Následně Ježíš naprosto jasně popsal, co se bude dít bezprostředně před jeho návratem: „Pokud vám v té době někdo řekne ‚Našel jsem Mesiáše, pojďme za ním‘, nevěřte mu! V té době totiž přijdou falešní mesiášové a falešní proroci a budou předvádět veliká znamení a zázraky, že by svedli i pravé věřící, kdyby to bylo možné. Pokud vám někdo řekne ‚Mesiáš je na poušti‘, nechoďte tam! ‚Je v tajném úkrytu‘, nevěřte mu! Až přijdu, moje sláva ozáří oblohu od východu až na západ, takže mě všichni uvidí.“ Příchod falešných proroků a mesiášů měl být znamením jak zničení Jeruzaléma, tak i konce světa. Před zničením Jeruzaléma falešní proroci skutečně přišli, sváděli lidi a mnohé přivedli do záhuby. I v dnešní době předvádějí falešní mesiáši a proroci znamení a zázraky a snaží se svést Ježíšovy učedníky. S postupujícím časem bude těchto jevů přibývat. „Až pronásledování skončí, slunce se zatmí, měsíc ztratí svou zář, hvězdy budou padat z nebe a nebe se zachvěje. Tehdy se ukáže moje znamení, lidé budou lomit rukama a uvidí mě přicházet s velikou mocí a slávou. Pošlu anděly, aby shromáždili mé následovníky ze všech končin světa.“

I když si Ježíš přeje, aby lidé poznali, že se konec světa blíží, den ani hodinu svého návratu neprozradil. Pokud by to udělal, významně by ovlivnil vývoj dějin. Naznačil jen, jaké poměry budou panovat ve společnosti před jeho příchodem: „Bude to jako v době Noema. Tehdy se lidé dobře bavili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noe vešel do lodi, a ostatní zaskočila potopa. Takové to bude i před mým příchodem.“ Obyvatelé předpotopního světa se úplně oddělili od Boha, odmítli ho poslouchat a žili zcela podle svých představ.

Dnes je to podobné. Lidé si dělají, co chtějí, baví se a užívají si. Jen málokdo uvažuje o duchovních věcech.

Potom se Ježíš rozhlédl po učednících a vážným hlasem dodal: „Po světě se rozšíří zlo a lidé se přestanou mít rádi. Kdo však bude Bohu důvěřovat, ten bude zachráněn. A zpráva o milosrdném Bohu, který nabízí záchranu všem, kteří o ni mají zájem, se rozšíří do všech koutů země. Teprve potom přijde konec.“

Na vrcholu Olivové hory se rozhostilo ticho. Ježíšovi učedníci seděli na kamenech a hleděli k obzoru. Budoucnost nevěstila nic dobrého. Byla zahalená tmou. Jen Ježíšova slova ji jako tenké paprsky světla osvětlovala a pomáhala učedníkům spatřit hrubé obrysy toho, čím bude muset lidstvo projít do doby, než se Ježíš ve slávě vrátí a ukončí dějiny tohoto světa. Naplňovalo je to rozporuplnými pocity – strachem, nadějí i zmatkem. Tušili, že blízká budoucnost jim přinese mnoho komplikací a zklamání, ale zároveň doufali, že Ježíš nakonec všechno zlo, které je potká, obrátí v jejich prospěch.

NEJVĚTŠÍ SLUŽEBNÍK

Těsně před svým ukřižováním se Ježíš sešel s učedníky v horní místnosti jednoho jeruzalémského domu k oslavě Velikonoc. Učedníci přišli v rozmrzelé náladě. Cestou se hádali, kdo z nich bude v Ježíšově království nejvlivnější. Každý z nich byl přesvědčený, že právě on je ten nejschopnější. Cítili se nedocenení a ukřivdění. Nejdotčenější ze všech byl asi Jidáš. Seděl po Ježíšově levici a povýšeně si prohlížel ostatní učedníky. Považoval je za nevzdělance, ignoranty a zkrachovalé existence. Nesahali mu ani po kotníky.

Najednou to v místnosti zašumělo. Jidáš se rozhlédl a ihned pochopil, co se děje. Nebyl zde žádný sluha, který by jim umyl nohy, jak

bylo při podobných příležitostech zvykem. Umyvadlo, džbán s vodou a ručník byly připraveny, ale sluha nikde. Mytí nohou tedy zbylo na učedníky.

Ježíš čekal, jak se zachovají. Poznal, že se do toho nikomu z nich nechce. Nenápadně sledovali jeden druhého a vyčkávali. Místnost se naplnila tichem. Když se trapnost situace nedala déle snášet, Ježíš vstal od stolu, odložil svůj plášť, vzal ručník a ovázal si ho kolem pasu. Potom nalil vodu do umyvadla, položil je na dřevěnou podlahu a klekl si.

Zaražení učedníci se zatajeným dechem sledovali, jak se jim chystá umýt zaprášené nohy. Bylo to ponižující. Ten, jehož si vážili, vykonával tu nejpodřadnější práci.

První, ke komu se Ježíš sklonil, byl Jidáš. Jakmile se dotkl jeho nohou, Jidáš měl pocit, že se mu do srdce zabodl nůž. Zatoužil Ježíši říct o své domluvě s kněžími, že jim ho dnes v noci vydá, a poprosit ho o odpuštění. Potom si však uvědomil, že by se přede všemi ponižil. Nenápadně se podíval na učedníky a znovu k nim pocítil silnou nenávisť. *Proč si jenom Ježíš vybral takovou partu zoufalců? uvažoval. Vždyť to jsou outsideri. Nemají ve společnosti žádný vliv.* Najednou ho pohoršilo, že mu Ježíš myje nohy. *Jestliže se takto ponižuje, nemůže to být izraelský král,* napadlo ho. Všechny jeho naděje na světskou slávu se rozplynuly. Došlo mu, že následováním Ježíše nic nezíská.

Od Jidáše se Ježíš přesunul k Petrovi. Jakmile si Petr všiml, že se mu Ježíš chystá umýt nohy, překvapeně namítl: „Ježíši, to přece nemůžeš.“ Petr nemohl snést pohled na to, jak ten, v němž poznal Božího Syna, vykonává práci sluhy.

„Jestliže tě neumyji, nezískáš podíl v mém království,“ řekl Ježíš klidným hlasem. Dal mu tak jasně najevo, že jeho jednání má mnohem hlubší význam. Nešlo jen o tělesnou hygienu, nýbrž o očistění srdce.

Když si to Petr uvědomil, rychle dodal: „Umyj mě tedy celého, ne jen nohy, ale i ruce a hlavu.“

„Petře,“ usmál se Ježíš, „ty nepotřebuješ umýt víc než nohy, protože jinak jsi čistý.“

Když Petr a ostatní učedníci přišli před lety k Ježíši, jejich srdce byla očistěna. Ježíš je přijal za své. Znovu a znovu však podléhali zlu, proto neustále potřebovali Boží očisťující milost.

Ježíš je chtěl tímto způsobem zbavit pýchy, žárlivosti a nevraživosti. Tím, že se před nimi pokořil, je upozornil na jejich charakterové vady. Bylo to mnohem důležitější než mytí zaprášených nohou. Nikdo z nich tehdy nebyl duchovně připravený na společnou večeři s Ježíšem. Bez pokory a lásky se nemohli účastnit obřadu, který se Ježíš chystal ustanovit. Museli se vnitřně proměnit. A to se také stalo.

Jakmile byl Ježíš s umýváním hotov, řekl: „Teď jste čisti.“ Mezi učedníky zavládl soulad. Kromě Jidáše byli všichni připraveni přijmout Ježíšova slova.

Potom odnesl umyvadlo, oblékl si plášť a usedl ke stolu. „Chápete, co se teď stalo?“ zeptal se. „Považujete mě za svého Mistra a Pána – a máte pravdu, skutečně jím jsem. Pokud jsem se tedy před vámi já, Pán a Mistr, pokořil a umyl vám nohy, i vy máte jeden druhému umývat nohy. Řiďte se mým příkladem. Uvědomte si, že sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal.“

Svým životem i učením nám Ježíš názorně ukázal, jaký je Bůh. Představil nám ho jako někoho, kdo nežije sám pro sebe. Stvořil svět a neustále ho udržuje v chodu. Bez přestání slouží druhým. Přestože je Dárcem života a Vládcem vesmíru, klidně přijímá roli služebníka, kterou lidé odmítají, a neváhá se ponížit. V jeho království není místo pro výsadní postavení a nadřazenost. Jedinou velikostí je velikost pokory.

Potom společně jedli velikonočního beránka. Ježíš věděl, že se ocitl na rozhraní dvou důležitých období. On sám, dokonalý Boží Beránek, byl připraven obětovat se za hřích a ukončit tak obřad, který po čtyřech tisíciletí ohlašoval jeho smrt.

Velikonoce byly připomínkou vysvobození z egyptského otroctví. Bůh nařídil, aby rodiče každý rok znovu a znovu vyprávěli svým dětem, co se tehdy stalo, a vysvětlovali jim, proč se slaví Velikonoce. Vzpomínka na

záračné vysvobození měla zůstat v paměti celého národa stále živá. Nový obřad, který Ježíš ustanovil v horní místnosti, měl lidem připomínat veliké vysvobození, které lidem přinesla Ježíšova smrt.

Jakmile dojedli beránka, Ježíš vzal nekvašený chléb, požehnal ho, lámal a dával učedníkům: „Vezměte si a jezte, toto je moje tělo.“ Potom vzal kalich, poděkoval Bohu a nechal ho kolovat se slovy: „Pijte z něho všichni, protože je to má krev, která zpečetuje smlouvu mezi člověkem a Bohem a vylévá se za mnohé na odpuštění hříchů. Říkám vám, že z něho nebudu pít, dokud s vámi neusednu ke stolu v království svého Otce.“

Ježíš dal svým učedníkům – a všem budoucím následovníkům – záruku, že je jejich Zachránce. Předal jim novou smlouvu, podle níž se všichni, kdo ho přijímají, stávají Božími dětmi. Jsou jeho vlastnictvím, přecházejí ze smrti do života a stávají se členy jeho věčného království. Tuto smlouvu měl za několik hodin zpečetit vlastní krví.

Posvátného obřadu se účastnil i zrádce Jidáš. Přijal od Ježíše symboly jeho obětovaného těla a prolité krve. Slyšel, co o nich Ježíš řekl, ale nic to s ním neudělalo. Seděl, koukal nepřítomně před sebe a dál spřádal temné plány.

„Vím, že mě jeden z vás zradí,“ prohlásil Ježíš do ticha.

Jeho slova učedníky ohromila. Neuměli si představit, že by mohl někdo z nich chtít jejich Učiteli ublížit. *Proč bychom ho měli zrazovat? divili se. A komu? Koho by mohlo napadnout něco takového? Z nás dvanácti vyvolených určitě nikoho. Vždyť ho máme bezvýhradně rádi.*

Náhle si však uvědomili, že se Ježíš nikdy v ničem nemýlil, a dostali strach. Začali uvažovat, jestli proti němu přece jen něco nemají. S pocíty nejistoty se jeden po druhém Ježíše ptali: „Snad to nejsem já?“

Jediný Jidáš mlčel. Nakonec se ozval Jan: „Řekni nám, kdo to je.“

Ježíš se rozhlédl po místnosti a odvětil: „Je to ten, kdo se mnou smočil ruku v mísu.“ Na chvíli se odmlčel a pak se smutným výrazem ve tváři dodal: „Musím sice zemřít, ale běda tomu, kdo mě zradí! Pro toho by bylo lepší, kdyby se vůbec nenarodil.“

Najednou se všichni podívali na Jidáše, který ve změti otázek, údivu a překvapení přeslechl, co Ježíš Janovi odpověděl, a aby se vyhnul zkoumavým pohledům učedníků, zeptal se stejně jako oni: „Snad to nejsem já?“

Ježíš se k němu naklonil a se vší vážností zášeptal: „Sám jsi to řekl.“

Jidáš zčervenal. Vstal od stolu a zamířil k východu. Vyděsilo ho, že Ježíš zná jeho plány. Když otevřel dveře, Ježíš za ním zavolal: „Co chceš udělat, udělej hned...“ Jidáš se podlomila kolena a bez rozloučení vyběhl do temné noci. Spěchal ke kněžím pevně rozhodnut, že Ježíše zradí. Nevědomky tak nad sebou vynesl rozsudek smrti.

V GETSEMANSKÉ ZAHRADĚ

Když dojedli chléb a dopili víno, vyšli do tiché noci. Měsíc byl právě v úplňku a ozařoval jasnou oblohu. Země sálala teplem, vzduch byl nasycený smolou a nasládlou vůní travin. Cestu, po níž se Ježíš ubíral, lemovaly stany, v nichž spali ti, kdo přišli do Jeruzaléma na oslavu Velikonoc.

Při chůzi Ježíš hovořil s učedníky. Snažil se jim dát co nejvíce užitečných rad, které by jim pomohly zorientovat se v nadcházejících dramatických událostech. Když však dorazili do Getsemane, náhle se odmlčel. Chodil sem s učedníky často, ale ještě nikdy nebyl tak ztrápený jako tentokrát. Prožíval svůj poslední zápas. Po celou dobu svého pozemského života byl neustále ve spojení s Otcem. Nyní se mu zdálo, že ho Otec opustil. Připadal si jako poslední z posledních, jako největší hříšník ze všech hříšníků. Klesal pod tíhou vin celého světa. Měl strach, že by ho toto břemeno mohlo navždy odloučit od Otcovy lásky. Srdce se mu sevřelo úzkostí a zvolal: „Jsem smutný až k smrti!“

Učedníci na něho zděšeně pohlédli. Nikdy dřív ho neviděli tak zničeného. Rysy v obličejí měl strnulé, po čele mu stékaly pramínky potu, ruce se mu chvěly vysílením. Každý krok ho stál mnoho sil a přemáhání. Z úst se mu vydral hlasitý sten, jako by na sobě nesl strašlivou tíhu.

Na okraji Getsemanské zahrady Ježíš požádal učedníky, aby se za něj modlili. Potom kývl na Petra, Jakuba a Jana a řekl: „Pojďte se mnou.“ Byli to jeho nejbližší přátelé. Spatřili jeho slávu na hoře proměnění, viděli, jak mluví s Mojžíšem a Eliášem, slyšeli hlas z nebe. Chtěl, aby mu teď, v hodině utrpení, byli nablízku. Chodili sem s ním často. Obvykle se nějakou dobu modlili a potom nedaleko svého Mistra nerušeně spali. Ale tentokrát Ježíš chtěl, aby s ním zůstali vzhůru až do rána.

„Zůstaňte tady a bděte se mnou,“ požádal je, když dorazili na obvyklé místo. Pooděšel kousek, padl k zemi a zaryl prsty do hlíny. Cítil, jak ho hřích odděluje od Otce. Propast mu připadala tak veliká, hluboká a temná, že mu naháněla hrůzu. Připadal si jako pohřbený zaživa.

Byla to pro něho naprosto nezvyklá situace. Až dosud byl neustále v dokonalém spojení s Otcem. Čerpal od něho sílu, přijímal jeho lásku, podržoval se jeho vedení. Prostřednictvím jeho moci vítězil nad zlem. Nyní se cítil opuštěný, odtržený od Zdroje života. Dostal strach, že v nastávajícím boji neobstojí. Jeho nepřítel nastoupil k poslednímu, strašlivému boji, na který se připravoval celé tři roky. Byl odhodlaný použít všechny své zbraně. Věděl, že pokud prohraje, Ježíš ho připraví o veškerou moc, kterou na zemi má. Pokud ho však přemůže, stane se země jeho královstvím a bude mít lidstvo jednou provždy ve své moci. Začal Ježíši našeptávat, že vezme-li na sebe hříchy světa, bude od Boha odloučen navěky. Stane se součástí satanova království a už nikdy nebude moci být jedno s Otcem.

Ježíš ležel na zemi a měl dojem, že slyší jeho výsměšný hlas: *Podívej se, pro koho nasazuješ krk. Jsou to hloupí, nevděční lidé, kteří tě nenávidí. Chtějí tě zničit. Dokonce i tvoji učedníci tě zavrhnou. Jeden z nich, ten nejschopnější, tě za malou chvíli zradí. Petr tě zapře. Všichni tě opustí. To chceš kvůli takové sebrance obětovat život?*

Tyto myšlenky Ježíše děsily. Představa, že ti, které přišel zachránit, se spojí se satanem, mu drásala srdce. Prožíval strašlivá muka. Ve smrtelném zápase se tiskl k zemi, jako by se chtěl bránit odloučení od Boha. Na jeho ležící tělo dopadala studená noční rosa, ale on ji nevnímal. Z jeho bledých rtů se vydral bolestný výkřik: „Otče, pokud je to možné, ušetři mě tohoto trápení.“ Po nějaké chvíli ale dodal: „Udělej, co uznáš za vhodné.“

Ježíš nevýslovně trpěl a jako každý trpící člověk toužil po soucitu. S velkou námahou se zvedl ze země a zamířil k učedníkům. Když k nim dorazil, zjistil, že všichni spí. Hluboce ho to zklamalo. Myslel si, že se za něho i za sebe modlí, že prosí, aby je nepřemohly síly zla, a oni zatím tvrdě spí.

„Vstávejte,“ řekl Ježíš vyčerpaně. Učedníci uslyšeli jeho hlas a otevřeli oči. Málem ho ani nepoznali. Smrtná úzkost proměnila výraz jeho obličeje. Ježíš se obrátil k Petrovi: „Šimone, ty spíš? Nevydržel jsi být vzhůru ani hodinu? Bďte a modlete se, abyste nepodlehli zlu. Kuráž vám nechybí, ale vaše těla jsou slabá.“ Měl pochopení pro jejich únavu, ale bál se, že neunesou, až bude zrazen a zabit.

Potom znovu ucítil nesnesitelnou bolest. Zesláblý a vyčerpaný se s námahou vrátil zpět na místo, kde před chvílí zápasil. Utrpení se stupňovalo. Prožíval smrtelnou úzkost a jeho pot se mísil s krví. Okolní stromy byly tichými svědky jeho utrpení. Z jejich větví stékala na zemdlené tělo rosa – jako by příroda plakala nad svým Tvůrcem, který sám bojoval proti mocnostem zla.

Učedníci slyšeli, jak Ježíš chvějícím se hlasem volá do ticha noci: „Otče, pokud není možné, abych se tomuto strašlivému utrpení vyhnul, jsem připravený podřídit se tvojí vůli.“ Chtěli k němu jít, ale uvědomili si, že je žádal, aby zůstali na místě, bděli a modlili se. Chvíli se sice snažili modlit, ale nakonec je opět přemohla únava a usnuli.

Ježíš k nim znovu přišel a tiše řekl: „Probuďte se. Bojím se, že to sám nezvládnou.“

Učedníci se probrali, ale nevěděli, co mají dělat. Vyděsil je Ježíšův vzhled. Po tváři mu stékal pot smíšený s krví. Vůbec nechápali, co se s ním děje. Překvapeně na něho hleděli a nebyli schopni slova.

Ježíš od nich opět odešel a přemožený hrůzou strašlivé temnoty padl na zem... Jeho lidství se v této těžké chvíli chvěje úzkostí. Tentokrát neprosí za své učedníky, nýbrž za sebe. Modlí se, aby vydržel duševní muka a nepodlehł pokušení. Teď se rozhoduje o budoucnosti světa. Osud lidstva visí na vlásku. Ježíš ještě může odmítnout vzít na sebe úděl těch, kteří se oddělili od Boha. Může si setřít krvavý pot z čela a nechat člověka zahynout v jeho odloučení. Může říct: *At' člověk sám nese důsledky toho, že se vzdálil od Boha. Já se vracím k Otci.*

Celý vesmír s napětím čeká, jak se Zachránce světa rozhodne. Přijme cestu oběti a vysvobodí padlé ze smrti, nebo se vyhne utrpení a vrátí se do nebe? Zdá se, že celý vesmír na vteřinu zatajil dech. Getsemanská zahrada se naplnila tichem.

Ježíš svým jasnozřivým pohledem nahlíží do budoucnosti. Vystávají před ním nářky a bída hynoucího světa. Uvědomí si, k jakému neodvratnému konci lidstvo spěje, a rozhodne se: *Zachráním člověka za každou cenu.* „Jsem připraven podřídít se tvé vůli, Otče,“ vydralo se mu z úst.

Pokouší se postavit na nohy, ale nová vlna zoufalství ho srazí k zemi. Je sám. Není zde nikdo, kdo by mu dal napít a přiložil obklad na horké čelo. Satanské síly nad ním postupně získávají převahu. Ježíš cítí, jak se vzdaluje Bohu, jak kolem něho houstne tma, skrze niž nemůže Boží láska proniknout. Andělé mu chtějí přijít na pomoc, ale nejde to. Ježíš musí vypít kalich utrpení až do dna.

Když se už zdá, že podlehne, otevřou se nebesa a temnotu jeho utrpení prozáří tenký paprsek světla. V jeho blízkosti se zjeví mocný anděl. Nepřichází ho zbavit trápení – přináší mu ujištění o Boží lásce. Ukáže na otevřená nebesa a upozorní ho na to, kolik lidí bude jeho utrpením zachráněno. Připomíná mu, že jeho Otec je mnohem mocnější než satan, že jeho smrt bude pro satana konečnou porážkou, a poukazuje na obrovské zástupy zachráněných lidí, které dostane jako odměnu za prožité utrpení.

Světlo, jež obklopuje Ježíše, probudí spící učedníky. Spatří anděla sklánějícího se nad jejich zmoženým Učitelem. Vidí, jak zvedá jeho hlavu

a ukazuje k nebi. Slyší jeho hlas, jímž Ježíše utěšuje a povzbuzuje. Zní jako rajská hudba. Připomíná jim to slávu, která obklopila Ježíše na hoře proměnění. Najednou se o něho přestanou bát. Opět v nich zvítězila lhostejnost a otupělost. Jakmile k nim Ježíš po chvíli přijde, už zase tvrdě spí.

„Ještě pořád spíte? Vstávejte, protože si pro mě jdou vojáci.“

Učedníci zbystrí pozornost. Zdály k nim doléhá šum hlasů a kroky.

„No tak vstaňte,“ pobízí je Ježíš. „Přichází ten, který mě zrazuje.“

Když se z noci vylouply siluety vojáků, Ježíš se zeptal: „Koho hledáte?“

„Ježíše Nazaretského.“

„To jsem já,“ odvětil Ježíš.

Vtom se mezi dav a Ježíše postavil Boží anděl a Ježíšovu tvář ozářilo nebeské světlo. Zástup začal vyděšeně ustupovat a kněží, vůdci židovského národa, vojáci i Jidáš padají na zem jako mrtví. Potom anděl zmizel a situace se změnila. Vojáci vyskočili na nohy, popadli zbraně a hrnuli se k Ježíši.

„Můžete mě odvést, ale je nechte být,“ ukázal Ježíš na učedníky. Ví, jak slabá je jejich víra, a chce je ochránit před pokušením a zkouškou. Je připravený obětovat za ně svůj život.

Najednou k němu přistoupí Jidáš a políbí ho na tvář. Tímto smluveným znamením vojákům ukazuje, koho mají zatknout. Potom mu podává ruku, zatváří se ztrápeně, jako že s vojáky nemá nic společného, a řekne: „Zdravím tě, Mistře.“

„Příteli,“ vydechne Ježíš, „konej svůj úkol.“ A smutně dodává: „Jidáši, polibkem mě zrazuješ?“ Těmito slovy chce probudit zrádcovo svědomí, dotknout se jeho zatvrzelého srdce a přivést ho k lítosti nad svým jednáním. Ale Jidáš už v sobě nemá ani špetku cti, lásky či soucitu. V jeho pohledu se zračí drzá vyzývavost. Nejeví ani nejmenší náznak lítosti.

Když to vojáci vidí, dodají si odvahy, chytí ho za ruce a chystají se mu je svázat. Vtom Petr tasí meč a bez rozmyslu usekne ucho veleknězovu sluhovi stojícímu opodál.

„Nechej toho!“ zavolá Ježíš, vytrhne se vojákům a utáté ucho uzdraví. „Vrať svůj meč do pochvy,“ řekne potom Petrovi. „Zbrani

ničeho nedosáhneš. Copak si myslíš, že bych nemohl poprosit svého Otce, aby mě vysvobodil? To by se však nenaplnila prorocství a lidstvo by zahynulo. Je třeba, abych pro tento svět přinesl oběť.“

„Na co čekáte? Zatkněte ho!“ rozkáže jeden z kněží.

Ježíš na něho pohlédne, pak přejede pohledem hlouček představitelů národa a řekne: „Vysli jste na mě se zbraněmi, jako bych byl nějaký zločinec. Každý den jsem učil v chrámu. Mohli jste mě kdykoli zatknout, ale neudělali jste to. Noc je pro váš čin příhodnější, že? Jste synové temnoty.“

Když učedníci vidí, že se Ježíš nechává spoutat, zhrozí se. Nedokážou pochopit jeho postoj a zablývají mu, že se tak snadno vzdal. Zmocní se jich strach.

„Utečme!“ vykřikne Jakub a jako první zmizí v houští. Ostatní učedníci se rozběhnou za ním. Bez přemýšlení nechávají svého Mistra napospas nepřátelům.

SOUD

Spoutaného Ježíše vedli přes potok Kedron, kolem zahrad a olivových hájů a tichými ulicemi spícího města. Bylo už po půlnoci a hlučný dav, který ho doprovázel, rušil svým křikem noční klid. Zmožený Ježíš kráčel velmi pomalu, ale jeho nepřátelé měli naspěch. Chtěli s ním být v paláci bývalého velekněze Annáše co nejdřív.

Annáš byl hlavou úřadující kněžské rodiny a lidé ho z úcty k jeho věku uznávali za nejvyššího kněze. Ježíšovi nepřátelé byli přesvědčeni, že ho jako první musí vyslechnout právě on. Méně zkušený Kaifáš by totiž mohl zmařit jejich plány. Kněží doufali, že Annáš využije své vynalézavosti, vychytralosti a úskočnosti a odsoudí Ježíše co nejrychleji.

Správně měl být Ježíš předveden před veleradu, avšak kněží tento postup změnili a předvedli ho před Annáše. Velerada podléhala Římanům a neměla právo vynášet rozsudek o trestu smrti. Mohla vězně vyslechnout, ale její rozhodnutí musely potvrdit římské úřady. Bylo proto nutné vznést proti Ježíši takové obvinění, aby v něm Římané viděli zločince. Zároveň však bylo třeba, aby ho odsoudili i Židé. Museli tedy dokázat, že se Ježíš rouhal a připravoval vzpouru.

Annáš si toho byl moc dobře vědom. Postavil se před Ježíše, změřil si ho pohrdavým pohledem a zahřímal: „Proslýchá se o tobě, že jsi vůdcem tajného společenství a šíříš nebezpečné učení. Je to pravda?“

Ježíš prohlédl jeho záměry. Četl mu myšlenky a znal i nejskrytější místa jeho duše. Dával si bedlivý pozor, aby mu nedal příležitost k odsouzení. Odkáshal si a zvučným hlasem pronesl: „Vždy jsem vyučoval veřejně. Vystupoval jsem v synagogách a v chrámu na veřejných shromážděních – nikdy jsem neříkal nic tajně.“

Annáš věděl, že mluví pravdu. Celé měsíce ho s kněžími nechávali sledovat a snažili se ho chytit do pastí, aby ho mohli postavit před soud. Šli tvrdě za svým cílem, ale nic na něho neměli.

„Proč se mě na to ptáš?“ pokračoval Ježíš. „Zeptej se těch, kteří mě slyšeli. Ti vědí, co jsem učil.“

Rozhodná odpověď Annáše umlčela. Jeden z jeho úředníků se však rozcítil, dal Ježíši ránu do obličeje a zakřičel: „Jak to mluvíš s veleknězem?“

Ježíš si olízl naprasklý ret, z něhož mu vytryskla krev, a klidným hlasem odvětil: „Pokud jsem řekl něco špatného, dokaž, že je to špatné. Pokud to ale bylo správné, pak nechápu, proč mě biješ.“ V jeho hlase nebyl ani náznak hněvu. Mluvil zcela vyrovnaně a sebejistě. I když mohl své nepřátele kdykoli zničit, choval se k nim slušně a pokorně. Ještě před stvořením světa se totiž zavázal, že lidstvo v případě potřeby vysvobodí. Vezme na sebe jeho úděl a zemře za ně. Kvůli tomuto slibu a z lásky k Otci bez námitek strpěl surové jednání lidí, které přišel zachránit. Jediná naděje světa spočívala v tom, že Kristus vydrží vše, čemu ho lidé vystaví.

Annáš neměl času nazbyt. Pokud Ježíše neodsoudí do Velikonoc, budou muset jeho soud kvůli svátkům o týden odložit. V takovém případě by se jim jejich záměry nemuselo podařit uskutečnit. Bouřlivá nálada opadne, lidé se uklidní, přidají se na Ježíšovu stranu a postaví se proti kněžím.

„Okamžitě ho odveďte ke Kaifášovi!“ nařídil Annáš, když zjistil, že sám žádný důvod k obžalobě nenajde.

Stráže popadly Ježíše a vyrazily s ním ke Kaifášovu paláci. Annáš šel s nimi. Kaifáš, saducej, který Ježíše nenáviděl, byl rozhodnutý udělat vše pro to, aby ho zničil. Spojil svoje síly s Annášem a začal Ježíše vyslýchat, ale ani on nemohl najít žádnou záminku pro jeho odsouzení. Nechal ho tedy předvést před veleradu, která se sešla v soudní síni, a sám usedl v jejím čele.

Po stranách seděli soudci a ti, kdo měli na procesu zvláštní zájem. Kolem veleknězova stolce byli rozestaveni římsí vojáci. Ježíš stál před ní. Pohledy přítomných se upíraly na něho. Všichni byli rozrušení, jen Ježíš klidný a vyrovnaný. Jako by bylo ovzduší kolem něho naplněné pokojem.

Kaifáš si toho všiml a rozčílil se. Vnímá Ježíše jako svého soupeře, záviděl mu náklonnost lidí, a proto se ho rozhodl ponížít. Vstal, sebestě se rozhlédl po místnosti a jízlivým hlasem řekl: „No tak nám ukaž, co dovedeš! Čekám, až předvedeš nějaký zázrak.“

Ježíš na jeho povýšená slova vůbec nereagoval. Klidně stál, díval se před sebe a mlčel. Rozdíl mezi jeho vznešeným klidem a Annášovou zlomyslností bil do očí. Lidé si toho všimli a začali si šeptat: „Je možné, aby člověka, který se chová tak způsobně, soudili jako zločince?“

Kaifáš jejich poznámky zaslechl a snažil se výslech urychlit. UVědomoval si, jak je celá situace riskantní. Ve veleradě seděli saduceové i farizejové, kteří se vzájemně neustále o něco přeli. Panovalo mezi nimi takové napětí, že stačilo jen připomenout některé z citlivých témat, a byl oheň na střeše. Kdyby Ježíš chtěl, mohl by několika dobře volenými slovy podnítit jejich vzájemnou nesnášenlivost a odvést tak pozornost od sebe. Kaifáš usilovně přemýšlel, jak sporu zabránit.

Můžu předvolat svědky, kteří slyšeli, jak Ježíš odsuzoval kněze a zákoníky a nazýval je pokrytci a vrahy, říkal si v duchu. Jejich svědectví je ale v této chvíli nežádoucí. Saduceové o farizejích říkají to samé. Navíc by to neobstálo u Římanů, kteří farizeje a kněží také nemají příliš v lásce. Anebo můžu vytáhnout důkazy, že Ježíš nedbal na židovské tradice. Těch mám opravdu dost. Ale otázka tradic je pro farizeje a saduceje ožehavým tématem a u Římanů by takový důkaz neměl žádnou váhu. Můžu také mluvit o porušování soboty. Ovšem to je velmi riskantní, protože bych tím upozornil na zázračná uzdravení, která jsou jasným důkazem Ježíšovy moci. Na jeho tváři ležel temný stín. Bylo vidět, že je v rozpacích. Nakonec se podíval na Annáše a nenápadně kývl hlavou. Dal mu tak znamení, aby nechal předvést falešné svědky.

„Slyšel jsem, jak obžalovaný říká, že zboří chrám a do tří dnů ho postaví znovu,“ tvrdil první z nich. Překroutil slova, která Ježíš pronesl na začátku své veřejné služby. Ježíš ve skutečnosti totiž řekl: „Zbořte tento chrám, a ve třech dnech ho postavím.“

Po něm přišli další a tvrdili, že Ježíš organizoval ozbrojenou vzpouru a chtěl svrhnout vládu Říma. Jejich výpovědi však byly nejasné a vzájemně si protirečily.

Ježíš falešným svědectvím trpělivě naslouchal. Vůbec se nebránil. Všem přítomným bylo jasné, že je celá věc zinscenovaná. Vyšetřování k ničemu nevedlo. Kaifáš byl zoufalý. Zbývalo mu jediné: přimět Ježíše, aby se usvědčil sám. Postavil se a jeho tvář planula hněvem, když zlostně vykřikl: „Nemáš, co bys na ta obvinění řekl?“ Z jeho hlasu i vystupování bylo zřejmé, že by Ježíše nejraději zabil. Ten se však na něho jen smutně podíval a mlčel. To Kaifáše ještě více pobouřilo. Zvedl pravici k nebi a zvolal: „Zapřísahám tě při živém Bohu, abys nám řekl, jsi-li Mesiáš, Syn Boží!“

Ježíš zvedl hlavu, kterou ozařovalo nebeské světlo, a rozvážně pronesl: „Ty sám jsi to řekl.“ Potom se rozhlédl kolem a dodal: „Uvidíte mě sedět po pravici Všemohoucího a přicházet z nebe.“

Tato slova Kaifáše vyděsila. Představa, že by jednou mělo přijít vzkříšení mrtvých, že by všichni stanuli před Božím soudem a dostali za své jednání spravedlivou odplatu, mu naháněla strach. Najednou mu před očima vyvstaly výjevy z posledního soudu. Viděl mrtvé vstávat z hrobů a s nimi i tajemství jejich životů. Zachvěl se. Na zlomek vteřiny měl pocit, že stojí před Božím trůnem. Podlomila se mu kolena a cítil, jak mu po čele stéká krůpěj potu. Chvějící se rukou ji setřel, odhrnul si pramínek vlasů, který mu spadl do čela, a zhluboka se nadechl.

Vidění se rozplynulo. Ježíšova slova se Kaifáše hluboce dotkla. Posedla ho přímo ďábelská zuřivost. V předstíraném zděšení roztrhl před očima přítomných své roucho a pobouřeně zvolal: „Už není třeba předvolávat další svědky! Na vlastní uši jste slyšeli, jak se rouhá. Co si o tom myslíte?“

V řadách členů vele rady to zašumělo a kdosi vykřikl: „Zaslouží si nejpřísnější trest.“

„Ano, popravte ho!“ přidávali se další. Nenašel se nikdo, kdo by se Ježíše zastal. Velerada jednomyslně rozhodla, že si zaslouží smrt. Vyslychat vězně v noci však bylo v rozporu s židovským zákonem. Právoplatný rozsudek mohla vynést jen rada, která se sešla v plném počtu a za bílého dne. Přesto s Ježíšem už nyní zacházeli jako s odsouzeným zločincem.

Jakmile se kněží shodli, že zasluhuje trest smrti, strážce ho popadly a odváděly ze soudní síně. Vedly ho v poutech přes otevřené nádvoří, kde se shromáždilo vojsko a dav. Ze všech stran k němu doléhaly posměšky. Lidé se mu vysmívali, že se prohlásil za Božího Syna. Když potom na strážnici čekal na řádný soud, rozdováděný dav se ho zmocnil a začal si na něm vylívat zlost, kterou v něm probouzela jeho čistá povaha. Žádný zločinec nikdy nezakusil tak nelidské zacházení jako on.

Po rozednění se velerada sešla k dalšímu jednání a Ježíš byl předveden do soudní síně. Už v noci prohlásil, že je Boží Syn, a členové vele rady ho na základě tohoto tvrzení obvinili. Nemohli ho však odsoudit, protože mnozí z nich se nočního výslechu nezúčastnili a jeho slova neslyšeli. Bylo třeba přinutit ho, aby svůj výrok zopakoval. Jestliže pro-

hlásí, že je Mesiáš, podsunou mu protistátní politické úmysly a přinutí Římany, aby jejich rozsudek potvrdili.

Jeden z členů rady se postavil a vyzval ho: „Pokud jsi Mesiáš, řekni nám to.“

Ježíš se na něho podíval, ale mlčel.

„No tak řekni, jestli jsi Mesiáš. Potřebujeme to vědět,“ naléhali ostatní.

„I když vám to řeknu, stejně mi neuvěříte. A když se vás na něco zeptám, neodpovíte,“ pronesl Ježíš smutně a dodal: „Od této chvíle budu sedět po pravici Boží.“

„Jsi tedy Mesiáš, Syn Boží?“ zeptali se ho jednohlasně.

„Vy sami říkáte, že jsem,“ odvětil Ježíš klidně.

Po těchto slovech zavládlo v soudní síni zděšení. Ze všech stran se ozývaly pohoršené výkřiky. „Je to jasné,“ zvolal Kaifáš. „Slyšeli jsme, jak se rouhá. Zaslouhuje smrt.“

Tak představitelé židovského národa Ježíše jednomyslně odsoudili k smrti. Teď už potřebovali jen souhlas Římanů a mohli s nepohodlným buřičem skoncovat.

Když soudci vynesli nad Ježíšem rozsudek, lidí se zmocnila šílená zuřivost. Křik davu připomínal řev divokých šelem. Jako smyslů zbavení se vrhali na Ježíše a volali: „Je vinen! Zabijte ho!“ Nebýt římských vojáků, nebyl by se Ježíš ukřižování na Golgotě vůbec dožil. Lidé by ho rozsápali na kusy.

Kněží a přední muži zapomněli na důstojnost svého úřadu a hrubě Ježíši nadávali. Vysmívali se mu pro jeho rodinný původ. Křičeli, že si za troufalá slova o svém mesiášství zaslouží nejpotupnější smrt. Nejzvrhlejší lidé mu přehodili přes hlavu starý plášť, bili ho do tváře a posměšně volali: „Hádej, Mesiáši, kdo tě udeřil.“ Potom z něho plášť strhli a jeden z nich mu plivl do obličeje.

Ježíš tím vším nevýslovně trpěl. Každé slovo ho zraňovalo, každý úder ho pálil na kůži jako oheň. Byl zničený z toho, že lidé, které přišel zachránit, v poblouznění smyslů odsoudili k smrti vlastního Stvořitele.

PETROVA ZRADA

Podjatý soud a nenávistné chování lidí Ježíše sice trápily, ale mnohem větší muka mu působilo něco jiného. Původcem jeho největší bolesti byl jeden z nejbližších učedníků, který ho zradil ve chvíli, kdy stál před Kaifášem jako terč všeobecného posměchu.

Když se učedníci v Getsemanské zahradě rozprchli na všechny strany, dva z nich – Petr a Jan – průvod s Ježíšem zpovzdálí sledovali. Podařilo se jim proniknout až do soudní síně.

Na nádvoří paláce hořel oheň, protože nad ránem bývalo obvykle velmi chladno. Kolem ohně postávala skupinka lidí a Petr se k ní bez váhání připojil. Ze všech sil se snažil maskovat, že je Ježíšovým učedníkem. *Pokud se budu tvářit lhostejně, říkal si, lidé si budou myslet, že patřím k těm, kteří přivedli Ježíše do soudní síně.* Po chvíli mu však oheň ozářil tvář a jakási žena si ho začala zkoumavě prohlížet. Viděla ho přicházet s Janem a neunikla jí jeho sklíčenost. *Mohl by to být Ježíšův učedník, pomyslela si a hned se zeptala: „Nepatříš náhodou k tomu buřiči z Galileje?“*

Petr se ulekl. Všichni se na něho okamžitě podívali. Snažil se předstírat, že nechápe, o čem ta žena mluví, ale ona trvala na svém. „Je to učedník toho Galilejce,“ říkala všem kolem.

Petr se ocitl v úzkých. Bylo jasné, že musí něco říct. Nadechl se a podrážděně odsekl: „Vůbec ho neznám.“ Jakmile to vyslovil, uslyšel kohoutí zakokrhání. Jako by mu kohout říkal: „Petře, Petře, tak brzy zapíráš toho, koho nade vše miluješ?“ Pocítil obrovskou tíhu viny a rychle od ohně odešel.

Snažil se ztratit v davu. Tvářil se, že ho Ježíšův výslech nezajímá, ale ve skutečnosti trpěl, když viděl, jak krutě s Ježíšem zacházejí. Navíc ho rozčilovalo, že si Ježíš takové jednání nechává líbit a dovoluje svým nepřítelům, aby ho ponižovali. Aby zamaskoval své rozpoložení, připojil se k nemístnému vtipování Ježíšových pronásledovatelů. Vypadal však nepřirozeně. Přetvařoval se, a třebaže se snažil, nedokázal potlačit vztek nad tím, že lidé ubližují jeho Učíteli.

Svým křečovitým jednáním na sebe znovu upoutal pozornost. Jakýsi muž se na něho podíval a řekl: „Ty jsi jeho učedník, že?“

Petr zpanikařil. Dostal strach a vykřikl: „Přísahám, že ho neznám! Nemám s ním vůbec nic společného!“ Při těchto slovech se mu zatmělo před očima a odpotácel se na druhou stranu nádvoří. Nechápal, co se s ním děje. Kdyby mohl bojovat, určitě by se bil hlava nehlava, ale teď se zachoval jako zbabělec. V duchu si slíbil, že se to už nesmí opakovat.

Asi o hodinu později dostal ještě jednu příležitost. Velekněžův sluha, příbuzný muže, jemuž Petr utal ucho, se zeptal: „Nejsi ty náhodou jeho učedník? Viděl jsem tě, když jsme ho zatýkali v Getsemanské zahradě.“

Petr se přestal ovládat. Zapomněl, co si slíbil, a ze všech sil se snažil zakrýt, že patří k Ježíši. Začal klít a nadávat, což Ježíšovi učedníci nedělali. „Co po mně chcete?“ rozkřikl se na služebníka. „Kolikrát vám mám říkat, že s tím pobudou nemám nic společného!“ Vtom uslyšel v dálce zakokrhát kohouta. Petrovi se podlomila kolena. Kohoutí kokrhání mu připomnělo Ježíšova slova: „Dřív než kohout dvakrát zakokrhá, třikrát mě zapřeš!“ Z očí mu vyhrkly slzy. Odvrátil se od hloučku lidí, kteří si ho nedůvěřivě prohlíželi, a podíval se do míst, kde stál Ježíš. Ve stejném okamžiku k němu otočil hlavu i jeho Učitel a jejich pohledy se setkaly. Z Ježíšovy tváře vyzářoval smutek, nebyl v ní však ani náznak hněvu.

Jakmile Petr uviděl jeho bledou tvář, chvějící se rty, pohled plný soucitu a odpuštění, cítil se, jako by mu někdo zabodl nůž do srdce. Probudilo se v něm svědomí a oživila se mu paměť. Vybavil si, jak před několika hodinami sliboval, že půjde s Ježíšem i do vězení či na smrt. Vzpomněl si, jak mu Ježíš v horní místnosti řekl, že ještě tuto noc ho třikrát zapře. Došlo mu, jak dobře ho Ježíš zná – jak dobře zná nejméně místa jeho srdce a umí v nich číst. Byl zdrcený.

Hlavou se mu míhaly vzpomínky. Měl před očima Ježíšovo milosrdenství, jeho laskavost a trpělivost, vlídnost a shovívavost, které prokazoval bloudícím lidem. S hrůzou si uvědomil, jak je nevděčný, neupřímný, pokrytecký a prolhaný. Znovu se podíval směrem, kde stál

Ježíš, a zahlédl, jak ho někdo udeřil do tváře. Už se na to nemohl déle dívat. Odvrátil pohled, rukou se opřel o zeď a po chvíli se zlomeným srdcem vyběhl ze soudní síně.

Spěchal někam do tmy, do ústraní. Nevěděl kam, a ani mu na tom nezáleželo. Vyběhl z paláce a chtěl zmizet v některé z postranních uliček, když vtom uviděl Jidáše. Bledý jako smrt stál opřený o vnější zeď paláce. Jeho tvář se leskla studeným potem, propadlé oči zoufale těkaly ze strany na stranu a ruce se mu třáslly. Petr se na okamžik zastavil. Všiml si ho už dříve v soudní síni, kde se k jeho velkému údivu přede všemi přiznal, že Ježíše zradil.

Během výslechu se v síni náhle ozval ochraptělý hlas: „Je nevinný, Kaifáši! Ušetři ho!“

Jidášova vysoká postava se prodírala vyděšeným davem. Byl bledý, ztrhaný, zrovna jako teď. Přihnal se před soudný stolec a hodil před nejvyššího kněze stříbro, které dostal za svou zradu. Chytil Kaifáše za roucho a prosil ho, aby Ježíše propustil.

„On je nevinný, nevinný!“ vykřikoval zoufale.

Kaifáš se mu loztně vytrhl, ale nevěděl, co říct. Zrada byla odhalena. Všem bylo jasné, že kněží podplatili učedníka, aby Ježíše zradil.

„Jsem ztracený!“ zvolal Jidáš. „Zradil jsem nevinného!“

„Okamžitě zmiz!“ procedil Kaifáš skrze zuby.

Jidáš se v zoufalství vrhl Ježíši k nohám a vzlykal: „Vím, že jsi Boží Syn! Vím, že jsi nevinný! Prosím, vysvobod' mě.“

Petr žasl, když se k němu Ježíš sklonil a utěšoval ho. Nedokázal pochopit, jak je možné, že i se zrádcem jedná tak ohleduplně a soucitně. Nyní mu toto vědomí dodalo odvalu. Cítil se také jako zrádce. Srdce mu krvácelo. Znovu pohlédl na Jidášovu zuboženou tvář a pak zmizel ve tmě. Cesty těchto dvou učedníků se navždy rozešly. Petr ještě zaslechl, jak Jidáš třikrát vykřikl „Je pozdě! Je pozdě! Je pozdě!“, a pustil ho z hlavy. Později se dozvěděl, že se Jidáš pod tíhou viny oběsil.

Petr proběhl městem, dostal se za jeho hradby a znenadání se ocitl v Getsemanské zahradě. Zarazil se. Živě si představil, co se tam před

několika hodinami odehrálo. Opět spatřil Ježíšovu tvář sevřenou úzkostí. S výčitkami svědomí vzpomínal, jak Ježíš plakal a sám zápasil na modlitbách, zatímco oni tvrdě spali. V uších mu zněla jeho slova: „Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení.“ V duchu se vrátil do soudní síně. S bolestí v srdci si uvědomil, že poníženého a ztrápeného Ježíše nejvíce ranil právě on. Na místě, kde Ježíš před několika hodinami vyléval svému Otci svoji duši, padl Petr na tvář a přál si zemřít. Jedinou jeho nadějí byla víra v Ježíšovu lásku a dobrotu. Za tři roky, co byl jeho učedníkem, v něm poznal milosrdného Boha, který přijímá i ty největší hříšníky. Ležel na zemi, vzlykal a zarýval prsty do hlíny. Měl pocit, že je navždy ztracen.

ROZSUDEK

Jakmile velerada dospěla k závěru, že Ježíš zasluhuje trest, odvedla ho do soudní síně římského místodržitele Piláta. Pilát chtěl s vězněm co nejrychleji skoncovat, protože byl ospalý a unavený. Nasupeně na něho pohlédl, ale to, co uviděl, ho překvapilo. Až dosud se nesetkal s nikým tak laskavým a ušlechtilým, jako byl Ježíš. V jeho tváři nenašel ani náznak viny, strachu, troufalosti či vzdoru. Ani v nejmenším nevypadal jako zločinec.

„Kdo to je?“ zeptal se členů velerady. „A z čeho ho obviňujete?“

Židé znejistěli. Uvědomovali si, že jejich obžaloba je neopodstatněná, a nechtěli, aby byl Ježíš znovu vyslýchán. „Je to podvodník jménem Ježíš Nazaretský!“ vyhrkli.

„Co provedl?“ vyptával se Pilát.

Kněží se ocitli v úzkých. „Když říkáme, že je to zločinec, znamená to, že je zločinec, jinak bychom ho sem nevodili,“ odpověděli rozčileně.

Doufali, že tím Piláta přesvědčí a on potom bez zdlouhavého vyšetřování vyhoví jejich žádosti.

„Pokud stačí váš úsudek, proč ho přivádíte ke mně?“ obořil se na ně Pilát. „Vezměte si ho a suďte ho podle svého zákona!“

„My jsme ho už odsoudili,“ odvětili kněží rozpacitě. „Teď jen potřebujeme, abyste vy, Římané, náš rozsudek potvrdili.“

„A jak zní váš rozsudek?“ zeptal se Pilát o poznání klidněji.

Kněží se na sebe podívali a pak nejistě odpověděli: „Trest smrti.“

Pilát nebyl jako soudce ani svědomitý, ani spravedlivý. Byl to sice slaboch, ale žádosti Židů odmítl vyhovět. „Pokud neveznesete žalobu, neodsoudím ho,“ řekl odhodlaně.

Kněží byli v rozpacích. Pochopili, že nesmějí dopustit, aby vyšlo najevo, že Ježíš byl uvězněn z náboženských důvodů. V takovém případě by se svým rozsudkem před Pilátem neobstáli. Museli vyvolat dojem, že se provinil proti občanskému zákonu. Předvolali tedy falešné svědky a vznesli proti němu svou žalobu: „Podle našeho zjištění tento člověk rozvrací náš národ, brání odvádět císaři daně a prohlašuje se za židovského krále.“ Věděli, že jsou všechna tři obvinění vylhaná, ale chtěli dosáhnout svého a neštíteli se ani křivé přísahy.

Pilát jim však nevěřil. Neuměl si představit, že by tento mírný a pokorný muž byl schopen něčeho takového. Nabyt přesvědčení, že se Židé snaží zlikvidovat nevinného člověka, který stojí v cestě židovským hodnostářům. Obrátil se k Ježíši a zeptal se ho: „Ty jsi král Židů?“

„Ty sám to říkáš,“ odvětil Ježíš a jeho tvář se rozzářila.

„Tak vidíš, přiznal se!“ vykřikl Kaifáš. K němu se přidali další kněží, kteří žádali, aby Ježíše okamžitě odsoudil k trestu smrti. Po nich se rozkřičel i dav a soudní síň se otrásla ohlušujícím řevem.

Pilát byl zmatený. Když viděl, že se Ježíš obviněním nebrání, zeptal se ho: „To vůbec nic neřekneš? Vždyť ti jde o život.“

Ježíš už však nepromluvil. Stál tiše a s klidem vyslechl všechny urážky a falešná obvinění. Jeho chování svědčilo o jeho nevině. Kněží i přihlížející zuřili. Vypadalo to, jako by na něho dorážely vlny rozbouřeného

oceánu, ale žádá se ho nedotkla. Ježíšovo mlčení bylo výmluvné – jako světlo vyzářující z lidského nitra.

Tomu člověku snad nezáleží na životě, že je k soudnímu líčení tak lhostejný, pomyslel si Pilát a pozoroval Ježíšovu tvář, ale nenašel v ní ani náznak touhy po odplatě. Bylo mu jasné, že Ježíš není ani zdaleka tak špatný jako ti ukřičení kněží. Chtěl se od něho dozvědět, jak se věci mají, a na chvíli uniknout hlučícímu davu. Vzal si ho tedy stranou a znovu se otázal: „Jsi židovský král?“

„Ptáš se na to sám od sebe, anebo proto, že tě k tomu přinutili druzí?“ zeptal se Ježíš. Věděl, že na Piláta působí Bůh, a chtěl, aby řekl, jestli ho k otázce přivedla obvinění kněží, nebo touha dozvědět se pravdu.

Pilát otázce moc nerozuměl, ale ozvala se v něm pýcha. Nechtěl se přiznat k přesvědčení, které se ho zmocňovalo, a proto odvětil: „Jsem snad Žid? Tvůj národ a velekněží mi tě vydali. Čím ses provinil?“

Pilát sice promarnil jedinečnou příležitost, ovšem Ježíš mu dal další šanci. Řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby bylo, moji služebníci by za mě bojovali. Mé království však není odtud.“

„Jsi tedy král?“

„Ty sám to tvrdíš. Narodil jsem se proto, abych lidi seznámil s pravdou. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“

Pilát na Ježíše překvapeně pohlédl. Zatoužil poznat pravdu, proto se zeptal: „Co je pravda?“

Odpovědi se však už nedočkal. Ze soudní síně se totiž ozval příšerný hluk. Kněží se hlasitě domáhali rychlého jednání. Pilát se vrátil k Židům. „Podle mě je nevinný,“ prohlásil rozhodně.

V soudní síni na okamžik zavládlo ticho, které se vzápětí proměnilo v hlasitý povyk.

„To tě bude mrzet!“ křičeli zklamaní kněží. „Budeme si stěžovat u císaře! Řekneme mu, že odmítáš odsoudit jeho nepřítele.“

„Je to darebák,“ volali přihlízející. „Svým učením pobuřuje lidi po celém Judsku; začal v Galileji – a přišel až sem!“

Pilát sice věděl, že je Ježíš nevinný, ale zalekl se otevřeného nepřátelství vůdců židovského národa. Báł se, že dojde k povstání, a proto řekl: „Pokud je z Galileje, ať ho soudí Herodes.“ Otočil se k vojákům stojícím u dveří a rozkázal: „Okamžitě ho k němu odveďte!“

Vojáci Ježíše popadli a rychle ho vedli do Herodovy soudní síně. Spolu s nimi šla početná skupina kněží, obklopená obrovským davem lidí. Když dorazili na místo, představitelé židovského národa vznesli proti Ježíši svá obvinění.

Herodes se potutelně usmíval. Měl obrovskou radost, že se s Ježíšem konečně setkává. Už dávno si přál vidět nějaký zázrak, který tento podivný muž z Galileje údajně předváděl. Postavil se před Ježíše, zblízka si ho zálibně prohlédl a nakonec vystěkl: „Pokud mi předvedeš nějaký zázrak, pustím tě na svobodu.“ Potom luskl prsty a přikázal strážím, aby přivedly z ulice nějaké mrzáky, které by mohl Ježíš uzdravit.

Kněžím se podlamovala kolena. Měli strach, že Ježíš před Herodem projeví svou moc a dokáže, že je nevinný. Věděli, že by to zmařilo jejich plány, a dost možná by je to stálo i život. Začali křičet, že je to zrádce a rouhač, který koná zázraky v moci samotného ďábla. V síni nastal zmatek, každý vykřikoval něco jiného.

„No tak, dělej něco!“ vybídl Herodes Ježíše. „Copak nechápeš, že ti jde o život?“

Ježíš jen stál a zarytě mlčel. To Heroda rozčílilo. Připadalo mu, že si z něj Ježíš vůbec nic nedělá. Netečnost byla pro nadutého a ješitného krále potupnější než otevřené nepřátelství. Znovu Ježíši zlostně pohrozil, ale on se na něho ani nepodíval. Nepřišel na svět uspokojit lidskou zvědavost. Přišel uzdravovat zlomená srdce a přivádět je zpět k Bohu. Proto na Herodovy výzvy vůbec nereagoval.

Herodes zrudl vzteky. Obrátil se k davu a zvolal: „Je to podvodník!“ Pak se otočil k Ježíši a s neskrývanou nenávistí řekl: „Jestli nedokážeš, že je to, co o sobě tvrdíš, pravda, vydám tě vojákům a lidu. Ti tě snad donutí promluvit. Pokud se ukáže, že se jen chvástáš, čeká tě smrt. Jestliže jsi Syn Boží, zachraň se zázrakem.“

Jakmile domluvil, dav se vrhl na Ježíše jako divá zvěř na kořist a smýkal jím sem a tam.

Herodes dal na něj navléct slavnostní šat a přihlížející se mu začali posmívat, bili ho do tváře, plivali na něj a klaněli se mu. Když se dostatečně vyzuřili, Herodes rozkázal, aby vězně odvedli zpět k Pilátovi.

Jakmile se Pilát dozvěděl, že je Ježíš zpátky, zdrtilo ho to. „Co s ním mám udělat?“ ptal se podrážděně Židů. „Už jsem vám přece řekl, že podle mě je nevinný.“

Židé začali křičet. Z davu se ozývaly hrubé nadávky a strašlivá obvinění.

„Vím, co udělám,“ řekl Pilát, aby uklidnil vzrůstající vřavu. „Dám ho zbičovat a pak ho propustím.“

„V žádném případě,“ nesouhlasili Židé. „Je to buřič a nepřítel císaře! Zaslouhuje smrt!“

Pilát nevěděl, co má dělat. Za každou cenu se chtěl vyhnout problémům. Byl sice přesvědčený o Ježíšově nevině, ale neměl dostatek odvahy, aby ho okamžitě propustil. Báł se, že by mohlo dojít ke vzpouře.

V tom okamžiku se k němu prodral posel s dopisem od jeho ženy. Pilát ho chvatně otevřel a četl: *„Nezačíněj si nic s tím mužem. Dneska se mi o něm zdálo. Je to Boží Syn.“*

Pilát zbledl. Zmítaly jím rozporuplné pocity. Nevěděl, co má dělat, a kněží s předními muži dále podněcovali lid. Bylo třeba zasáhnout. Pilát si vzpomněl na tradici, která by mohla pomoci Ježíše osvobodit. O svátcích bývalo zvykem propouštět na přání lidí jednoho židovského vězně. Římané v té době věznili jistého Barabáše, odsouzeného k trestu smrti. Prohlašoval o sobě, že je Mesiáš, podněcoval vzpouru proti římské vládě a tvrdil, že má moc nastolit nový řád a napravit svět. Byl to otrlý a nenapravitelný zločinec, který pod rouškou náboženského nadšení skrýval svoji krutost. Pilát se rozhodl, že dá lidem na výběr mezi Barabášem a Ježíšem. Rázným gestem utišil povyk a do nastalého ticha vážně pronesl: „Dnes mohu pustit na svobodu jednoho vězně. Chcete, abych propustil Barabáše, anebo Ježíše?“

Ticho se opět proměnilo v ukrutnou vřavu. „Propuště nám Barabáše!“ křičeli lidé jako smyslů zbavení.

Pilát si myslel, že mu špatně rozuměli, proto se znovu zeptal: „Chcete, abych propustil židovského krále?“

„Pryč s ním!“ volali lidé. „Propuště Barabáše!“

„Co mám tedy udělat s Ježíšem?“ ptal se Pilát bezradně.

V davu to podrážděně zahučelo a potom se ozval výkřik, který se změnil v hrůzostrašné skandování: „Ukřižuj ho! Ukřižuj ho! Ukřižuj ho!“

Pilát se vyděsil. S něčím takovým nepočítal. Nechtěl vydat nevinného člověka tak potupné a strašlivé smrti. „A čeho se vlastně dopustil?“ zeptal se opět, když dav ztichl. Na zdůvodňování už však bylo příliš pozdě. Lid nezádal důkaz Kristovy nevinoty, ale jeho odsouzení.

Pilát se naposledy pokusil Ježíše zachránit. Zakřičel: „Podle mě je nevinný. Nezaslouží si smrt. Nechám ho zbičovat a pak ho propustím.“

Lidé ale nechtěli o propuštění ani slyšet. „Na kříž s ním! Na kříž!“ křičeli.

Když Pilát viděl zběsilost davu, zpanikařil a dal vojákům pokyn, aby Ježíše zbičovali. Kožené řemeny s drobnými háčky dopadaly na jeho záda a zanechávaly po sobě krvavé stopy. Zanedlouho měl kůži na zádech úplně sedřenou. Potom ho popadli, odvedli do místodržitelského dvora a zavolali celou setninu. Navlékli mu purpurový plášť, upletli trnovou korunu, nasadili mu ji na hlavu a začali se vysmívat. Klaněli se mu a volali: „Buď zdrav, židovský králi!“ Přitom na něho plivali, bili ho do tváře a padali před ním na zem. Tu a tam některý z vojáků natáhl ruku, vzal Ježíši třtinu, kterou mu dali místo žezla, a bil ho po hlavě, až se mu trny koruny zarávaly do spánků a po tváři a vousech mu stékala krev.

Pilát si myslel, že se lidé nad zuboženým Ježíšem slitují. Doufal, že jim bičování a posměch bude stačit. Mýlil se však. Jakmile nechal vedle zkraveného Ježíše v purpurovém rouchu a trnové koruně postavit Barabáše a znovu lidem položil otázku, koho má propustit, ozvalo se jednohlasné: „Propuště Barabáše!“

Třebaže bylo na první pohled jasné, že je mezi zločincem Barabášem a nevinným Ježíšem obrovský rozdíl, žádali Ježíšovu smrt. Kněží podnítli lidi k bezmezné zuřivosti a dav začal opět skandovat: „Ukřižuj ho! Ukřižuj ho! Ukřižuj ho!“

„Sami si ho ukřižujte! Podle mě je nevinný,“ zvolal Pilát zoufale.

„Musí zemřít,“ ozvali se kněží, „protože se vydával za Božího Syna.“

To Piláta vyvedlo z míry. Neměl sice o Ježíši a jeho poslání správnou představu, ale měl jakousi neurčitou víru v Boha a bytosti, které člověka přesahují. Myšlenka, která se mu předtím jen mihla hlavou, teď získávala jasnější podobu. Rychle se vrátil do soudní síně. „Odkud jsi?“ zeptal se Ježíše.

Jeho otázka však zůstala bez odpovědi.

„Ty se mnou nemluvíš?“ Piláta se Ježíšovo mlčení dotklo. „Víš, že je v mé moci propustit tě – ale také nechat tě ukřižovat?“ řekl povýšeně.

„Neměl bys nade mnou žádnou moc,“ vydralo se z Ježíšových rozbitých úst, „kdybys ji nedostal shůry.“

Pilát si ho prohlédl od hlavy k patě, předstoupil před zástup a znovu řekl: „Je nevinný. Propustím ho.“

„Jestli ho propustíš, nejsi císařův přítel,“ křičeli Židé. „Každý, kdo se vydává za krále, je proti císaři.“ Tím se dotkli Pilátova citlivého místa. Římská vláda mu totiž příliš nedůvěřovala a Pilát dobře věděl, že taková zpráva by ho mohla zničit. Uvědomoval si, že pokud Židům nevyhoví, obrátí svůj hněv proti němu. Ve své pomstychtivosti se nezastaví před ničím.

Usedl na soudný stolec, ukázal prstem na Ježíše a pronesl: „Hle, váš král!“

„Pryč s ním! Ukřižuj ho!“ volali lidé.

„Chcete, abych ukřižoval vašeho krále?“ zeptal se Pilát překvapeně.

„Nemáme krále, jen císaře,“ odpověděli Židé sborem. Židovský národ si zvolil pohanského vládce a tím se zřekl Boží vlády. Od této chvíle už Židé neměli svého Zachránce. Neměli krále, ale císaře.

Když Pilát viděl, že je nijak neobměkčí, omyl si před zraky zástupu ruce a řekl: „Já za jeho smrt nenesu vinu. Je to vaše věc.“ Zahanbeně

se podíval na Ježíše, který si jako jediný ze všech přítomných zachoval klid. Z jeho tváře vyzářoval pokoj. Zdálo se, že se kolem jeho hlavy rozlévá tlumené světlo. *Je to Bůh*, pomyslel si Pilát. Potom se znovu obrátil k davu. „Vezměte si ho a ukřižujte. Ale pamatujte si, že já ho považuji za spravedlivého člověka. A za to, co se dnes stane, at' ten, koho tento muž prohlašuje za svého Otce, soudí vás, ne mne,“ prohlásil a otočil se k Ježíši. „Odpusť, nemohu tě zachránit.“ Opět ho nechal zbičovat a vydal ho lidem, aby ho ukřižovali.

UKŘIŽOVÁNÍ

Slunce šplhalo po obloze a svým žářem sužovalo všechno živé. Kolem deváté se na nádvoří ozval hluk a práskání biče. Jeden z vojáků vykřikl: „No tak, hněte sebou!“ V bráně se objevili první lidé. V čele průvodu šli otroci, kteří nesli dlouhé železné hřeby, provazy a kladiva, za nimi pochodovalo několik vojáků a v jejich těsném závěsu klopýtali odsouzení – dva zloději a Ježíš. Každý z nich, jak to nařizoval římský zákon, si nesl na zádech příčný trám.

Ježíš se sotva vlekl. Byl vysílený, zmučený, utýraný. Z rozdrásaných zad mu tekla krev, trnová koruna se mu zarývala do hlavy, nohy se mu třáslly. Dav, který Ježíše doprovázel, viděl, jak je vyčerpaný a vrávorá, ale nikdo mu nepomohl. Po několika krocích Ježíš pod tíhou břemene upadl a trám ho přirazil k zemi. Z jeho úst se vydral tlumený sten. Byla to hrozná podívaná. Vojáci dostali strach, že by odsouzenec mohl zemřít dřív, než ho stačí ukřižovat, a proto se začali rozhlížet po někom, kdo by mu pomohl. Vtom jeden z nich uviděl v zástupu statného muže. Byl to Šimon z Kyrény, který se právě vracel z pole. Slyšel hrubé urážky, nadávky a stále se opakující posměšné výkřiky. V údivu nad tím vším se zastavil.

V tu chvíli k němu přistoupil voják a poručil: „Pomoz mu!“

Šimon se bez řeči sklonil k Ježíši, sundal mu ze zad těžké břemeno a nechal si je naložit na svá záda. Potom se vydal na vrchol hory. Tento okamžik od základu změnil jeho život. Díky tomu, že se tváří v tvář setkal se svým Zachránцем a měl účast na jeho utrpení, se v jeho srdci probudila láska k Bohu a později se stal křesťanem.

Ježíš namáhavě vstal, narovnal se a rukou si otřel krev z čela. Vtom vzduchem zasvítil tenký řemen biče a dopadl na Ježíšova zkrvavená záda. Ježíš poklesl v kolenou a zasténal. Ženy stojící poblíž začaly naříkat. Už nemohly déle snášet pohled na zuboženého člověka. Nad jeho utrpením jim pukalo srdce.

Ježíš na ně pohlédl a z rozbitých rtů mu splynula soucitná slova: „Dcery jeruzalémské, nade mnou neplačte! Plačte nad sebou a svými dětmi.“ I ve chvíli největšího utrpení myslel na druhé. Znal budoucnost a věděl, že mnohé z těch, které nad ním nyní pláčou, zahynou i se svými dětmi během zkázy Jeruzaléma.

V davu to vřelo. Vzduchem se nesly posměšné poznámky. „Uvolněte cestu králi,“ křičeli jedni. „Tvrdil o sobě, že je Syn Boží, a teď sotva stojí na nohou!“ volali druzí. Mnozí z těchto posměváčků jen o pár dní dříve provolávali Ježíši slávu, když vjížděl do Jeruzaléma. Byli to bezpáteří lidé, kteří se snadno nechali ovlivnit většinou. Kněží a farizejové z toho měli radost. Připadali si jako vítězové.

Průvod se šinul ulicemi směrem k vrcholu kopce, z něhož byl krásný výhled na Jeruzalém, a zastavil se na skalnatém výběžku. Tvarem připomínal lidskou lebku a také se tak jmenoval. Aramejsky se mu říkalo Golgota.

Když došli na místo, začali vězně přivazovat na kříže. Oba zločinci se vzpouzeli, Ježíš však nekladl žádný odpor. Ani nezasténal. Z jeho tváře vyzařoval klid a vyrovnanost.

Kousek od Ježíše stála jeho matka a všechno napjatě sledovala. Měla tisíc chutí k němu pokleknout, podepřít mu poraněnou hlavu a omýt čelo. Nedovolili jí to. Cestou na popraviště se utěšovala nadějí,

že Ježíš projeví svou moc a vysvobodí se z rukou nepřátel. Potom si vzpomněla, že všechny tyto události předpověděl, a propadla zoufalství. V bolestném napětí sledovala, jak zločince přivazují na kříž, a v duchu se ptala sama sebe: *Nechá se ukřížovat i Ježíš, který probouzel mrtvé k životu? Dovolí, aby ho nepřátelé tak krutě zabili? Budu se muset dívat na jeho utrpení, aniž bych mu mohla jakkoli pomoci?* Viděla, jak mu roztáhli ruce na kříž a začali do nich vbíjet hřeby. Ztratila vědomí. Jan, který stál vedle ní, ji v poslední chvíli zachytil a spolu s dalšími učedníky odnesl stranou.

Přihlížející čekali, že Ježíš začne hrubě nadávat, ale nedočkali se. Místo nadávek se z jeho úst vydralo něco zcela nečekaného. Překvapení lidé uslyšeli slova modlitby: „Otče, odpusť jim, vždyť oni nevědí, co dělají...“ Nemyslel na sebe, nýbrž na své nepřátele. Neproklínal vojáky, kteří s ním tak krutě zacházeli. Nesvolával pomstu na kněze a přední muže, jimž jeho utrpení působilo radost. On je v jejich nevědomosti litoval. Svým prorockým zrakem viděl, jaký strašný osud je stihne. Vytrhli se Bohu z rukou, ocitli se mimo jeho ochranu a vydali se ďábelským silám, které je zničí. Ježíši tou představou pukalo srdce.

Když ho přibili na trám, pomocí provazů ho vytáhli na svislý kůl a příčný trám nahoře přivázali. Poté nad Ježíšovu hlavu připevnili cedulku s nápisem: *„Ježíš Nazaretský, král židovský.“* To Židy rozčílilo. Členové velerady začali namítat: „Mělo tam stát *„vydával se za židovského krále“*.“ Šli si stěžovat k Pilátovi, autorovi nápisu. Ten na ně opovržlivě pohlédl a řekl: „Napsal jsem, co jsem napsal.“ Židé zuřili. Pochopili, že nápis je výsměchem židovskému národu. Oznamoval, že Židé jsou v područí Římanů. Kdokoli by se chtěl vydávat za židovského krále, zaslouží si smrt.

Lidé pod křížem se začali Ježíši posmívat: „Jiné zachránil, ale sám sebe zachránit neumí!“ „Je to podvodník a lhář!“ „Sestup z kříže, a uvěříme v tebe.“

K posměškům se připojili i ukřížovaní zločinci, jako by chtěli ulevit svému utrpení. Potom si ale jeden z nich všiml Ježíšovy trpělivosti

a soucitu. Ztichl a pozorně si ho prohlížel. Co si se v něm pohnulo, a když uslyšel, jak se jeho druh na vzdáleném kříži Ježíši posmívá, okřikl ho: „Copak se ani Boha nebojíš? My jsme byli za své zločiny spravedlivě odsouzeni – on je však nevinný.“ Po těchto slovech otočil k Ježíši hlavu a přiškrceným hlasem žádal: „Ježíši, pamatuj na mě, až přijdeš do svého království.“

Ježíš pohlédl na zločince a s námahou odvětil: „Slibuji ti, že budeš se mnou v ráji.“ Jakmile to řekl, ozářil jeho hlavu paprsek světla. Srdce zločince, který litoval svých hříchů, se naplnilo pokojem.

Pak si Ježíš všiml své matky. Stála nedaleko kříže, s bolestí ve tváři ho pozorovala a celá se chvěla. Po jejím boku stál Jan a zlehka ji podepíral. Ježíš se ztěžka nadechl a řekl: „Matko, svěřuji tě do Janovy péče.“ A k Janovi pronesl: „Jane, postarej se o ni, jako by to byla tvá matka.“

Marie si zakryla tvář a klesla na kolena. Nemohla se déle dívat na zubožené tělo svého syna. Bylo stažené ve smrtelné křeči, celé pokřivené a zohavené. Z rukou a nohou mu tekla krev, na kůži měl puchýře od slunka a fialové pruhy od bičování, z masa mu vystupovaly kosti. Příšerná podívaná.

V poledne se zničehonic setmělo. Zemi zahalila tma jako o půlnoci. Na Golgotě zavládlo hrobové ticho. Nedořčené nadávky a urážky lidem ztuhly na rtech. Všichni padli v hrůze na zem. Z temného mraku, který zahalil kříž, šlehalý blesky. Kněží, přední muži, zákoníci, ti, kdo Ježíše ukřižovali, i dav si mysleli, že nadešla hodina odplaty. Někteří v hrůze šeptali: „Teď sestoupí z kříže!“ Jiní se pokoušeli vrátit do města, bili se do prsou a strachy naříkali.

Temnota byla symbolem smrtelného utrpení a hrůzy, která svírala Ježíšovo srdce. V té tmě se skrýval Bůh. Udělal si z ní oponu, jíž skryl svou slávu. Přiblížil se k trpícímu Ježíši a podpíral ho. On však jeho blízkost necítil, protože byl zavalený lidským proviněním. Zdálo se mu, že je navždy ztracen, odloučen od Boží lásky a milosti.

Kolem třetí hodiny se začalo vyjasňovat, ale Ježíšův kříž stále obklopovala tma. Najednou se z jeho úst vydral hlasitý výkřik: „Bože můj,

Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Tehdy učedníci, kteří jeho volání slyšeli, ztratili poslední naději. Mysleli si, že doznává, že ho Bůh zavrhl. O něco později Ježíš promluvil znovu. „Žízním,“ zaúpěl.

Jeden z vojáků vzal houbu na tyči, namočil ji do octa, přiložil mu ji ke rtům a on se napil.

Lidé pod křížem napjatě čekali, až strašlivá podívaná skončí. Slunce už opět svítilo, ale kříž dosud tonul ve tmě. Kněží a přední muži zděšeně hleděli na Jeruzalém. Temný mrak zakryl město i judské pláně. Slunce spravedlnosti, Světlo světa, přestávalo osvětlovat kdysi vyvolené město. Nyní k němu mířily ohnivé blesky Božího hněvu.

Najednou se tma rozplynula a Ježíš mocně zvolal: „Je dokonáno!“ Všichni k němu překvapeně vzhledli a čekali, co se bude dít. Ježíš zachroptěl, s námahou se nadechl a ve smrtelné křeči zakřičel: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha...“ Jeho hlas se nesl krajem a zdálo se, že obletí svět. Kříž osvítilo zvláštní světlo a Ježíšova tvář zářila slávou jako slunce. Potom sklonil hlavu na prsa a zemřel.

Ježíš, zahalený závojem černočerné tmy, vypil kalich zla až do dna. V hodinách strašlivé hrůzy se pevně držel všeho, co o Bohu věděl. Spoléhal na jeho spravedlnost, milosrdenství i nekonečnou lásku. Zůstal s ním ve spojení, třebaže se cítil opuštěný. Svou vírou pronikl hradbou, kterou mezi něho a Otce vystavěl hřích. Zvítězil.

Lidé hleděli na Ježíše se zatajeným dechem. Nikdy nic podobného nezažili. Na zem se opět snesla tma a ozvalo se hřmění. Začalo silné zemětřesení a vypukl zmatek. Lidé se potáceli a padali jeden na druhého. Všude nastal chaos. Okolní hory praskaly a skály se s rachotem řítily do údolí. Hroby se otevíraly a vydávaly své mrtvé. Celý vesmír jako by se otrásl v základech.

V tu chvíli vykonávali kněží v chrámu večerní obřad. Právě přinesli beránka, který symbolizoval Ježíše, a chystali se ho zabít. Kněz v nádherném slavnostním rouchu stál s nožem v pozdvižené ruce a věřící ho s napětím sledovali. Vtom se země otrásla, chrámová opona se roztrhla odshora dolů a odhalila místo, kde dříve přebývala Boží přítomnost. Bůh dal lidem znamení, že navždy odchází z jeruzalémského chrámu.

Všech se zmocnila hrůza. Kněz chtěl zabít oběť, ale nůž mu vypadl z třesoucí se ruky a beránek utekl. Ježíš přinesl lidstvu největší oběť, jež byla naplněním všech předobrazů. Cesta k Bohu se otevřela. Spojení s nebem bylo navázáno. V Ježíši se lidem představil Bůh, který každého člověka miluje natolik, že je ochoten za něho zemřít.

V HROBĚ

Po Ježíšově výkřiku se na Golgotě rozhostilo tíživé ticho. Zdálo se, že lidé ani nedýchají. Učedníci byli zděšení. Hleděli na Ježíšovy zavřené oči, svěšenou hlavu, zkrvavené vlasy, probodnuté ruce i nohy a svírala je nepopsatelná úzkost. Nechtěli uvěřit, že je mrtvý. Zármutek je zlomil a oni zapomněli, že jim to všechno řekl předem. Jejich plány vzaly zasně. Viděli jen kříž a na něm krvácející oběť. Budoucnost se jim zdála temná a beznadějná.

Ani kněží a farizejové nejásali. Dosáhli sice svého, ale pocit vítězství se nedostavil. Pozorovali trhliny ve skalách, cítili silné zemětřesení a dostali strach. Měli hrůzu z toho, že by se pozornost lidí mohla i nadále soustředit na události spojené s Ježíšovým ukřižováním. Báli se následků a pustili se do zametání stop. Vydali se za Pilátem. „Brzy začne sobota,“ řekli mu, „a proto by nebylo dobré, aby těla zůstala viset na kříži. Znesvětilo by to den odpočinku.“

Pilát váhavě přikývl. Za normálních okolností by neměl pro židovské náboženství pochopení, ale nyní jim vyhověl. Ani on si totiž nepřál, aby bylo Ježíšovo tělo lidem příliš dlouho na očích. Nařídil vojákům polámat odsouzencům nohy, počkat, až se uduší, a pak je sundat z křížů.

Vojáci se ihned dali do práce. Dobře mířenými ranami oběma lotrům zlomili holenní kosti. Ozval se smrtelný chrapot a těla se začala

zmítat v poslední křeči. Potom přistoupili k Ježíši. Pozorně si ho prohlédli a překvapeně vykřikli: „On už je mrtvý!“

„To není možné,“ kroutili kněží udiveně hlavami. „Ještě nikdo nezemřel na kříži tak rychle. Vezměte kopí a probodněte mu bok. Chceme mít jistotu, že je opravdu po smrti.“

Jeden z vojáků vrazil do Ježíšova těla kopí. Z rány vytryskla voda a krev. Nebylo pochyb, Ježíš byl skutečně mrtev. Nezemřel však na následky ukřižování ani ho nezabila rána kopím, ale puklo mu srdce. Roztrhlo se duševní trýzní, kterou mu způsobilo oddělení od Boha.

Jakmile vojáci skončili, přistoupili k prostřednímu kříži Josef z Arimatie a Nikodém v doprovodu sluhů, kteří nesli plátno a nádobu s vzácnou směsí myrhy a aloe, a chtěli tělo nabalzamovat.

„Co to děláte?“ zeptal se jich ustrašeně Jan, jenž zpozvdálí vše sledoval.

„Chceme ho pohřbít,“ odvětil Nikodém. „Získali jsme povolení od Piláta.“

Jana odpověď překvapila. Nedokázal pochopit, jak je možné, že tak bohatí a vysoce postavení muži mají o pohřeb jejich Pána stejný zájem jako on.

Stál opodál a ochromený žalem sledoval, jak muži snímají Ježíšovo tělo z kříže. Opatrně ho položili na zem, složili mu ruce na prsa, nabalzamovali ho a ovinuli plátnem. Potom ho odnesli do Josefovy hrobky, nacházející se poblíž Golgoty, a k jejímu vchodu přivalili obrovský kámen. Jan a Marie Magdalena s Ježíšovou matkou jim pomáhali. Začalo se smrákat. Nikodém a Josef z Arimatie se vydali domů, protože nechtěli porušit sobotní klid. Také Jan odešel. U hrobu zůstaly jen obě ženy. Naříkaly nad údělem muže, kterého tolik milovaly.

Pak zapadlo slunce a nastala sobota – nejpodivnější sobota v dějinách Izraele. Ve všech domácnostech panoval zvláštní smutek. Na všechny dolehla tíseň a neklid. Mnozí z Židů, kteří měli doma svitky Starého zákona, celou noc zkoumali starobylá proroctví. Jedni chtěli plně pochopit význam slavených svátků, druzí se chtěli utvrdit, že Ježíš nebyl tím, za koho se vydával. Další hledali se zlomenými srdci důkazy,

že Ježíš je skutečně Mesiáš. Každý zkoumal Písma s jiným záměrem, ale všichni se přesvědčili, že se v událostech posledních dní naplnila proroctví a že ukřižovaný je Zachránce světa. Dokonce i někteří kněží uvěřili, že Ježíš je Mesiáš.

Celý Jeruzalém nemluvil o ničem jiném než o Ježíši. Jeho jméno se neslo od úst k ústům. U bran města se shromažďovali nemocní a ptali se po zázračném Lékaři. Přišli s nadějí, že je Ježíš uzdraví, ale čekalo je jen zklamání. V ulicích se ozýval nářek. Bez Ježíšova doteku umírali. Žalostné výkřiky trpících dávaly všem na vědomí, že ze světa odešlo veliké světlo. Bez Ježíše byla země temná a ponurá.

I kněží měli plnou hlavu starostí. Zpočátku se radovali z vykonané pomsty, ale později v nich začaly hlodat pochybnosti. Snažili se sami sebe přesvědčit, že Ježíš byl podvodník. Marně. Před očima měli jeho zázraky. Mnozí z nich na vlastní oči viděli, jak mrtvému Lazarovi vrátil život. Třásli se, aby Ježíš sám nevstal z mrtvých a znovu se před nimi neobjevil. Vybavilo se jim, jak prohlašoval, že má moc svůj život dát a zase si ho vzít. Tehdy se mu smáli – a nyní měli nahnáno, aby se to opravdu nestalo.

Celé sobotní dopoledne si s tím dělali starosti. Krátce po obědě svolali radu a pak se vypravili za Pilátem. „Pane,“ začali, „vzpomněli jsme si, že ten podvodník za svého života řekl, že třetího dne bude vzkříšen. Postav proto k hrobu stráž, aby jeho učedníci neukradli tělo a neřekli lidem, že byl vzkříšen z mrtvých. Mohlo by to mít nedozírné následky.“

Pilát si je změřil pohledem, pomalu přešel k oknu a vyhlédl ven. Na nádvoří uviděl početný hlouček lidí, kteří o něčem zapáleně rokovali. Chvilí je pozoroval, potom se otočil a pronesl: „Dobrá, vezměte si stráž a dejte hlídat hrob. Bude to tak jistější.“

Kněží se uctivě uklonili a vyšli ze sálu. Jakmile byli venku z paláce, začali jednat. Nechali ke vchodu přivalit obrovský kámen, omotali ho provazem, jeho konce připevnili ke skále a zapečetili římskou pečetí. Kolem hrobu rozestavili stočlennou vojenskou stráž, aby se nikdo nemohl k hrobu ani přiblížit. Když měli pocit, že udělali všechno, co bylo

v jejich silách, aby Ježíšovo tělo zůstalo v hrobce, ulehčeně si oddechli a spokojeně zamířili domů. Mysleli si, že je nebezpečí zažehnáno. Ovšem mylili se. Žádný provaz, pečeť ani stráž nebyly Pána života udržet v hrobě. Hodina jeho vysvobození se přiblížila.

ZPRÁVA O VZKŘÍŠENÍ

Pomaloučku se rozednívalo. Vojáci, kteří drželi stráž u Ježíšova hrobu, seděli na kamenech; někteří klábosili, jiní podřimovali a další se rozespale protahovali. Všichni nedočkavě očekávali chvíli, kdy jim tato nudná služba skončí. Přišlo jim směšné, že jich k hrobu toho podivného Galilejce poslali celou stovku. Bohatě by jich stačilo pět šest. Jako by se báli, že jim mrtvý uteče.

„Byl to chudák,“ utrousil jeden voják a pokynul hlavou směrem k hrobu. „Jsem přesvědčený, že byl nevinný.“

„Hm, to už je teď stejně jedno,“ zabručel druhý a kopl do kamene, který se mu válel u nohy. Vyletěl do vzduchu a narazil do skály. Jakmile dopadl na zem, ozvalo se burácení hromu, země se zachvěla a krajinu ozářilo ostré světlo. Vojáci jako na povel vyskočili na nohy a ustrašeně se rozhlíželi. Kousek od hrobu se zjevila obrovská zářící postava. Byl to anděl, který pasyťrům na betlémských kopcích zvěstoval Ježíšovo narození.

Vojákům se roztrásla kolena. Anděl uchopil kámen, jímž byl zavalený vchod do hrobu, a lehce, jako by to bylo peříčko, ho odvalil stranou. Znovu se ozvalo burácení hromu, opět se zachvěla země a několikrát se zablesklo. Anděl se sklonil ke vchodu a zakřičel: „Ježíši, vyjdi ven, Otec tě volá!“

V tom okamžiku se objevily zástupy andělů a z hrobu vyšla postava v zářivém obleku. Ježíš. Při pohledu na anděly a oslaveného Zachránce padli římská vojska k zemi jako mrtví. Mnozí měli strach, že je vzkříšený

Ježíš potrestá za jejich surové zacházení. Tiskli obličej k zemi a neodvažovali se ani hnout.

Potom vše utichlo a krajina potemněla. Vojáci opatrně vzhledli, a když zjistili, že nebeský zástup zmizel, vstali a tak rychle, jak jim jen třesoucí se nohy dovolily, běželi k zahradní bráně. Potáceli se jako opilí a spěchali do města. Mířili sice k Pilátovi, ale jelikož jim cestu zkrížili kněží, museli jít nejprve k veleknězi.

Celí bledí a roztřesení předstoupili před Kaifáše a začali zmateně popisovat, co se stalo: „Ten ukřižovaný byl Boží Syn. Vyšel z hrobu jako vítěz!“

Kněží strnule seděli. Kaifáš chtěl něco říct, ale nedokázal ze sebe vypravit jediné slovo. Jen naprázdno polyboval rty. Vojáci na něho chvíli překvapeně hleděli, potom se otočili a odcházel. Když byli ve dveřích, Kaifáš se vzpamatoval a zakřičel: „Počkejte přece! Nikomu neříkejte, co jste viděli.“

„To je pěkné, ale jak máme vysvětlit, že je hrob prázdný?“ křčili vojáci rameny.

„Řekněte, že jste usnuli a že tělo ukradli učedníci,“ naváděli je kněží. „Zaplatíme vám za to.“

„No jistě,“ usklíbli se vojáci, „a Pilát nás dá popravit.“

„S Pilátem to domluvíme,“ slibovali kněží a každému vojákovi vyplatili tučnou odměnu. Krátce nato se po městě roznesla zpráva, že učedníci v noci ukradli Ježíšovo tělo a teď všude rozhlašují, že jejich Mistr vstal z mrtvých.

Mezitím se k hrobu vydaly ženy, které patřily k Ježíšovi. Chtěly Mistrovo tělo omýt, pořádně nabalzamovat a pečlivě zavinout do pláten. Jako první k hrobu dorazila Marie Magdalská. Když zjistila, že je kámen pryč, rozběhla se zpět do města, aby to oznámila učedníkům. Krátce po ní přišly na místo ostatní ženy. U hrobu svítilo světlo, ale Ježíšovo tělo tam nebylo. U vstupu seděl neznámý mladík v zářivém rouchu. Byl to anděl, který odvalil kámen. Přišel v lidské podobě, aby je nevyděsil, ale jelikož celý zářil, ženy z něj měly stejně strach a chtěly utéct. „Nebojte se,“ řekl anděl klidným hlasem. „Vím,

že hledáte Ježíše, který byl ukřižován. Není tady. Vstal z mrtvých.“ Ženám se chvěly nohy a po tvářích jim stékaly slzy. „Pojďte se podívat na místo, kde ležel,“ vybídl je anděl.

Ženy opatrně vstoupily do hrobu. Uvnitř seděl další anděl v lidské podobě. Jakmile je uviděl, zeptal se: „Proč hledáte mrtvého mezi živými? Není tady, byl vzkříšen. Copak si nepamatujete, že vám to oznámil předem?“

Ženy byly radostí bez sebe. Tváře jim hořely a pořád dokola opakovaly: „On žije! On žije!“ A rychle to utikaly oznámit učedníkům.

Ti už však byli pryč – vydali se s Marií k hrobu. Když tam dorazili a zjistili, že hrob je opravdu prázdný, vyděsilo je to k smrti. Mysleli si, že Ježíšovo tělo někdo ukradl, a báli se, že Římané i Židé obviní z krádeže právě je. Okamžitě se proto vrátili do města a u hrobu zůstala jen Marie.

Zírala do prázdného hrobu a srdce jí svíral zármutek. Jak tak hledí nepřítomně před sebe, najednou si všimne dvou andělů. Jeden sedí na místě, kde měl Ježíš hlavu, a druhý tam, kde měl nohy. Protírá si oči a přemýšlí, jestli se jí to nezdá.

Vtom se jí jeden z nich zeptá: „Co se ti stalo?“

„Odněsli mého Pána a nevím, kam ho položili,“ odvětila Marie sklesle. Byla natolik otupělá událostmi posledních dní, že jí vůbec nedocházely souvislosti. Hleděla na anděly, jejím tělem lomcoval pláč a nebyla schopná pohybu.

„Proč pláčeš?“ ozvalo se pojednou kousek od ní. „Koho hledáš?“

Marie pozvedla zrak a přes závoj slz uviděla jakéhosi muže. Domnívala se, že je to zahradník. „Pokud jsi ho někam odnesl, řekni mi, kde ho najdu,“ žádala.

Muž ji chvíli pozoroval a potom řekl: „Marie...“

Marie sebou trhla. Rychle si utřela oči rukávem a znovu se na muže podívala. „Mistře!“ vykřikla radostí, padla Ježíši k nohám a chtěla ho obejmout.

„Nedotýkej se mne,“ zarazil ji Ježíš. „Dosud jsem nevystoupil k Otci. Běž však k mým učedníkům a vyříd' jim, že brzy vystoupím do nebe. A také jim řekni, že na ně čekám v Galileji.“

Marie vyskočila ze země a rozběhla se do města. Její žal se proměnil v nepopsatelnou radost. Z očí jí sice pořád tekly slzy, ale nyní to byly slzy dojetí. *Můj Pán žije!* říkala si v duchu. *Zvítězil nad smrtí!*

Jakmile našla učedníky, začala jim vše podrobně líčit. Vyprávěla jim o svém setkání s podivným zahradníkem, který se jí ptal, proč pláče, a potom ji oslovil jménem. „Byl to Ježíš,“ sdělovala nadšeně. „Září jako slunce, je krásný, je živý!“

Většina učedníků jejím slovům nevěřila; hleděli na ni a mysleli si, že blouzní. V Petrovi a Janovi však začala klíčit naděje. Chvilí ji zkoumavě pozorovali, a když si všimli, jak jí nadšením planou oči, uvěřili jí a zasy-pali ji otázkami: „Co říkal? Vzkázal nám něco?“

„Mám vám vyřídit – tedy hlavně tobě, Petře – že se chystá vystou-pit k Otcí,“ odvětila Marie radostně. „Ale ještě předtím se s vámi chce setkat v Galileji.“

„Hlavně mně?“ vydechl Petr překvapeně. Znovu se mu vybavilo, jak Ježíše několikrát zapřel, jak se zaklínal a vykřikoval, že ho nezná. Srdce se mu stáhlo úzkostí. Už nikdy by nechtěl zažít nic podobného. Strašli-vě toho litoval. Prožil nejbolestivější chvíle svého života. Nyní zatoužil po setkání s Ježíšem – potřebuje se ujistit, že mu odpustil. Bez přemýš-lení vyběhl ven.

SETKÁNÍ S UČEDNÍKY

Neděle se chýlí ke konci. Stmívá se. Učedníci jsou zavření v horní míst-nosti, v níž s nimi Ježíš strávil poslední chvíle před svým ukřižováním. Mají strach, že je lidé začnou pronásledovat. Po celém městě se šíří zprávy, že ukradli Ježíšovo tělo, a Kaifáš vzkazuje, že s nimi udělá krátký proces. Najednou někdo zaklepe na dveře.

„Kdo to jen může být?“ sykne Petr a opatrně se přikrade ke dveřím. Přitiskne k nim ucho, zatají dech a poslouchá. Klepání se ozve znovu, teď mnohem silněji. Petr ucukne a potichu se zeptá: „Kdo je tam?“

Zvenku zazní dva známé hlasy. Jsou to jejich přátelé, kteří odpoledne odešli do nedaleké vesnice jménem Emaus.

Petr otevře a vpustí je dovnitř. Oba učedníci, ještě celí udýchaní po namáhavé cestě, vyprávějí, jak podivuhodně se jim Ježíš zjevil. „Přidal se k nám a začal se s námi bavit, ale my jsme ho vůbec nepoznali. Divil se, proč jsme tak smutní, a potom nám začal vysvětlovat starozákonní proroctví a ukazoval nám, že Mesiáš musel zemřít. Jeho výklad byl strhující. Nikdy dříve jsme o tom takto neuvažovali. Pozvali jsme ho k nám na oběd. Když si vzal chléb, rozlomil ho a poděkoval Bohu, jako bychom se probudili. Poznali jsme, že je to Ježíš. Byli jsme radostí bez sebe. On opravdu žije...“

Petr nedokázal potlačit vzrušení. „Vidíte?“ zvolal. „Říkal jsem vám to! I mně se dnes odpoledne zjevil...“

„To není možné,“ kroutili ostatní učedníci nevěřicně hlavami. Připadalo jim to příliš krásné, než aby to mohla být pravda.

Najednou se vedle nich objevila nějaká postava. Všichni strnuli.

„Pokoj vám,“ řekl neznámý muž.

Učedníci vykřikli strachy, protože si mysleli, že vidí ducha.

„Proč jste tak vyděšení? Vždyť jsem to já. Podívejte se na moje ruce a nohy. Dotkněte se mne a přesvědčte se. Duch přece není z masa a kostí.“

Učedníci se k němu nahrnuli a překvapením vydechli: „Podívejte, tady jsou rány po hřebec... A tady...“

„Mám hrozný hlad,“ přerušil je Ježíš. „Nemáte něco k jídlu?“

Ženy mu podaly kus pečené ryby. Ježíš si ji s díky vzal, posadil se a dal se do jídla. Ostatní se rozesadili kolem něho. Když snědl několik soust, rozhlédl se, usmál se a řekl: „Všechno, co se stalo, předpověděli proroci.“ Potom jim začal vykládat nejrůznější místa Starého zákona. Učedníkům pomalu svítalo. Všechny dřívější představy o Mesiáši se

hroutily a přetavovaly v nové myšlenky. Ježíš je svým výkladem hluboce zasáhl. Začínali chápat, že Mesiášova smrt byla činem, jímž Bůh napravil narušené vztahy s lidmi a přinesl rozhodující důkaz o čistotě svého charakteru. Celý vesmír se sjednotil. Dávlova filozofie byla demaskována. Andělé zděšeně zírali, jak lidé ovládaní silami temnoty zesměšňují, týrají a zabíjejí toho, který jim pomáhal, léčil je, vracel jim život, odpouštěl hříchy a povzbuzoval je. Zlo bylo poraženo.

Učedníci si začínali uvědomovat podstatu a rozsah svého poslání. Měli světu předat zprávu o milosrdném Bohu. Byli svědky jeho života, smrti, vzkříšení. Pochopili proroctví, která na tyto události poukazovaly. Poznali svatost Božího zákona, podstatu plánu záchranu a Ježíšovu moc odpouštět hříchy. S tím vším teď měli seznámit lidi a hlásat radostnou zprávu o záchraně a pokoji.

Ježíš jim daroval Ducha svatého. Dechl na ně a řekl: „Sesílám na vás Ducha svatého. Pokud se jím necháte vést, budete mými zástupci. Komu odpustíte hříchy, tomu budou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nebudou.“ Tím jim předal důležitou autoritu a ukázal jim, kdo je jeho pravým následovníkem: člověk, jehož vyučil sám Bůh a v němž přebývá Duch svatý, člověk, jehož život je podřízen Ježíši.

Nakonec se s nimi rozloučil a zmizel. Učedníci zůstali jako opaření. Hleděli jeden na druhého a nebyli schopni slova. Prožívali obrovskou radost, protože se stali součástí největší události všech dob. V jejich nitrech ale sílila obava, že svěřený úkol nevládnou. Vždyť je jich jen hrstka, jsou bezvýznamní, nemají žádné zvláštní schopnosti.

Vtom do místnosti vstoupil Tomáš. Vracel se z města, kam odešel sehnat něco k jídlu. Přinášel kukuřičné placky, několik čerstvých ryb a cibuli. Když si všiml, jak jsou učedníci zaražení, posměšně pronesl: „Vypadáte, jako by se vám zjevilo strašidlo.“

„Strašidlo ne,“ odvětil Petr, „ale sám Ježíš. Všichni, kdo tady stojí, na vlastní oči viděli, že jsem vám nelhal. Opravdu žije.“

„Cože?“ usklíbl se Tomáš. „To je přece nesmysl.“

„Není,“ trval Jan na svém. „Byl tady, jedl s námi, vyučoval nás, a dokonce nám dovolil dotknout se jizev po ukřižování.“

Tomáš si změřil kamarády pohledem a nevěděl, co si má myslet. Jejich vyprávění o neobyčejných zjeveních Ježíše ho uvádělo do ještě většího zoufalství. Připadal si méněcenný. *Všem se zjevil, jen mně ne*, pomyslel si. *Copak mu na mně vůbec nezáleží? Jsem snad horší než ostatní?*

„Dokud ho neuvidím na vlastní oči a nedotknu se jeho ran, neuvěřím,“ řekl nakonec a přestal se o Ježíši bavit. Po zbytek večera se už k tomuto tématu nevrátil a do konce týdne se učedníkům vyhýbal.

Navštívil je až v pátek večer. Chtěl s nimi povečeřet a oslavit den odpočinku. Navzdory všem pochybnostem měl v sobě přece jen malou jiskru naděje, že by ony neuvěřitelné zprávy mohly být pravdivé. Usedl s ostatními ke stolu, vzal si placku, kus ryby a pustil se do jídla.

Při večeři učedníci znovu probírali důkazy, které jim Ježíš ukázal v prorocích. Najednou za jejich zády zapraskala podlaha. Všichni jako na povel otočili hlavy tím směrem. Nejprve viděli, jak se v místnosti pohnul vzduch, a poté se před nimi objevil Ježíš. „Pokoj vám,“ pokynul rukou a obrátil se k Tomášovi: „Polož svůj prst sem... Podívej se na mé dlaně a vlož prst do rány v mém boku. Nepochybuj a věř.“

Tomáš padl na kolena a vykřikl: „Můj Pán a můj Bůh!“

„Ty jsi uvěřil, protože jsi mě viděl. Šťastní jsou ti, kdo neviděli, a přece uvěřili.“ Vůbec se na Tomáše nezlobil. Nevyčítal mu jeho pochybnosti ani uraženou ješitnost. Chápal jeho výhrady a přišel povzbudit jeho víru. Chtěl, aby se spojil s ostatními učedníky a pomohl jim šířit radostnou zprávu o úžasném Božím charakteru a záchraně do celého světa.

ZNOVU U JEZERA

Po skončení velikonočních svátků se učedníci přesunuli do Galileje, kde se měli sejít s Ježíšem. Bylo jich celkem sedm. Utábořili se u Galilejského jezera. Každý kousek tamní krajiny jim připomínal Ježíše a jeho mocné skutky. Na tomto jezeře se tráslí hrůzou z divokých vln, které zmítaly jejich lodí. Ježíš k nim tehdy přišel po vodě a zachránil je. Viděli i místo, kde Ježíš několika chleby a rybami nasytil pět tisíc lidí. Nedaleko leželo Kafarnaum, kde vykonal mnoho zázraků a znamení. Měli pocit, jako by všechno prožívali znovu, a už se nemohli dočkat, až Ježíše opět uvidí.

Byl příjemný večer. Galilejské jezero se třpytilo v paprscích zapadajícího slunce. Přes hlubokou modř vody bylo jasně vidět východní pobřeží a za ním zalesněné kopce. Petr, který měl ještě stále rád lodě a rybaření, navrhl, aby se vydali na jezero a spustili síť. Všichni souhlasili a ochotně se k němu přidali. Potřebovali si opatřit nějaké jídlo a noční rybolov byl skvělou příležitostí. Vypluli tedy a pustili se do práce. Noc zvolna plynula, ale očekávaný úlovek ne a ne přijít. Jako by se ryby jejich sítím vyhýbaly. Čekání na úlovek si krátili vzpomínáním na Ježíše a na podivuhodné události, které s ním prožili. Přemýšleli o tom, co s nimi bude. Vyhlídky nebyly růžové.

Svítilo. Za celou noc do sítí nevplula jediná ryba. Učedníci byli rozmrzelí. Seděli v lodi a netečně sledovali chuchvalce ranní mlhy, líně se válející nad hladinou. Vtom si Filip všiml, že je z pevniny někdo pozoruje.

„Podívejte, na našem tábořišti někdo je,“ řekl.

Petr s Janem se okamžitě chopili vesel a zamířili ke břehu. Byli pár metrů od skal, když neznámý muž zavola: „Nemáte něco k jídlu?“

„Nemáme,“ odpověděli učedníci smutně.

„Hod'te síť na pravou stranu lodí, tam něco najdete.“

Jan se postavil na příď a pozorně si cizince prohlédl. „To je Ježíš,“ řekl potom Petrovi.

Petr na nic nečekal, skočil do vody a plaval ke skalám. Ostatní zůstali v lodi a dopluli ke břehu se sítí plnou ryb. Jakmile vystoupili na břeh, spatřili ohniště a na něm rybu a chléb.

„Přineste několik ryb z toho, co jste nalovili!“ řekl Ježíš.

Petr spěchal k síti a pomohl ostatním vytáhnout ji na břeh. Když bylo vše připraveno, Ježíš porcoval jídlo a podával je učedníkům. Všem se v tu chvíli vybavilo, jak na úpatí hory nasýtil pětitisícový zástup. Zmocnila se jich tajemná bázeň a jen na zmrtvýchvstalého Ježíše tiše hleděli.

Vzpomínali na okamžik, kdy je Ježíš na břehu jezera vyzval, aby ho následovali. Tehdy jim stejně jako dnes řekl, aby spustili síť na pravou stranu lodi. Nejprve se zdráhali, ale když to udělali, vytáhli tolik ryb, že se síť trhala. Potom je Ježíš vybídl, aby opustili své rybářské lodě, a slíbil jim, že z nich udělá rybáře lidí. Došlo jim, že Ježíš zázrak zopakoval, aby jim celou událost připomněl. Chtěl, aby pochopili, že jeho smrt je nezbavila odpovědnosti, kterou jim svěřil. V budoucnu už s nimi sice neměl osobně být a oni už se neměli živit původním povoláním, ale zmrtvýchvstalý Zachránce se o ně chtěl i nadále starat. Zajistí jim vše, co budou potřebovat. Svým činem jim připomněl, že pokud budou pracovat s ním a spojovat své lidské úsilí s jeho mocí, budou mít vždy úspěch.

Jedli mlčky. Okolní krajinu ozařovaly paprsky vycházejícího slunce, které jako by souzněly s jejich vnitřní radostí. Byli šťastní, že jsou zase s Ježíšem. Na chvíli zapomněli na hrůzy ukřižování a měli pocit, že je všechno jako dřív. Jen v Petrově nitru hlodala nejistota. Potřeboval se přesvědčit, že mu Ježíš odpustil.

Jakmile dojedli, Ježíš se obrátil k Petrovi a přede všemi se zeptal: „Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než ostatní učedníci?“

Petr na něho udiveně pohlédl. Nechápal, na co se ptá. Dávno vystrízlivěl z představy, že je lepší než druzí. Spíše se mu zdálo, že je ze všech nejhorší. Za posledních deset dní ve svých očích hodně klesl. Připadal si jako poslední z posledních. Nesměle si odkašlal a tichým hlasem řekl: „Ty víš, že tě mám rád.“

„Starej se o ty, kdo se ke mně přidají,“ odvětil Ježíš s úsměvem.

Kolem ohně se na chvíli rozhostilo ticho. Učedníci si prohlíželi Petra a v srdcích jim hlodala pochybnost: *Může tento člověk, který jejich Pána a Mistra tolikrát zradil, správně vést druhé lidi?* Příliš tomu nevěřili.

„Petře,“ ozval se Ježíš znovu, „miluješ mě?“

Petr znejistěl. Bylo mu to nepříjemné, ale odpověděl: „Ano, ty víš, že tě mám rád.“

„Starej se o ty, kdo se ke mně přidají.“

Na Petrově tváři se mihl úsměv. Potěšilo ho, že mu Ježíš nic nevyčítá a důvěřuje mu. Sám si už nevěřil. Zjistil, jak málo stačí, aby člověk sešel ze správné cesty. Natáhl se pro klacek a prohrábl jím ohniště. Když jej pokládal na zem, ozval se Ježíš potřetí: „Šimone, synu Janův, máš mne rád?“

Petr se na Ježíše smutně podíval. Myslel si, že pochybuje o jeho lásce. „Pane, ty víš všechno. Ty také víš, že tě mám rád.“

Petr Ježíše třikrát veřejně zapřel a Ježíš se třikrát nechal ujistit o jeho lásce a věrnosti, třikrát položil Petrovi otázku, která ho zasáhla do citlivého místa. Odhalil ostatním učedníkům hloubku Petrovy lítosti a ukázal, jak opravdově se tento dříve chvástavý muž pokořil.

Před svým selháním Petr často mluvil ukvapeně a neuváženě. Vždy ochotně opravoval druhé a svůj názor vyjadřoval dřív, než si ho stačil promyslet nebo než si ujasnil, co chce vlastně říct. Po svém selhání byl však úplně jiný. Už nebyl prudký, sebejistý ani povýšený. Stal se z něho klidný, ukázněný a pokorný člověk.

Ježíš svými otázkami naznačil, co je jedinou podmínkou pro to, aby se člověk mohl stát jeho učedníkem a podílet se na záchraně světa. Ukázal, že nejdůležitějším předpokladem je láska k Bohu. I kdyby byl Petr ve všem dokonalý, bez lásky k Ježíši by nemohl správně vykonávat svoji práci. Vzdělání, laskavost, výřečnost, vděčnost a horlivost jsou sice důležité, ale bez lásky nemůže věřící ve službě obstát.

ROZLOUČENÍ

O několik dní později se Ježíš zjevil u Galilejského jezera znovu. Tentokrát za ním přišli nejen učedníci, ale i dalších pět set věřících. V zástupu nechyběli vzkříšený chlapec a dívka, slepec, jemuž Ježíš vrátil zrak, uzdravený malomocný, lidé, kteří se stali svědky Ježíšových zázraků, a další. Všichni byli zvědaví na zprávy o zmrtvýchvstalém Ježíši.

Učedníci chodili od jednoho hloučku ke druhému a hovořili o všem, co viděli a slyšeli. Tomáš se přiznal ke své nevěře a vyprávěl, jak ho Ježíš zbavil pochybností. Nadšení davu sílilo. Lidé toužili po dalších a dalších informacích.

Najednou se mezi nimi objevil sám Ježíš, aniž kdo věděl, odkud a jak přišel. Na nohou a rukou měl stopy po ukřižování, z jeho tváře zářilo božství. Začali se mu klanět.

Ježíš se postavil na vyvýšené místo, přehlédl dav a pronesl: „Zvítězil jsem. Získal jsem veškerou moc na nebi i na zemi. Zlo bylo poraženo!“ Lidé zpozorněli. „Svou smrtí jsem vám otevřel cestu k Bohu. Ukázal jsem vám, že se ho nemusíte bát. On vás miluje. Je na vaší straně a chce vás přijmout. Jste jeho děti a on je váš milosrdný Otec. Žádné zlo, které jste v životě spáchali, není tak velké, aby vás od něho mohlo oddělit. Chci, abyste to pochopili a řekli to ostatním! Rozhlaste to po celém světě!“

V davu to zašumělo. Lidem pomalu začínaly docházet souvislosti. Pochopili, že Bůh není jen Bohem Židů, ale i lidí z ostatních částí světa. Miluje dokonce i ty největší darebáky a ztroskotance. Přeje si, aby mu všichni důvěřovali a nechali se proměnit jeho mocí.

„Budete s vámi až do konce světa,“ dodal zvýšeným hlasem a odmlčel se.

„Kde ale máme začít?“ ozvalo se z davu.

„Jděte do Jeruzaléma...“

„Do Jeruzaléma?“ opakoval Jan udiveně. „Vždyť tam máš spoustu nepřátel.“

„To je sice pravda,“ řekl Ježíš, „ale je tam také hodně lidí, kteří jsou ochotni naslouchat. Je třeba dát jim šanci. Jsou to přece moje děti...“ Ježíš věděl, že je tam hodně lidí, kteří v něho věří, a také početná skupina těch, kteří se nechali oklamat kněžskými a vůdci národa. Jim bylo třeba oznámit radostnou zprávu. Přál si, aby učedníci tyto lidi přivedli k pokání a seznámili je s Boží milostí.

„Kamkoli půjdete, Duch svatý bude s vámi,“ připomněl jim a zmizel, aniž by ho kdokoli z přítomných viděl odcházet.

Týdny míjely. Ježíš se učedníkům zjevoval stále znovu. Vyučoval je všemu, co potřebovali vědět. Snažil se, aby správně pochopili souvislosti. Probíral s nimi texty Starého zákona a odhaloval jejich význam. Z drobných úloмок jim před očima skládal překrásný obraz, který v sobě obsahoval milost i spravedlnost, a nechával ho na ně působit.

Jednoho dne se jim Ježíš zjevil, když jedli, a usedl k jejich stolu. Po jídle se na ně dlouze zadíval a řekl: „Nezačínajte pracovat dřív, dokud vám otec nesešle Ducha svatého.“

Po těchto slovech zavládlo v místnosti tíživé ticho. Učedníci pochopili, že se přiblížil okamžik, kdy je Ježíš opustí.

Ráno čtyřicátého dne po vzkříšení se Ježíš svým jedenácti zjevil naposled. Vyzval je, aby šli s ním. Prošli jeruzalémskou branou a vydali se po cestě, po níž kráčeli den před ukřížováním. Když dorazili k Olivové hoře, Ježíš je vedl přes vrchol k Betanii. Kousek před ní se zastavil a pohlédl na učedníky. Z jeho laskavé tváře jako by vycházely paprsky světla. Nevycítal jim jejich chyby a nedostatky. Poslední slova, která jim řekl, byla plná té nečistší lásky. Potom je znovu ujistil, že s nimi bude až do konce lidských dějin, a pomalu se vznesl z jejich středu. Unášela ho moc silnější než zemská přitažlivost. Učedníci zkameněli údivem. Stáli jako přikovaní a zírali vzhůru. Vtom zaslechli nějaké hlasy. Otočili se a uviděli anděly v lidské podobě.

„Co tady stojíte a hledíte vzhůru?“ řekli andělé. „Ježíš, který byl vzat do nebe, přijde znovu právě tak, jak jste ho viděli odcházet.“

Učedníci se pomalu vzpamatovávali z šoku. Ježíš, jenž s nimi chodil, diskutoval a modlil se, jedl s nimi, plavil se po jezeře v jejich člunech a vystoupil s nimi na Olivovou horu, nyní odešel ke svému Otci. A tento Ježíš, který jim před chvílí zmizel v oblacích, se znovu vrátí. Každý ho uvidí.

Ještě jednou pohlédli na nebe a potom se vrátili do Jeruzaléma. Když je tamní obyvatelé uviděli, byli překvapení. Mysleli si, že po ukřižování jejich Učitele budou zdrcení a poražení. Oni však zářili štěstím. Vypadali, že by nejraději skákali radostí. Nenaříkali, ale děkovali Bohu. S nadšením vyprávěli o Ježíšově obdivuhodném vzkříšení a nanebevstoupení a strhávali na svou stranu stovky lidí.

OBSAH

PŘEDCHŮDCE.....	9
NAROZENÍ.....	11
ZASVĚCENÍ.....	14
MUDRCI Z VÝCHODU.....	15
DVANÁCTILETÝ.....	19
HLAS NA POUŠTI.....	22
KŘEST.....	23
ZÁPAS V POUŠTI.....	25
PRVNÍ UČEDNÍCI.....	28
NA SVATBĚ V KÁNĚ.....	32
V CHRÁMU.....	34
NIKODÉM.....	38
ZASTAVENÍ V SAMARŠKU.....	41
ZÁZRAČNÉ UZDRAVENÍ.....	45
UZDRAVENÍ U RYBNÍKA BETHESDA.....	47
UVĚZNĚNÍ A SMRT JANA KŘTITELE.....	51
NEČEKANÝ ÚLOVEK.....	55
UZDRAVENÍ MALOMOCNÉHO.....	57
V PETROVĚ DOMĚ.....	59
KÁZÁNÍ NA HOŘE.....	61
UZDRAVENÍ A VZKŘÍŠENÍ.....	65
BOUŘE.....	67
UZDRAVENÍ POSEDLÝCH.....	69
MOC VÍRY.....	71

NASYCENÍ VELKÉHO DAVU	74
V ZAJETÍ BOUŘE.....	76
OKAMŽIK ZVRATU	78
KANANEJSKÁ ŽENA.....	81
PROMĚNĚNÍ.....	83
NELÍTOSTNÝ BOJ	85
NÁSTRAHY NEPŘÁTEL.....	88
UZDRAVENÍ SLEPÉHO	91
PŘÍBĚH O MILOSRDNÉM SAMARAŇNOVI.....	96
BOHATÝ MUŽ.....	98
VZKŘÍŠENÍ LAZARA.....	100
PLÁNY A INTRIKY.....	104
CELNÍK ZACHEUS	106
HOSTINA V ŠIMONOVĚ DOMĚ	108
VJEZD DO JERUZALÉMA	111
PROKLETÍ FÍKOVNÍKU	114
OPĚT V CHRÁMU	116
LOUČENÍ S CHRÁMEM.....	121
PROROCTVÍ O BUDOUCNOSTI	124
NEJVĚŠTÍ SLUŽEBNÍK	127
V GETSEMANSKÉ ZAHRADĚ.....	131
SOUD.....	136
PETROVA ZRADA.....	142
ROZSUDEK	145
UKŘIŽOVÁNÍ	152
V HROBĚ.....	157
ZPRÁVA O VZKŘÍŠENÍ.....	160
SETKÁNÍ S UČEDNÍKY.....	163
ZNOVU U JEZERA	167
ROZLOUČENÍ.....	170

Přišel zemřel zvítězil

Příběh Ježíše z Nazareta

Řečtek Daniel

Jazyková redakce Dagmar Pabišová
Technická redakce Stanislav Staněk
Vydal Advent-Orion, spol. s r. o.
Vytiskly TĚŠÍNSKÉ PAPIRNY, s. r. o.

ISBN 978-80-7172-967-9

Knih **Přišel, zemřel, zvítězil** vypráví příběh Ježíše z Nazareta, postavy, která více než dva tisíce let vyvolává v lidech rozporuplné reakce. Jedni ho milují, jsou pro něj ochotni vzdát se všeho, třeba i vlastního života, jiní nevědí, co si o něm mají myslet, a další jím opovrhují, nechápou jej a obrací se k němu zády. Kdo to jen byl? Jaký měl jeho život smysl? Má vůbec cenu se o něj ještě dnes, na začátku jednadvacátého století, zajímat?

Chcete-li se s tímto výjimečným člověkem seznámit, vydejte se s námi po jeho stopách. Vstupte do jeho příběhu a setkejte se s ním tváří v tvář. Budete-li přitom mít srdce otevřené, určitě vás toto setkání hluboce zasáhne.

